

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเอง
ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

ปริญญาโท
ของ
ยุพิน จงเจริญทรัพย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

เมษายน 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเอง
ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

บทคัดย่อ

ของ

ยุพิน จงเจริญทรัพย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

เมษายน 2546

๒๐๔๖๖๖

ยุพิน จงเจริญทรัพย์. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลฤๅ, อาจารย์ ดร. สุพร ตั้งสมรพงษ์

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม (2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง (4) เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาของสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 380 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของยามานะ โดยการสุ่มแบ่งชั้น จำแนกตามชั้นปี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา และแบบสอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่ และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นเรื่องเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนนักศึกษาในโอกาสต่าง ๆ การทำหน้าที่ในชมรม/ชุมนุมด้วยความเต็มใจและรู้สึกภาคภูมิใจ และเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมเพราะสนใจวิธีการจัดกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม ที่นักศึกษามีพฤติกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรม นักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

4. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีส่วนร่วมใน กิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนปานกลางมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

5. นักศึกษามีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน

6. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมเพศชายและเพศหญิงมีการพัฒนาตนเอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศ หญิงมีการพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และด้านการพัฒนาเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีการพัฒนาตนเอง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความสามารถ ด้านการ จัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของ ตนเอง และด้านการพัฒนาเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการพัฒนาตน เองโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่าการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของ ตัวเอง ด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนา เป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. การพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการติดต่อ สัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ ล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE RELATIONSHIP BETWEEN STUDENT ACTIVITY PARTICIPATION
BEHAVIOR AND SELF – DEVELOPMENT OF RAJABHAT STUDENTS
AT CHANDRAKASEM CAMPUS

AN ABSTRACT
BY
YUPIN JONGJAROENSAP

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

April 2003

Yupin Jongjaroensap. (2003). *The relationship between student activity participation behavior and self– development of Rajabhat students at Chandrakasem campus*. Master Thesis, M.Ed. (Higher Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Jaruwan Skulkhu, Dr. Suwaporn Tungsomwarapongs.

The purposes of this research were 1) to study the participation behaviors in student activities of Rajabhat Institutes Chandrakasem students, 2) to compare the participation behaviors in student activities of Rajabhat Institutes Chandrakasem students, classified by gender, year of study, academic achievement, 3) to study the self–development in student activities of Rajabhat Institutes Chandrakasem students, 4) to compare the self–development in student activities of Rajabhat Institutes Chandrakasem students, classified by gender, year of study, academic achievement, 5) to study the relationship between participation behaviors in student activities and self – development. The sample of this research consisted of 380 students who were studying at Rajabhat Institutes Chandrakasem in the academic year 2002, and were randomly selected. The research instrument used for collecting data was Likert's type five – point rating scale questionnaire with 76 items. The data were statistically analyzed by percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance, and Pearson product moment correlation

The results of this research were as follows

1. The overall participation behaviors in student activities was at moderate level.
2. There was no significant difference participation behaviors in student activities then compared between male and female students
3. There were significant differences on the participation behaviors in student

activities among students who had different year of study.

4. There were significant differences of the participation behaviors in student activities among students who had different academic achievement.

5. The overall students self – development was at high level and the score in each aspect was also found at high level.

6. There was no significant difference of the self–development of student between male and female students. Considering each aspect, Moving Through Autonomy toward Interdependence and Developing Purpose were the two aspects found significantly different between male and female students.

7. There were significant differences of the self–development of student among students who had different year of study in overall aspect, and on the following aspects : Developing Competence, Managing Emotions, Moving Through Autonomy toward Interdependence, Establishing Identity, Developing purpose.

8. There were significant difference of the self–development of student by students who had different academic achievement in overall aspect, and on the following aspects : Managing Emotions, Moving Through Autonomy toward Interdependence, Developing Mature Interpersonal Relationship, Developing purpose, Developing Integrity.

9. The self–development relates positively and significantly to participation behaviors in student activities. Considering each aspect, it was found that Developing Competence, Managing Emotions, Developing Mature Interpersonal Relationship, Developing purpose, Developing Integrity rates positively and significantly to participation behaviors in student activities.

ปริญญานิพนธ์

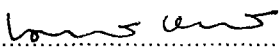
เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเอง
ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

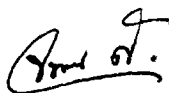
ของ

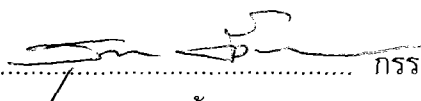
นางสาว ยุพิน จงเจริญทรัพย์

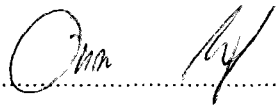
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ ๓๑ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุพร ตั้งสมวรพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. อรรณพ โพธิสุข)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา)

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดาที่ได้ให้กำเนิด เลี้ยงดู อบรม และให้โอกาสอันดีแก่ผู้วิจัย และยังเป็นพลังใจอันสูงสุดสำหรับผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบคุณ อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู ประธานกรรมการควบคุมปริญญา นิพนธ์ อาจารย์ ดร. สุพร ตั้งสมวรพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร. อรรณพ โพธิสุข อาจารย์ ดร. ราชนัย บุญธิมา และ อาจารย์ ดร. อนุสรณ์ สกุลคู ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการวิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาครั้งนี้

ขอกราบขอบคุณ อาจารย์ ดร. สมสุข ธีระพิจิตร อาจารย์ ดร. ราชนัย บุญธิมา อาจารย์ ดร. นิลมณี ศรีบุญ คุณ พิสิทธิ์ แต่มบรรจง และคุณ ยุพิน องคานนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์และทรงคุณค่ายิ่งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่น้องท้องเดียวกัน ซึ่งเป็นกำลังใจให้อย่างมากมายและให้ความช่วยเหลือเสมอมา

ขอขอบคุณนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ทุกท่านที่กรุณากรอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณ คุณ นายพล สำหรับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และขอบคุณเพื่อนๆ พี่น้องชาวอุดมศึกษาทุกท่านที่ได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ที่ให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณสำหรับทุก ๆ ท่านที่เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณที่เคารพทุกท่าน

ยุพิน จงเจริญทรัพย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	6
ตัวแปรที่ศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
สมมติฐานของการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา	11
ปรัชญากิจกรรมนักศึกษา	12
ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา	14
วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา	16
ประเภทของกิจกรรมนักศึกษา	19
ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา	24
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	27
สถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนานักศึกษา	28
เป้าหมายในการพัฒนานักศึกษา	31
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา	35
ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา	37
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	47
ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศึกษากับการพัฒนา ตนเองของนักศึกษา	49

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 52
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... 52
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 53
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 55
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล..... 55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 58
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 58
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 58
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ..... 89
	ความมุ่งหมายของการวิจัย..... 89
	วิธีดำเนินการวิจัย..... 89
	สรุปผลการวิจัย..... 90
	อภิปรายผล..... 94
	ข้อเสนอแนะ..... 103
	บรรณานุกรม..... 105
	ภาคผนวก..... 112
	ภาคผนวก ก..... 113
	ภาคผนวก ข..... 124
	ภาคผนวก ค..... 130
	ภาคผนวก ง..... 132
	ประวัติย่อผู้วิจัย..... 141

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี.....	52
2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	59
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม.....	60
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	62
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	62
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	63
7 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามเพศ.....	63
8 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามชั้นปี.....	64
9 การทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามชั้นปี.....	64
10 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	65
11 การทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	65
12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	66
13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาตนเองของนักศึกษาด้านการพัฒนาความสามารถ.....	67
14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาตนเองของนักศึกษาด้านการจัดการด้านอารมณ์.....	68
15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาตนเองของนักศึกษาด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง.....	69

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ.....	70
17	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง.....	71
18	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ด้านการพัฒนาเป้าหมาย.....	72
19	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ด้านการพัฒนาบุรณภาพ.....	73
20	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	74
21	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	75
22	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	76
23	เปรียบเทียบการพัฒนาดตนเองของนักศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามเพศ.....	77
24	เปรียบเทียบการพัฒนาดตนเองของนักศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามชั้นปี.....	78
25	การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ในด้านการพัฒนาความสามารถ จำแนกตามชั้นปี.....	89
26	การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ในด้านการจัดการด้านอารมณ์ จำแนกตามชั้นปี.....	80
27	การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ในด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง จำแนกตามชั้นปี.....	80
28	การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ในด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง จำแนกตามชั้นปี.....	81
29	การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ในด้านการพัฒนาเป้าหมาย จำแนกตามชั้นปี.....	81

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
30 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยรวม จำแนกตามชั้นปี	82
31 เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	83
32 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ในด้านการจัดการด้านอารมณ์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	84
33 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ในด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	84
34 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ในด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	85
35 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ในด้านการพัฒนาเป้าหมาย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	85
36 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ในด้านการพัฒนาบุรณภาพจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	86
37 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเองของนักศึกษา โดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	86
38 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา กับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาวิเคราะห์โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน.....	87

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมให้มีคุณภาพสูง มีคุณธรรมที่มุ่งคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาประเทศอันจะนำความรุ่งเรืองมาสู่สังคมและประเทศชาติได้ (ปาณसार หัสตินทร. 2537:1) การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังนั้นการผลิตบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์จึงเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นการตระหนักโดยทั่วไปว่า เยาวชนผู้เป็นนิสิตนักศึกษาซึ่งจะพัฒนาเป็นบัณฑิต เป็นความหวังและพลังในการสืบทอดและสร้างสรรค์สังคม บัณฑิตที่มีคุณภาพย่อมจะเป็นหลักประกันความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงเป็นแหล่งวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในสาขาต่าง ๆ จึงมีภารกิจหลักที่จะต้องมีความพร้อมในการพัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างมีระบบ นิสิตนักศึกษาต้องได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้ ได้รับการฝึกฝนอบรมทักษะเพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถ รวมทั้งได้รับการปลูกฝังเจตคติอันดีงามมีจิตสำนึกที่จะปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวม ดังนั้นการผลิตบัณฑิตจึงมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ ประการแรก การพัฒนาวิชาชีพ (Professional development) กล่าวคือ เป็นบุคคลที่มีความเก่งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถเฉพาะศาสตร์ต่าง ๆ ตามหลักสูตรในสาขาที่เรียน อีกประการคือ การพัฒนาทักษะชีวิต (Life skill) เป็นการพัฒนาศักยภาพ จริยธรรม การประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 9)

หน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาจึงไม่เพียงจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่จะต้องรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์เพื่อออกไปพัฒนาประเทศชาติ และในการหล่อหลอมนิสิตนักศึกษาให้กลายเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมและมีคุณภาพนั้นต้องอาศัยกระบวนการและปัจจัยต่าง ๆ หลายประการประกอบกัน เช่น สภาพแวดล้อมและการใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษา การเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับบุคคลอื่น ๆ ในสถาบัน การให้บริการและคำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่นิสิตนักศึกษาได้มีประสบการณ์และมีส่วนร่วมซึ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา ดังที่สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ (2545 : 2) กล่าวว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณภาพ มีความเป็นคนที่

สมบูรณ์ทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ย่อมไม่อาจสำเร็จได้ด้วยการศึกษาในห้องเรียนตามหลักสูตรต่าง ๆ ที่สถาบันกำหนดให้เรียนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีส่วนสำคัญในการสร้างเสริมเติมเต็มให้กระบวนการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหมาย เช่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารงานของสถาบัน การจัดสภาพแวดล้อมของสถาบัน และงานกิจการนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมนิสิต นักศึกษามีส่วนช่วยให้นิสิตนักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538 : 117) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ว่า การทำกิจกรรมจะทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดทั้งการเรียนรู้ ทักษะ และประสบการณ์อย่างมากมาย ซึ่งทักษะและประสบการณ์หลายอย่างไม่สามารถเรียนได้ในชั้นเรียน สอดคล้องกับ เกษม วัฒนชัย (2537 : คำนำ) ที่กล่าวว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษาได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากิจกรรมด้านการเรียนการสอนทางวิชาการ โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเติมเต็มให้นิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์พร้อมในทุกด้าน วินสตันและมาซซาโร (Winston and Massaro. 1987 : 169) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการศึกษานอกชั้นเรียนที่มีความสำคัญอย่างมากต่อประสบการณ์ทางการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งได้แก่ การพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา การพัฒนาทักษะด้านการจัดการและทักษะการตัดสินใจทางอาชีพนอกจากนี้ กิจกรรมนักศึกษายังควรมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ทำด้วยความสมัครใจ นักศึกษาเป็นผู้ติดเองทำเอง อยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดี มีรูปแบบและขั้นตอนการทำกิจกรรมที่ชัดเจนและมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษาและชี้แนะ(สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 :1) จะเห็นได้ว่างานกิจกรรมนักศึกษามีส่วนสำคัญในการพัฒนาบัณฑิต เพราะคุณภาพของบัณฑิตในอนาคตต้องเปลี่ยนไป บัณฑิตที่มีความสามารถเพียงความจำหรือเรียนรู้จากตำราเพียงอย่างเดียวจะไม่ใช่ที่ต้องการของตลาดแรงงานอีกต่อไป ปัจจุบันสังคมต้องการบัณฑิตที่มีความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพ ในสถานประกอบการ มีความรอบรู้ มีความคิดด้านวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถพัฒนาและประยุกต์แนวทางใหม่เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม ภาคภูมิใจในวิชาชีพ มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการ มีความเป็นผู้นำ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544 : 15)

ทฤษฎีหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยสากลว่า เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาส่วนใหญ่ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทางด้านความรู้ทางวิชาการ ความสามารถด้านวิชาชีพ ด้านอารมณ์ สังคม ร่างกายและจิตใจ และเป็นแนวทางในการศึกษาการพัฒนาตนเองของนักศึกษา นั่นก็คือ ทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของซิคเคอร์ริง ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาด้านจิตสังคมและพบว่าในช่วงที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น นักศึกษาจะเกิด

การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ และควรได้รับการพัฒนา ทฤษฎีการพัฒนาการศึกษาของซิคเคอร์ริง แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence) การจัดการด้านอารมณ์ (Managing Emotions) การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Moving Through Autonomy Toward Interdependence) การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationship) การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง (Establishing Identity) การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose) การพัฒนาบูรณภาพ (Developing Integrity) (Chickering and Reisser.1993 : 45 – 52)

และจากรายงานสรุปผลการสัมมนาผู้บริหาร เรื่องมิติใหม่ของการพัฒนานิสิตนักศึกษา ซึ่งให้เห็นว่าการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาเท่าที่ผ่านมายังไม่พัฒนาเท่าที่ควร ยังยึดติดอยู่กับระบบเก่า ๆ ที่สืบทอดเป็นประเพณีระหว่างรุ่นพี่ไปสู่รุ่นน้อง นักศึกษาสนใจเรื่องส่วนตัวและสังคมภายในกลุ่มย่อยของตน จึงควรมีการปรับปรุงระบบและรูปแบบของกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากกว่าที่จะยึดติดอยู่กับรูปแบบเดิม ๆ และสถาบันการศึกษาควรส่งเสริมกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในกิจกรรม และหากจัดไม่เหมาะสมจะมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาให้มีความเหมาะสม ทำงานได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ นักศึกษามีจิตสำนึกของการใฝ่รู้และรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม งานกิจการนักศึกษาจะต้องจัดให้มีการทำงานประสานกับฝ่ายวิชาการและฝ่ายอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเป็นเอกภาพเพราะระบบของมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 : 5)

สถาบันราชสถาบันราชภัฏจันทรเกษม เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีวิวัฒนาการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากเดิมเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูและได้ยกฐานะเป็นวิทยาลัยครู เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานนาม “สถาบันราชภัฏ” แทน “วิทยาลัยครู” และประกาศใช้ พ.ร.บ. สถาบันราชภัฏ เมื่อ พ.ศ. 2538 ทำให้สถาบันราชภัฏทุกแห่งมีฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่ให้การศึกษาวិชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู(สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. 2544 : 87-101) บทบาทหน้าที่ของสถาบันราชภัฏจึงไม่ใช่เป็นการให้การศึกษาเรียนรู้เพื่อเตรียมชีวิตเท่านั้นแต่เป็นการให้ประสบการณ์ การฝึกฝนจนเกิดทักษะและทัศนคติที่ดีสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถออกไปพัฒนาสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้าได้ สถาบันจึงต้องตระหนักอยู่เสมอว่า จะต้องพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของสถาบันและคุณภาพของประเทศ สถาบันจึงต้องให้ความสำคัญ

เอาใจใส่ ร่วมมือกันเสริมสร้างนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาคนให้ได้ระดับมาตรฐานทางวิชาการหรือวิชาชีพและนักศึกษาเองก็ต้องเป็นผู้ที่ตระหนักที่จะพัฒนาตนให้เต็มศักยภาพด้วย (สภาสถาบันราชภัฏ. 2540 อ้างอิงใน อัมพา ของทุมมินทร์. 2542 : 1) สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา ทางสถาบันได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาที่ทางสถาบันจัดขึ้นและส่งเสริมให้นักศึกษาได้รวมกลุ่มจัดตั้งกิจกรรมขึ้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษาเองและมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสทำงานร่วมกันตามความถนัดและความสนใจ เพื่อให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ

อย่างไรก็ตามแม้จะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ากิจกรรมนักศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา แต่ก็ยังมีผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาจำนวนมากที่ไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการทำกิจกรรมนักศึกษา ดังที่ นิลมณี ศรีบุญ (2545 : สัมภาษณ์) อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา กล่าวว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การจัดกิจกรรมนักศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร คือการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นเพราะการเข้าร่วมกิจกรรมไม่มีผลโดยตรงกับผลการเรียนและนักศึกษาไม่เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ผู้ปกครองนักศึกษาและอาจารย์ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการสนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรม นอกจากนี้ยังกล่าวถึงความสำคัญของการทำกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษาว่า การทำกิจกรรมเป็นสิ่งสร้างสรรค์ซึ่งต้องมีการลงมือปฏิบัติและใช้ความคิด ดังนั้นจึงมีส่วนช่วยทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาทางความคิดเป็นผู้ใหญ่ขึ้น และเมื่อต้องเจอกับปัญหาที่ต้องหาทางแก้ไขจะทำให้นักศึกษารู้จักคิดแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และการที่นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งทางสถาบันมีให้เลือกหลากหลายก็เป็นการทำให้นักศึกษาได้รู้จักผู้อื่นและเป็นการหัดทำงานร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้ที่จะเป็นผู้นำและผู้ตาม รับผิดชอบความคิดเห็นของผู้อื่นและเป็นการเรียนรู้ลักษณะของการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นประสบการณ์สอนให้นักศึกษารู้จักมองโลกให้กว้างขึ้น รู้จักการใช้ชีวิตสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่วน ไกรสร ส่งเสริม (2545 : สัมภาษณ์) นายกองดีการนักศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการที่นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมศึกษาลดลงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาประกอบกับขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี นอกจากนี้ ทัศนทิภา บัวชุม (2545 : สัมภาษณ์) กรรมการชมรมท่องเที่ยวให้ความเห็นว่า นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อยลงสาเหตุเพราะขาดแรงจูงใจในการทำกิจกรรม ลักษณะของกิจกรรมไม่น่าสนใจ อาจารย์ฝ่าย

วิชาการไม่ให้การสนับสนุนในการทำกิจกรรม ประกอบกับนักศึกษาสนใจเรื่องของตัวเองมากขึ้น เนื่องจากสภาพสังคมมุ่งเน้นการแข่งขัน การเอาตัวรอด สนใจแต่วิชาการและวิชาชีพเพื่อต้องการให้สำเร็จการศึกษาโดยเร็ว ส่วน กิจวัตร จันท์อุดม (2545 : สัมภาษณ์) เற்றுญิกชมรมท่องเที่ยวให้ความเห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมและเห็นว่าการทำกิจกรรมมีประโยชน์เพียงแค่มิตรเพื่อนมากขึ้น มีประสบการณ์ในการทำงานและคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะมีผลกระทบต่อผลการเรียน จึงไม่ยอมเสียเวลาในการทำกิจกรรมเพราะการทำกิจกรรมไม่มีการให้คะแนน นอกจากนี้ผลการวิจัยของ โสภณ อรุณรัตน์ (2542 : 69) ซึ่งให้เห็นสภาพปัญหาว่า สังคมปัจจุบันเป็นยุคที่ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด นักศึกษาเข้ามาเพื่อเรียนให้จบโดยเร็วเพื่อจะออกไปทำงาน จึงไม่สนใจทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นและประกอบกับเมืองใหญ่ มีศูนย์การค้ามากมายที่นักศึกษานิยมไปมากกว่าที่จะเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และถ้ากิจกรรมใดที่ไม่มีผลโดยตรงต่อตัวนักศึกษาก็จะไม่ได้รับความร่วมมือ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533 : 13) ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคในการในการจัดกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า ผู้ที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษาไม่มีความชัดเจนว่าตนเองมีจุดมุ่งหมาย มีบทบาทและความรับผิดชอบต่อการอุดมศึกษาอย่างไร อาจารย์ไม่ทราบสถานภาพของตนเอง ไม่แจ่มแจ้งในปณิธานหรือจุดมุ่งหมายของสถาบัน ไม่รู้จักนิสิตนักศึกษา ขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ส่วนนิสิตนักศึกษาเข้าสู่ระบบอุดมศึกษาโดยปราศจากจุดมุ่งหมาย ไม่ทราบว่าสถาบันมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตให้มีคุณธรรม บุคลิกภาพ หรือความรู้ได้อย่างไร และนอกจากนี้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ จะสนใจแต่งงานด้านวิชาการจึงขาดความเข้าใจในสภาพของนักศึกษาและขาดความเข้าใจในอิทธิพลสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อนักศึกษาอีกด้วย

จากความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา การพัฒนานักศึกษา และสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเห็นว่าการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาจะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อนักศึกษาได้ว่า การเข้าร่วมในกิจกรรมนักศึกษาจะส่งผลให้ตัวนักศึกษาเกิดการพัฒนาในด้านใดบ้าง มากน้อยเพียงใด และเพื่อผู้บริหารสถาบัน อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง
4. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนักศึกษา เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนานักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 7,538 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 จากชั้นปีต่าง ๆ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่ระดับความมั่นใจ 95 % ($\alpha = .05$) โดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane.1973 : 725) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละชั้นปีเป็นเกณฑ์

ตัวแปรที่ศึกษา

1. เพศ
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง

2. ชั้นปี
 - 2.1 ชั้นปีที่ 1
 - 2.2 ชั้นปีที่ 2
 - 2.3 ชั้นปีที่ 3
 - 2.4 ชั้นปีที่ 4
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1 สูง
 - 3.2 ปานกลาง
 - 3.3 ต่ำ
4. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา
5. การพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาที่ทำกิจกรรมในด้านต่าง ๆ 7 ด้าน คือ
 - 5.1 การพัฒนาความสามารถ
 - 5.2 การจัดการด้านอารมณ์
 - 5.3 การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง
 - 5.4 การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ
 - 5.5 การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง
 - 5.6 การพัฒนาเป้าหมาย
 - 5.7 การพัฒนาบุรณภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง สิ่งที่ผู้เรียน หรือสถาบันจัดขึ้น มีลักษณะเสริมหลักสูตรทั้งภายในและภายนอกสถาบัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาในด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพ ทักษะ ทักษะ ทักษะ การจัดกิจกรรมต้องได้รับความเห็นชอบจากสถาบัน อยู่ใน การควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ซึ่งลักษณะของกิจกรรมที่จัดแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านวิชาการ

2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การที่นักศึกษาใช้เวลา พลังกาย จิตใจ และความคิดของตนเข้าไปสัมพันธ์กับการทำกิจกรรม หรือร่วมปฏิบัติการใด ๆ ในกิจกรรมนักศึกษาซึ่งในการวิจัยนี้ หมายถึง ค่าซึ่งได้จากการรวมคะแนนการประเมินตนเองของนักศึกษาเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

นักศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ประกอบด้วย การเข้าร่วมประชุม การแสดงความคิดเห็น ความพร้อมที่จะทำงานหรือรับผิดชอบดูแลงานต่าง ๆ ความสามารถในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในการทำกิจกรรมนักศึกษา ความสนใจในการทำกิจกรรมนักศึกษาทั้งในและนอกสถาบัน ความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วม การเป็นกรรมการหรือสมาชิกของกิจกรรมนักศึกษารวมถึงการมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาในลักษณะต่าง ๆ

3. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ภาคปกติ ปีการศึกษา 2545

4. การพัฒนาตนเองของนักศึกษา หมายถึง การที่นักศึกษามีความเจริญงอกงามมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ในวิจัยนี้หมายถึง การพัฒนาใน 7 ด้าน ตามทฤษฎีการพัฒนาของ ซิคเคอร์ริง ดังนี้

4.1 การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence) หมายถึง ความสามารถในการนำสมรรถภาพทางด้านสติปัญญา ร่างกาย และความสามารถในด้านสังคม

- ความสามารถทางด้านสติปัญญา ได้แก่ ความสามารถในการเข้าใจเนื้อหา ความชำนาญในการใช้สติปัญญา และความสุนทรีย์ รวมถึงทักษะต่าง ๆ ในการเข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแนวความคิดให้เกิดการบูรณาการ
- ความสามารถทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย ความมีวินัยในตนเอง การรู้จักแก้ปัญหาและมีทักษะในการปฏิบัติงาน
- ความสามารถในด้านสังคม ได้แก่ ทักษะในการฟัง การร่วมมือและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นและการโต้ตอบอย่างเหมาะสม

4.3 การจัดการด้านอารมณ์ (Managing Emotions) หมายถึง การเข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่น การจัดการกับความกลัว การปลดปล่อยความขุ่นเคืองใจ สามารถปรับสภาวะของอารมณ์ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์อื่น ๆ พร้อมทั้งสามารถแสดงออกทางด้านอารมณ์อย่างถูกต้องเหมาะสม

4.4 การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Moving Through Autonomy toward Interdependence) หมายถึง ความคล่องตัว ความสามารถในการมีสภาพจิตที่มั่นคง แน่วแน่ มีความเสียสละ มีความเชื่อมั่น สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีจุดยืนของตนเอง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ เข้าใจในบุคคลอื่น มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.4 การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationship) หมายถึง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความคิดเห็น การมีความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีและยั่งยืน

4.5 การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง (Establishing Identity) หมายถึง การมีแบบแผนการประพฤติปฏิบัติหรือแนวคิดของตนเอง การรู้สึกพอใจกับเพศ รูปร่าง หน้าตา การยอมรับนับถือตนเอง รวมทั้งการแสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างถูกต้องตามบทบาททางเพศของตน

4.6 การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose) หมายถึง ความสามารถในการวางแผนและกำหนดรูปแบบของการดำเนินชีวิต มีความตั้งใจแน่วแน่ มีความสามารถในการประเมินความสนใจและทางเลือกต่าง ๆ การสร้างความชัดเจนในเป้าหมาย การวางแผน การไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค รวมถึงการวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจส่วนตัว ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและครอบครัว

4.7 การพัฒนาบูรณภาพ (Developing Integrity) หมายถึง การบูรณาการพัฒนาทั้งหกประการที่ได้กล่าวมาและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับค่านิยมต่าง ๆ ของตน เพื่อให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักศึกษาวัดได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาตั้งแต่เทอมแรกจนถึงปัจจุบัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 3 ระดับคือ

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาตั้งแต่ระดับ 2.75 ขึ้นไป

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาตั้งแต่ระดับ 2.00 ขึ้นไปจนถึงระดับ 2.74

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาที่ต่ำกว่า 2.00 ลงมา

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกัน
2. นักศึกษาที่อยู่ชั้นปีต่างกัน มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกัน
4. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีการพัฒนาตนเองต่างกัน
5. นักศึกษาที่อยู่ชั้นปีต่างกัน มีการพัฒนาตนเองต่างกัน
6. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการพัฒนาตนเองต่างกัน
7. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองของนักศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดตามลำดับสาระดังนี้ ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา ปรัชญากิจกรรมนักศึกษา ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา ประเภทของกิจกรรมนักศึกษา ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษา กับการพัฒนานักศึกษา เป้าหมายในการพัฒนานักศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเอง

ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษา (Student Activities) เดิมเรียกกันว่า กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extracurricular Activities) หรือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co – curricular Activities) แต่ปัจจุบันเรียกโดยรวมว่า กิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักศึกษา (Student Affairs) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสเลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน ทั้งนี้เนื่องจากนักการศึกษาตระหนักดีว่า การเรียนรู้ของนักศึกษานั้นมิได้เกิดขึ้นแต่ในชั้นเรียนเท่านั้น แต่สิ่งอื่น ๆ ที่นักศึกษาปฏิบัตินอกชั้นเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษาที่นักศึกษามีส่วนร่วม โดยเฉพาะกิจกรรมนักศึกษาที่เกิดจากความคิดริเริ่ม การใช้ร่างกาย แรงใจ ของนักศึกษาเองนั้น จะมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีการพัฒนาอย่างเต็มที่ด้วยเช่นกัน (กรกช อัดตวิริยะนุภาพ, 2540 : 26) มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาไว้ ดังเช่น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2538 : 58) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องเรียนในชั้นเรียน กิจกรรมดังกล่าวเป็นไปด้วยความสมัครใจของนักศึกษาและไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของคะแนนในวิชาใด ๆ กิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนานักศึกษา จึงหมายรวมทั้งกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดให้นักศึกษาและ กิจกรรมในส่วนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้จัดขึ้นเองโดยการนิเทศและดูแลจากอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาสัมผัสชีวิตที่ถูกต้องในมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538 : 128) ที่กล่าวว่า

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง นักศึกษาร่วมกันจัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา กู๊ด (Good. 1973 : 12) ให้ความหมายว่า กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมของนักศึกษาที่ดำเนินงานโดยนักศึกษา หรือสถาบันการศึกษาเป็นผู้จัดทำขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ เปิดโอกาสแก่นักศึกษาให้เข้าร่วมตามความสนใจ ตามความสามารถ ไม่มีการให้หน่วยกิต และต้องจัดสรรทรัพยากรหรือจัดหางบประมาณ โดยดำเนินงานอยู่ภายใต้การควบคุมของสถาบัน การศึกษา

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาและเพื่อให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง การเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปโดยความสมัครใจและตามความสนใจของนักศึกษาไม่มีการให้คะแนน นักศึกษาจะเป็นผู้คิดและทำกิจกรรมต่าง ๆ เองโดยกิจกรรมที่จัดขึ้นต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมและไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสถาบัน

ปรัชญากิจกรรมนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาก็คือการผลิตคนให้มีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการ สติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจและคุณธรรม การที่จะพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ดังกล่าวได้นั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เช่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารงานของสถาบัน สภาพแวดล้อมของสถาบันและงานกิจการนักศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นงานส่วนหนึ่งของงานกิจการนักศึกษาและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนานักศึกษา (สมชาย บุญญบาล. 2541 : 1) ดังนั้น ในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา จำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบต่องานด้านกิจกรรมนักศึกษาได้มีกรอบในการจัดทำแผนงานกิจกรรม สถาบันจึงควรที่จะได้กำหนดแนวปรัชญาเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงาน ซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 ข : 150 – 151) ได้ให้แนวคิดของงานกิจการนักศึกษาไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. งานกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนรู้จักตนเองมากขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลทำให้แต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียน วิชาการ สังคม ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ วุฒิภาวะสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
2. งานกิจกรรมช่วยเหลือและส่งเสริมให้นักศึกษาจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันโดยไม่คำนึงถึง เพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือความแตกต่างด้านการเมือง

3. การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับกลุ่ม สามารถเสนอความคิดเห็น แสดงตน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาความเข้าใจร่วมกัน พัฒนาความเป็นผู้นำเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างหมู่ นักศึกษา รู้จักการอยู่และการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักฝึกหัดการทำงานทำงานอย่างเป็นระบบ ฝึกความคิดและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

4. การอำนวยความสะดวกในด้านการจัดและดำเนินการกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่

4.1 จัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์กลางกิจกรรมที่สำหรับที่สำหรับประชุม และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการพิมพ์ การโรเนียว การจัดทำป้ายประกาศต่าง ๆ หรือการจัดทำหนังสือพิมพ์

4.2 ประสานงานกับภาควิชาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในสถาบัน เพื่อสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกให้นักศึกษาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น หน่วยงานรักษาความปลอดภัยตำรวจหรือจราจร เพื่อช่วยให้งานต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่น เรียบร้อยมีอุปสรรคน้อยลง

4.3 จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม หรืออาจารย์แนะแนวที่มีประสบการณ์ด้านงานกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือให้แนวความคิดหรือแนะแนวทางการจัดกิจกรรมให้สามารถจัดได้อย่างเหมาะสม น่าชื่นชม และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

5. การพัฒนาให้นักศึกษามีความเป็นไทย รู้จักภาคภูมิใจในความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ชื่นชมศิลปวัฒนธรรม ระเบียบประเพณี ดนตรี นาฏศิลป์ไทย

6. การพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีความสามัคคี มีความประพฤติที่ดีงาม สอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมของคนไทยและเป็นบุคคลที่มีประโยชน์เป็นที่ต้องการของสังคม

7. งานกิจกรรมช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนการสอนและหากเกิดข้อข้องใจในการศึกษาก็สามารถใช้กิจกรรมเป็นเครื่องผ่อนคลายความเครียดจากการศึกษาเล่าเรียนได้

วิลเลียมสัน (ธาริณี สุขจิตต์. 2544 : 13 ; อ้างอิงจาก Williamson. 1961) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญากิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่เน้นการให้บริการเพื่อสนองความต้องการของนิสิตนักศึกษาว่าควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

1. การให้การศึกษานในสถาบันชั้นสูงนั้น จะต้องพยายามให้ผู้เรียนได้พัฒนาในทุก ๆ ด้าน

2. การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของนักศึกษาแต่ละคนด้วย

3. การศึกษาเฉพาะในห้องเรียนไม่เป็นการเพียงพอ ควรมีการให้สวัสดิการและบริการแก่นักศึกษา เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ กิจกรรมทางวิชาการและสังคม ตลอดจนบริการความสะดวกสบายต่าง ๆ แก่นักศึกษา

4. บรรยากาศของประชาธิปไตยและบรรยากาศทางวิชาการเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่ามากกว่าการใช้อำนาจ

5. สังคมมนุษย์ไม่คงที่ ธรรมชาติของมนุษย์ก็เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และมีวิทยาการใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ การให้บริการที่แปลกและใหม่ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและสนองกับความต้องการของนักศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์

โดยสรุปแล้ว ปรัชญาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นการกำหนดทิศทางในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเพื่อความเหมาะสมในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ โดยปรัชญาของกิจกรรมนักศึกษาจะมุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล ทั้งด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ โดยคำนึงถึงความต้องการของนักศึกษาเป็นสำคัญเพื่อให้นักศึกษามีพัฒนาการได้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพของแต่ละคน โดยนักศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อจะได้ความรู้และประสบการณ์ซึ่งจะเป็นการพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์

ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา

สุชาญ โภคิน (2539 : 4 – 5) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมจะช่วยพัฒนานักศึกษาได้ทั้งในด้านแนวความคิด เจตคติ พฤติกรรม ร่างกายและจิตใจ ตลอดจนความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ฯลฯ เพื่อที่จะสร้างและหล่อหลอมให้นักศึกษาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ นอกจากนี้ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538 : 122 – 124) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาดังนี้คือ

1. ความสำคัญต่อนักศึกษา

นักศึกษาโดยทั่วไป เป็นคนหนุ่มสาวที่มีพลังกำลังทั้งร่างกายและความคิด มีความสนใจมีความอยากรู้อยากเห็น และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความหวังดีต่อสังคมด้วยความบริสุทธิ์ใจ กิจกรรมนักศึกษาสามารถตอบสนองความสนใจและความต้องการของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี กิจกรรมนักศึกษาจึงมีความสำคัญต่อนักศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 กิจกรรมนักศึกษาซึ่งมีหลายประเภท เช่น กีฬา ศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และนันทนาการ สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาทางด้านร่างกายและความคิด กระทำในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

1.2 ความหลากหลายของกิจกรรมนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นหาอาชีพงานอดิเรก และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสมกับตนเองได้

1.3 กิจกรรมนักศึกษา ทำให้เกิดความสุขในด้านความรู้และความสนใจของนักศึกษา เช่น นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สามารถทำกิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม จึงทำให้นักศึกษามีความรู้และความสนใจ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และด้านศิลปะและวัฒนธรรม

1.4 การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสเปลี่ยนบรรยากาศและอิริยาบถ ทำให้นักศึกษาได้ผ่อนคลายความตึงเครียด จากการที่ต้องศึกษาเล่าเรียนอย่างหนัก

1.5 การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาตนเองทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ

1.6 การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสเสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงาน ด้านต่าง ๆ

1.7 การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของตนเอง และเกิดความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง

2. ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้พัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในการทำกิจกรรมของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่น เกิดการเรียนรู้มีความเข้าใจต่ออาจารย์ และสถาบันอุดมศึกษาดียิ่งขึ้น สถาบันอุดมศึกษาที่เน้นด้านวิชาชีพหลายแห่งอาจทำหน้าที่ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมน้อยมาก การจัดกิจกรรมของนักศึกษาทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมเป็นการช่วยทำให้สถาบันอุดมศึกษาได้ทำหน้าที่ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนั้นกิจกรรมนักศึกษาทางด้านกีฬา ศิลปะและวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ ยังมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญต่อประเทศ

ในแต่ละปีมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากออกค่าอาสาพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารได้สร้างถาวรวัตถุหลายอย่าง เช่น โรงเรียน สะพาน ฝายน้ำล้น เป็นต้น นอกจากนั้น นักศึกษายังได้ช่วยแนะนำประชาชนในชนบทให้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกรรมแผนใหม่ การสาธารณสุข และการศึกษา เพื่อช่วยชาวชนบทมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของนักศึกษาได้มีบทบาทอันสำคัญในการทำนุบำรุง พัฒนา และเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬาได้ช่วยทำให้นักศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนของชาติมีร่างกายแข็งแรง และที่สำคัญที่สุดคือ กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยพัฒนานักศึกษาทั้งทางด้านสติปัญญา

สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ สามารถที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยิ่งขึ้น กิจกรรมนักศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศเป็นอันมาก

สุชาญ โกสิน (2539 : 4 – 6) ให้ความเห็นว่า การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อช่วยพัฒนา นักศึกษาควรมีดังนี้

1. กิจกรรมด้านพัฒนาความคิดและการระดมสมอง เพื่อให้บัณฑิตมีความคิดริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์
2. กิจกรรมฝึกการแก้ปัญหาและตัดสินใจ เพราะในฐานะที่จะต้องเป็นผู้นำกลุ่มในอนาคต หรือแม้แต่จะเป็นหัวหน้าหรือผู้บริหาร ความรู้พื้นฐานในเรื่องนี้นับว่าจำเป็นมาก เพราะบัณฑิตจะสามารถนำไปใช้ในการทำงานในโอกาสต่อไป
3. กิจกรรมด้านการทำงานเป็นทีม เพื่อให้รู้จักการร่วมมือ และการประสานงานที่ดี นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างคุณค่าร่วม (Shared Values) หรือ (Sense of Belonging) ให้เกิดขึ้นด้วย
4. กิจกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้คนรู้จักหลักการอยู่ร่วมกันอย่างมีหลักในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และหลักการในการปรับตัวให้เข้ากับหมู่คณะหรือสังคมได้
5. กิจกรรมด้านการพัฒนาจิตใจหรือสุขภาพจิต เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีคุณธรรมและสามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคม

อาจสรุปได้ว่ากิจกรรมนิสิตมีความสำคัญเพราะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ เป็นกิจกรรมที่ถือว่าเป็นการให้โอกาสแก่นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหา การปรับปรุงบุคลิกภาพ และการรู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฯลฯ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ เพราะการพัฒนา นิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มี คุณภาพย่อมจะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่สถาบันอุดมศึกษานำมาใช้ในการพัฒนานักศึกษา การจัดกิจกรรมจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน และครอบคลุม ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาไปตามความสามารถและความถนัดและเพื่อให้กิจกรรมที่จัดขึ้นดำเนินไปได้ด้วยดี ก่อให้เกิดประโยชน์ตามความมุ่งหมายในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั้น ๆ

จาไมแอส (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และ ฝ่ายกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2542 : 8 ; อ้างอิงจาก Jamias. 1969 : 98) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนักศึกษาไว้ ดังนี้ คือ

1. เพื่อเสริมการเรียนการสอนในห้องเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นการปฏิสัมพันธ์ในสังคมของนักศึกษา
3. เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษามีค่านิยมที่ดีและสูงขึ้น

เฟรดเดอริก (บรรเทิง สุพจน์. 2542 : 16 ; อ้างอิงจาก Frederick. 1959) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนักศึกษาไว้ 8 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นการเตรียมตัวนักศึกษาสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
2. เพื่อส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง
3. เพื่อให้รู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน
4. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนิสิตนักศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้สำนึกในการปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบแบบแผนต่าง ๆ
6. เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา
7. เพื่อส่งเสริมแรงขับที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษา
8. เพื่อพัฒนาความสามัคคีของหมู่คณะในสถาบัน

สำเนา ขจรศิลป์ (2538 : 120 – 121) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา
2. เพื่อเป็นการเตรียมนักศึกษา สำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
3. เพื่อพัฒนานักศึกษาทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ
4. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนักศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้ให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
6. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้แก่นักศึกษา
7. เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา
8. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้นำความรู้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
9. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้รู้จักทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไทย
10. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่นักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 ข : 146 – 147) ได้กล่าวถึง สารสำคัญของ
วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพ
2. เพื่อพัฒนาความสามารถในความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. เพื่อทำให้นักศึกษามีจิตใจกว้างขวางขึ้น
4. เพื่อฝึกให้มีความรับผิดชอบ
5. เพื่อฝึกให้ปกครองตนเองด้วยการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี
6. เพื่อฝึกความคิดและการตัดสินใจ
7. เพื่อพัฒนาสติปัญญา
8. เพื่อให้รักศิลปะวัฒนธรรมและประเพณีไทย
9. เพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
10. เพื่อให้เพิ่มพูนความรู้ด้านอาชีพในอนาคต
11. เพื่อให้รู้จักทักษะทางสังคม
12. เพื่อให้รู้จักการเสียสละและทำงานให้ส่วนรวม
13. เพื่อให้พัฒนาลักษณะนิสัยและความคิดที่ดี
14. เพื่อให้มีความสามัคคี
15. เพื่อให้พัฒนาความกตัญญูต่อสถาบัน

ในส่วนของทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนิสิต
นักศึกษามหาวิทยาลัย / สถาบัน ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้คือ (สำนักงานปลัดทบวง
มหาวิทยาลัย. 2542 : 7)

1. เพื่อพัฒนาตัวนิสิตนักศึกษา
2. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเสริม
หลักสูตร ทั้งในด้านอาสาพัฒนาหรือบำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม กีฬา สัมมนา
เพื่อพัฒนากิจกรรมนักศึกษา รวมทั้งกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ
3. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และรักษาไว้ซึ่งค่านิยมในตัวนิสิตนักศึกษาทางด้าน
ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ
4. เพื่อให้นิสิตศึกษานำความรู้ทางวิชาการและบริการไปสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมให้
เกิดความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านถาวรวัตถุและการดำเนินชีวิตของประชาชน และเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นิสิตนักศึกษา
ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงในสภาพที่เป็นจริงในสังคม อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

6. กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ความสนุกสนานและเพลิดเพลินแก่นักศึกษา กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การจัดงานสังสรรค์ การจัดงานตามประเพณีท้องถิ่น การจัดงานเลี้ยงในโอกาสต่าง ๆ

7. กิจกรรมการเมือง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น หรือแสดงออกซึ่งอาจจะเป็นการคัดค้านหรือการสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 ข : 148 – 149) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมนักศึกษาตามแนวคิดที่เน้นการพัฒนานักศึกษาดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาการปกครองตนเอง ได้แก่ องค์การบริหารกิจกรรมนักศึกษา สโมสรสถานศึกษา กิจกรรมเหล่านี้ทำให้นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกัน กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบงาน

2. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับวิชาการในสาขาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่

3. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนามารยาทและระเบียบประเพณีการอยู่ร่วมกันในสังคม

4. กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและความพร้อมเพียง ได้แก่ ชมรมกีฬาต่าง ๆ

5. กิจกรรมพัฒนาความเสียสละเพื่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งให้นักศึกษาตระหนักในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมหรือประเทศ

6. กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้มีความประพฤติเป็นที่ต้องการของสังคม

7. กิจกรรมพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

8. กิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์หรือทำในสิ่งที่สนใจ

9. กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมนักศึกษาออกไปสู่อชีพในอนาคต

10. กิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาสนใจการเมืองเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อจะได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

ทบวงมหาวิทยาลัย (2542 : 7 – 11) ได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัย/สถาบันต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ประเภท และลักษณะของกิจกรรมดังนี้

1. โครงการด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาสาพัฒนา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น
2. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์โดยตรง อันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสภาพที่แท้จริงของสังคม ตลอดจนมีความสำนึกถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยเฉพาะชนบท เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว
3. เพื่อเสริมสร้างให้นิสิตนักศึกษามีความสามัคคี มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวมในระหว่างนิสิตนักศึกษาร่วมสถาบันและต่างสถาบัน
4. เพื่อฝึกให้นิสิตนักศึกษา เป็นผู้นำที่มีความสามารถและเป็นผู้ตามที่ดี โดยรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ รู้จักผ่อนปรนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผลด้วยความรอบคอบ และอดทน
5. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา ประชาชน และข้าราชการ
6. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนในชนบทเห็นความสำคัญของการพัฒนารวมทั้งมีความคิดที่จะสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของตน และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยและสถาบัน

ลักษณะของกิจกรรม

เป็นโครงการด้านอาสาพัฒนา การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกวิธี ฯลฯ ทั้งนี้ รวมถึงโครงการทั้งในขั้นการสำรวจและขั้นการดำเนินการ โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่

1. ด้านการศึกษา เช่น สร้าง ซ่อมแซมอาคารเรียนและพัฒนาโรงเรียน สร้างสนามกีฬา ฯลฯ
2. ด้านสาธารณูปการ เช่น สร้างศาลาอเนกประสงค์ ถังเก็บน้ำฝน ประปาหมู่บ้าน ขุดสระขุดบ่อน้ำ ฯลฯ
3. ด้านคมนาคม เช่น การสร้างหรือซ่อมสะพาน ถนน วางท่อ ฯลฯ
4. ด้านการเกษตร เช่น การสร้างฝาย การจัดระบบการส่งน้ำทางการเกษตร สาธิตความรู้ทางการเกษตร ฯลฯ
5. ด้านสาธารณสุข เช่น การจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ การให้บริการและคำแนะนำด้านอนามัยและสาธารณสุขทั่วไป

6. ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกป่า พัฒนาปรับปรุงอุทยาน ให้บริการด้านความรู้ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้อง

รูปแบบ

รูปแบบของโครงการกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนาของนิสิตนักศึกษาทบวงมหาวิทยาลัยมีแนวนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการในรูปแบบที่มีลักษณะผสมผสาน โดยมุ่งเน้นการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมควบคู่ไปกับการสร้างถาวรวัตถุ ต่าง ๆ แต่ไม่เน้นการก่อสร้างถาวรวัตถุที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจากมีงบประมาณจำกัด และต้องการกระจายโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก ส่งเสริมการดำเนินโครงการกิจกรรมร่วมของหลายสาขาวิชาชีพและหลายสถาบัน โดยมีสถาบันแห่งหนึ่งเป็นแกนกลางสำหรับพื้นที่ในการดำเนินโครงการเน้นด้านสังคมชนบทเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการหรือความเป็นเลิศทางวิชาการไปในสังคมชนบท ทั้งในด้านการศึกษา การสาธารณสุข และการเกษตร เพื่อให้ความรู้ในด้านการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ซึ่งสามารถกระทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม การเผยแพร่โดยตรงได้แก่ การไปเผยแพร่บริการให้แก่ประชาชนโดยอ้อม ได้แก่ เผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ แล้วให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไปเผยแพร่ให้กับประชาชนอีกชั้นหนึ่ง

2. โครงการด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ แลกเปลี่ยนและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นมรดกอันล้ำค่าและเอกลักษณ์ที่ดั่งงามของชาติ
2. เพื่อปลูกฝังค่านิยม ความภาคภูมิใจและความซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทยแก่นิสิต นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป

ลักษณะของกิจกรรม

จัดแสดง สาธิต จัดนิทรรศการหรือกิจกรรมทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรีไทย การละเล่นพื้นเมือง การจัดกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและท้องถิ่น การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย

3. โครงการด้านจริยธรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำแก่นิสิตนักศึกษา
2. เพื่อปลูกฝังเสริมสร้างค่านิยมที่ถูกต้องดีงามในสังคมไทยให้เกิดขึ้นในตัวนิสิตนักศึกษา และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

3. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบของนิสิตนักศึกษาต่อสังคมและประเทศชาติโดยเฉพาะเมื่อจบการศึกษาแล้ว

ลักษณะของกิจกรรม

จัดประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และการเปลี่ยนแปลงเจตคติ พฤติกรรมในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ คุณธรรม จริยธรรม หรือการพัฒนาจิตใจของนิสิตนักศึกษา โดยใช้กลวิธี เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เช่น การบรรยาย อภิปราย กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การสร้างสถานการณ์จำลอง การศึกษาและปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ เช่น ฟังธรรม อยู่ธุดงค์ ฯลฯ

4. โครงการด้านกีฬา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความรู้และทักษะในการเล่นกีฬา
2. ทัดตนต่อการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและพลานามัย
 1. เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ รู้ภัย
 2. เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้วยการเล่นกีฬา
 3. เพื่อช่วยผ่อนคลายความเครียด ให้เกิดอารมณ์แจ่มใสและจิตใจเบิกบาน
 4. เพื่อช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านอารมณ์ สังคม ร่างกาย และจิตใจ โดยใช้

กิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือ

5. เพื่อช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบัน

ลักษณะของกิจกรรม

1. กีฬานันทนาการ สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์กีฬาเพื่อให้นิสิตนักศึกษาทั่วไปใช้เล่นกีฬานันทนาการ เรียนรู้ทักษะในการเล่นกีฬาตามความสนใจและสมัครใจในเวลาว่าง เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด และออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

2. การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนงบประมาณสมทบเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายแก่นิสิตนักศึกษาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งมีการจัดปีละ 1 ครั้ง โดยมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมและสมัครใจหมุนเวียนกันรับเป็นเจ้าภาพในแต่ละปี

นอกจากกีฬาใน 2 ประเภทดังกล่าวแล้ว ทบวงมหาวิทยาลัยได้ใช้งบประมาณจากหมวดอื่นสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอื่น ๆ เช่น การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยอาเซียน มีกำหนดจัด 2 ปี ต่อครั้ง และการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลกมีกำหนดจัด 4 ปี ต่อครั้ง

5. โครงการด้านสัมมนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นิสิตนักศึกษา อาจารย์และบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาได้รับทราบ แนวนโยบายและขอบข่ายของการส่งเสริมและดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา รวมทั้งกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย/สถาบัน

2. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เจตคติ และถ่ายทอดประสบการณ์การกิจกรรม นิสิตนักศึกษา

3. เพื่อร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหา อุปสรรค กำหนดแนวของการพัฒนา และ วางแผนปฏิบัติกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

4. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา และนิสิต นักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

ลักษณะของกิจกรรม

จัดอบรม ประชุม สัมมนาที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยผู้เข้าร่วมจะ ต้องประกอบด้วยนิสิตนักศึกษา และหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิต นักศึกษา และรายการนี้หัวข้อของการอบรม ประชุม สัมมนา จะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรม นิสิตนักศึกษา

ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา

จิรวุฒิ วีรังกร (2542 : 3 – 4) กล่าวถึงการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาว่า ทำให้นักศึกษาได้ รับประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้มีโลกทัศน์ของตนเองกว้างมากขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มี โอกาสทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ทำให้นักศึกษาได้รับความคิดแปลกใหม่อันเนื่องมาจากการมี ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน การได้ถกเถียงจากการประชุม อันจะส่งผลให้นิสิตไม่เป็นคนที่ยึดมั่นถือมั่น ในตนเองมากเกินไป ขณะเดียวกันจะทำให้นักศึกษาได้แก่งคิดหลากหลายมุมมอง ซึ่งเป็นการ พัฒนาสติปัญญาไปด้วยในตัว

2. ค้นพบและรู้จักตนเองมากขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสประเมิน ตนเองไปในตัวว่า จุดเด่น จุดด้อยของตัวเองนั้นคืออะไรบ้าง นักศึกษาจะทราบได้ว่าตน เองมีความถนัดอะไร ชอบอะไร เช่น บางคนอาจพบว่าชอบทำงานด้านการวางแผน มีความ สามารถในด้านทักษะการพูด ด้านการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ฯลฯ แต่ขณะเดียวกันนักศึกษา ก็ อาจพบว่า ตนเองเป็นคนแข็งกระด้างจนเกินไป เป็นคนคิดมาก เข้ากับผู้อื่นได้ยาก ซึ่งหาก

นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมก็อาจจะทำให้นักศึกษารู้จักตนเองช้าเกินไป ทำให้โอกาสการพัฒนา จุดด้อยของนักศึกษาพลอยช้าตามไปด้วย

3. มีความสามารถในการบริหารเวลา การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมจะทำให้นักศึกษารู้จัก แบ่งเวลาในแต่ละกิจกรรมของตนเองอย่างเหมาะสม เช่น ต้องมีเวลาให้ตนเองเข้าร่วมในกิจกรรม ทางวิชาการ กิจกรรมร่วมหลักสูตร เรื่องส่วนตัว กิจกรรมครอบครัว และกิจกรรมนักศึกษาที่ตน ต้องรับผิดชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมจะชี้ให้นักศึกษาเห็นว่า หากมีความจำเป็นที่จะต้องทำหลายสิ่ง หลายอย่างในเวลาเดียวกัน นักศึกษาจะมีศักยภาพในการดำเนินการเพียงใด จะสามารถดำเนินการ ได้อย่างไร จะประสบปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างไร เป็นต้น

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาจะมีอิสระ ในการคิดและการตัดสินใจด้วยตัวเองมากขึ้น ในโลกของการทำงานนิสิตจำเป็นต้องทำงานร่วมกับ ผู้อื่น ดังนั้นนักศึกษาจำเป็นต้องปรับตนเองให้เข้ากันได้กับบุคคลหลากหลายประเภท เพื่อให้ผล การดำเนินงานที่นิสิตรับผิดชอบเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มี ธรรมชาติและลักษณะที่หลากหลายจะสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาจะสามารถทำงานกับใคร ๆ ได้หรือไม่ ซึ่งการทำกิจกรรมจะเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้นักศึกษาได้รู้จักเรียนรู้และเข้าใจในความหมาย ของ “ความแตกต่างระหว่างบุคคล” ได้มากขึ้น

5. การมีพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมจะสอนให้นักศึกษารู้จักที่จะ ควบคุมอารมณ์ของตนเอง รู้จักการเป็นผู้ฟังที่ดี รู้จักทักษะสังคม รู้จักที่จะยอมรับฟังความคิดเห็น ของบุคคลอื่น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ช่วยปรับแต่งบุคลิกภาพของนักศึกษาให้ดูดีเสมอ

6. การรู้จักและเข้าใจคำว่า “บทบาท” และรู้จักการใช้บทบาทที่เหมาะสม ในการเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษานั้น แต่ละคนจะต้องดำรงตำแหน่งในบทบาทใดบทบาทหนึ่ง ซึ่งในแต่ละบทบาท จะมีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันไป บางคนมีบทบาทเป็นผู้นำกลุ่ม บางคนมีบทบาท เป็นรองประธาน เหนรัญญิก เลขานุการ ฯลฯ เมื่อนักศึกษาอยู่ในบทบาทใดก็จะต้องเรียนรู้และเข้าใจ ในบทบาทของตนเอง ณ เวลานั้น ถ้านักศึกษาไม่เข้าใจคำว่า “บทบาท” นักศึกษาก็อาจดำเนินสิ่งที่ เรียกว่า “ผิดบทบาท” อันจะนำมาซึ่ง ความขัดแย้งในภายหลัง เพราะฉะนั้นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาจะได้รับประสบการณ์ในส่วนนี้เป็นอย่างมาก

7. การได้รับหลักคิดสำหรับการดำเนินชีวิตและการทำงานในอนาคต การเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา จะทำให้นักศึกษาได้คิดและรู้จักคิดเกี่ยวกับตนเอง ทักษะที่มีต่อบุคคลอื่น ทักษะที่มีต่อ การทำงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการดำรงตนและการทำงานต่อไป

ชาญชัย อินทรประวัตติ (2541 : 26) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

1. ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
3. รู้จักตนเอง
4. มีโอกาสพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. มีโอกาสได้พัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ
6. มีโอกาสได้สนองตอบความสามารถและความสนใจของตนเอง
7. มีโอกาสได้สร้างวงสังคมหรือกลุ่มเพื่อนของตนเอง
8. มีโอกาสได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานร่วมกัน
9. มีโอกาสได้สร้างความผูกพันกับสถาบันของตนเองและความผูกพันกับชุมชน
10. เกิดความภูมิใจในตนเอง

มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์ (ดวงพร ศรีจันทวงศ์. 2540 : 25 ; อ้างอิงจาก มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์. 2539) กล่าวว่า กิจกรรมศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาหลายประการ ดังนี้

1. นักศึกษาได้ฝึกฝนการเป็นผู้นำที่ดี และเป็นผู้ตามที่มีความสุข
2. นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. เสริมสร้างให้เกิดความเจริญงอกงามพัฒนา (Mature) ทั้งกาย จิต วิญญาณ ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันการ และทันเทคโนโลยี
4. ช่วยให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. ฝึกให้ทำงานเป็น มีความสามัคคีในหมู่คณะ และรักสถาบัน
6. ฝึกการมีระเบียบวินัย สร้างอุปนิสัยที่ดีที่สังคมยอมรับ
7. สร้างเสริมความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์

และนักศึกษา ตลอดจนชุมชน

8. เป็นเครื่องมือที่ดีในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์
9. ช่วยทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ขึ้น

สรุปได้ว่า ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา จะช่วยพัฒนาการทางด้านสติ

ปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์ และจิตใจ การปรับปรุงบุคลิกภาพ หลักการดำเนินชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความผูกพันกับสถาบัน และชุมชน

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538 : 125 – 127) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการกิจกรรมนักศึกษาไว้ ดังนี้
ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา (The Theory of Student Involvement)

อะเล็กแซนเดอร์ ดับบลิว แอสติน (Alexander W. Astin) ได้ให้ความสนใจปัญหาที่เกี่ยวกับนักศึกษาที่ลาออกจากการศึกษากลางคัน และได้ทำการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาได้จนสำเร็จการศึกษา และพบว่า “การมีส่วนร่วมของนักศึกษา” เป็นปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาสามารถศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาได้ ในทางตรงกันข้ามการไม่มีส่วนร่วมของนักศึกษา ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นักศึกษาออกกลางคัน และได้เผยแพร่ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในปี ค.ศ. 1984 วงการอุดมศึกษาจึงได้ยอมรับว่า ทฤษฎีนี้สามารถอธิบายให้เห็นถึงบทบาทของกิจกรรมนักศึกษาต่อการพัฒนานักศึกษาได้อย่างชัดเจน

การมีส่วนร่วมของนักศึกษามีหลายลักษณะ ที่สำคัญได้แก่ การศึกษาค้นคว้าการทำกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่าง ๆ การทำงานร่วมกับอาจารย์และการพักอาศัยในหอพักนักศึกษาในวิทยาเขต ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษามีโอกาสมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมต่าง ๆ ของทางสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้ แอสติน ยังได้ค้นพบว่า การมีส่วนร่วมทุกอย่างดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ได้ก่อให้เกิดการพัฒนาลักษณะด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาอีกด้วย

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา หมายถึง จำนวนพลังงาน ทั้งพลังงาน และพลังจิต ที่นักศึกษาใช้ในประสบการณ์ในลักษณะต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่น นักศึกษาที่มีส่วนร่วมมาก คือ นักศึกษาที่ใช้ทั้งพลังงานและพลังจิต เพื่อการศึกษาค้นคว้าตำรา การทำกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่าง ๆ การทำงานร่วมกับอาจารย์ เป็นต้น ในทางตรงกันข้าม นักศึกษาที่มีส่วนร่วมน้อยคือ นักศึกษาที่ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียน ไม่เข้าชั้นเรียน ไม่ทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ไม่ทำงานร่วมกับอาจารย์ เป็นต้น การมีส่วนร่วมของนักศึกษายังมีอีกหลายรูปแบบ เช่น การอุทิศตัวเอง การเข้าร่วม และการเข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นต้น ซึ่งค่าต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ได้แสดงถึงพฤติกรรมของบุคคลทั้งสิ้น

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การใช้พลังงาน พลังจิต เข้าไปสัมพันธ์ หรือทำงานร่วมกับคนหรือสิ่งของต่าง ๆ

2. การมีส่วนร่วม เกิดขึ้นในลักษณะที่ต่างกัน คือ นักศึกษาแต่ละคนเข้าไปมีส่วนร่วมกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในปริมาณและคุณภาพที่ต่างกันและนักศึกษาคนเดียวกันก็เข้าไปมีส่วนร่วมกับสิ่งต่าง ๆ ในปริมาณและคุณภาพที่ต่างกัน

3. การมีส่วนร่วมนั้น มีทั้งปริมาณและคุณภาพ ปริมาณ หมายถึง เวลาที่นักศึกษาใช้ในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมนั้น ส่วนคุณภาพ หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจ ความกระตือรือร้น ความพยายามที่จะทำให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ

4. ผลของการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาที่เกิดจากโปรแกรมทางการศึกษา (วิชาการหรือกิจกรรมนักศึกษา) นั้น เป็นสัดส่วนโดยตรงกับทั้งปริมาณและคุณภาพของการมีส่วนร่วมของนักศึกษากับโปรแกรมทางการศึกษานั้น

5. ประสิทธิภาพของนโยบายและการปฏิบัติใด ๆ ทางด้านการศึกษานั้น เกี่ยวข้องกับความสามารถของนโยบาย และการปฏิบัติที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักศึกษา จุดเด่นของทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

1. เป็นทฤษฎีที่ง่ายไม่มีความสลับซับซ้อน
2. สอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ เช่น จิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) และทฤษฎีการเรียนรู้แบบดั้งเดิม (Classical Learning Theory)
3. สามารถอธิบายให้เห็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาได้อย่างชัดเจน เช่น นักศึกษาซึ่งเป็นประธานชมรมกิจกรรม ได้ใช้เวลาในการวางแผนและการดำเนินงานกิจกรรมของชมรมมาก และได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะเกิดการเรียนรู้ในการทำงานเป็นอันมาก
4. สามารถนำไปใช้ในการวิจัย เช่น การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการพัฒนานักศึกษา เป็นต้น
5. สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอน โดยช่วยให้ผู้สอนเห็นว่า การลดบทบาทของผู้สอนลงและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทเพิ่มขึ้น ย่อมทำให้การเรียนการสอนได้ผลดียิ่งขึ้น

สถาบันอุดมศึกษากับพัฒนานักศึกษา

ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 18 – 24 ปี เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยที่กำลังปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความเชื่อทัศนคติ และค่านิยมต่าง ๆ เริ่มต้นเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาด้วยความสับสน ยุ่งยาก และลังเลใจ ประกอบกับการดำเนินชีวิตในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะมีอุดมคติสูง มีความปรารถนาอยู่ในสังคมที่ดีกว่า เชื่อกลุ่มเพื่อน ดังนั้นกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสมและถูกต้องในสถาบันอุดมศึกษาจะทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีบุคลิกภาพเป็นตัวของตัวเอง และมีความรับผิดชอบมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา การเรียนรู้อาจจะเกิดจากการได้ยิน ได้ฟังจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเวลาเรียนและนอกชั้นเรียน ปฏิกริยาตอบโต้กับอาจารย์

เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ การติดต่อพบปะสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน ค่านิยมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและยึดถือปฏิบัติโดยได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนนักศึกษา และสภาพการณ์ในสถาบันและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อการหล่อหลอมนักศึกษา กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตนักศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา เพราะงานด้านกิจกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ อาทิ การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น มีโอกาสได้ตัดสินใจ รู้จักการเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดีในสังคม นักศึกษาที่ได้รับประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเป็นการเสริมสร้างในด้านความรู้ ความคิด ทักษะคติ ค่านิยม การเข้าใจกฎระเบียบ และเป็นการส่งเสริมในด้านการศึกษาและการดำเนินชีวิตอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2543 : 9 – 10)

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 ก : 14) ได้ให้ความสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในฐานะเป็นแหล่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไว้ ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ที่ชัดเจนและทศนคติต่อผู้เรียนอย่างมาก การที่นักศึกษาอยู่ใกล้ชิดกับอาจารย์ทำให้ได้พัฒนาความมีเหตุผล การพยายามหาทางเรียนรู้ปรับวุฒิภาวะให้พร้อมที่จะเป็นคนที่สังคมพึงปรารถนา
2. สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งที่ช่วยธำรงความมีอุดมคติของคนรุ่นหนุ่มสาว เพราะเป็นแหล่งที่รวบรวมคนหนุ่มสาวกลุ่มใหญ่ไว้ สถาบันควรให้หน่วยงานบุคลากรนักศึกษา คิดวางแผนและจัดประสบการณ์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่แสดงออกถึงความมีอุดมคติ หรือใช้อุดมคติที่หนุ่มสาวมีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
3. สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตในสถาบันให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ทั้งทางด้านการศึกษาเล่าเรียน การพัฒนาความคิด บุคลิกภาพ และการเตรียมพร้อมที่จะเป็นบัณฑิตที่มีคุณค่าในอนาคต ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สัมผัสประสบการณ์ที่ดีในชีวิต เช่น ได้เห็นรูปแบบของระเบียบวินัยที่ดี ความสะอาด และความสุนทรีย์ในสถานศึกษา
4. สถาบันอุดมศึกษาควรเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม ให้ประสบการณ์ ส่งเสริมให้เกิดความภูมิใจในการเป็นคนไทย เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ที่จะรับผิดชอบต่อระเบียบประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อส่งเสริมให้ดีขึ้น ธำรงรักษาสິงที่ดีให้คงไว้และถ่ายทอดสิ่งที่ดีให้แก่ชนรุ่นหลังต่อไป การที่สถาบันอุดมศึกษาควรรับภาระด้านนี้เพราะ สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งรวมทั้งศาสตร์และศิลป์อยู่ในสถาบันเดียวกันอยู่แล้ว จึงมีความพร้อมที่จะถ่ายทอดศาสตร์และศิลป์อันเป็นเครื่องค้ำจุนวัฒนธรรม ตลอดจนผู้ที่รับถ่ายทอด ถือได้ว่าเป็นคนระดับผู้นำของสังคม จึงยิ่งสมควรเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมมากกว่าแหล่งอื่น ๆ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคมอีกด้วย

ในการพัฒนาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การอุดมศึกษาสามารถช่วยพัฒนาได้ทั้งสองทาง ได้แก่ การเตรียมคนและการพัฒนาขณะทำงาน ซึ่งเป็นการพัฒนามนุษย์โดยตรง มหาวิทยาลัยจึงควรมีหน้าที่ในการพัฒนาบุคคล ตามแนวทางดังต่อไปนี้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 ช : 117 – 118)

1. การพัฒนาเอกัตตบุคคล มหาวิทยาลัยมีหน้าที่ในการพัฒนาคนให้เป็นคนที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง พอใจและภูมิใจในความเป็นมนุษย์ของตน การพัฒนาเอกัตตบุคคลนี้มุ่งพัฒนา 4 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านทัศนคติ ด้านจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ

2. การพัฒนามนุษย์เพื่อครอบครัว มหาวิทยาลัยควรจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมนักศึกษาให้มีความพร้อมทางด้านครอบครัว สามารถหาคู่ครองที่เหมาะสมเป็นพ่อที่ดี เป็นแม่ที่ดี และรู้จักใช้ชีวิตในครอบครัวอย่างมีความสุข

3. การพัฒนามนุษย์เพื่อวิชาชีพ คนเราจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างน้อยจะต้องมีปัจจัยพื้นฐาน เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม บ้าน ยารักษาโรค และเครื่องอำนวยความสะดวกให้แก่ชีวิตตามอัตภาพ ดังนั้นคนจึงต้องมีงานทำ เพื่อนำรายได้มาสนับสนุนเกื้อกูลความจำเป็นพื้นฐานของชีวิต มหาวิทยาลัยจึงควรมีบทบาทในการเตรียมคนให้พร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ มหาวิทยาลัยไม่เพียงแต่จะให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพเท่านั้น แต่ควรจะให้ข้อมูล ข่าวสาร การแนะแนวเกี่ยวกับอาชีพด้วย

4. การพัฒนามนุษย์เพื่อสังคม เป็นการพัฒนามนุษย์ให้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มหาวิทยาลัยจะต้องจัดสิ่งแวดล้อม หลักสูตร กิจกรรม และการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาด้านสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักรักษาคุณค่าของสิ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ไว้ มีความรู้ด้านทักษะทางสังคม รู้จักสิทธิเสรีภาพและความรับผิดชอบของตนเองต่อผู้อื่น ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม พัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งพัฒนาให้เป็นผู้ประสานงานที่ดีได้

วิลเลียมสัน (พรชูลี อาชวอำรุง. 2525 : 263 ; อ้างอิงจาก Williamson. 1961) กล่าวว่า ข้อตกลงเบื้องต้นในการพัฒนานักศึกษา ควรมีดังนี้

1. นักศึกษาแต่ละคนต้องได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้าน ไปพร้อม ๆ กันในฐานะที่เป็นบุคคล ๆ หนึ่ง

2. นักศึกษาแต่ละคนมีเอกลักษณ์ของตนเอง สถาบันอุดมศึกษาต้องดูแลเอาใจใส่ในสภาพที่เขามีความเป็นเอกลักษณ์เช่นนั้น

3. ควรจัดบรรยากาศในมหาวิทยาลัย ในสภาพที่ช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่
4. นักศึกษาต้องรับผิดชอบตนเองให้มากที่สุดในเรื่องการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกายและสังคม

เป้าหมายในการพัฒนานักศึกษา

แนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาในปัจจุบันได้พัฒนามากขึ้น นักการศึกษาหลายคนได้เสนอคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาไว้เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาไว้ดังนี้

บราวน์ (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2538 : 5 – 6 ; อ้างอิงจาก Brown. 1972) ได้เสนอเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาไว้ 5 ประการดังนี้

1. การพัฒนาเอกลักษณ์ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาระบบค่านิยม การพัฒนาคุณธรรม และการพัฒนาเป้าหมายในอาชีพ
2. การพัฒนาทักษะในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ทักษะในการสื่อความหมาย การพัฒนาความเข้าใจ และความเห็นใจกับผู้อื่น (โดยเฉพาะบุคคลที่มีความแตกต่างในด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม)
3. การพัฒนาทักษะในด้านการเรียนและสติปัญญา ซึ่งจะช่วยให้เป็นบุคคลที่มีความสนใจและทำการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ตลอดชีวิต
4. การพัฒนาทางด้านสุนทรียภาพ คือการพัฒนาความเข้าใจเห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติ และศิลปะ ตลอดจนการพัฒนาทักษะในการสร้างสรรค์ในงานศิลปะ
5. การพัฒนาด้านร่างกาย และทักษะในด้านนันทนาการ คือการพัฒนาความเข้าใจ เห็นคุณค่า และบูรณาการกิจกรรมนันทนาการเข้ากับลักษณะการดำรงชีวิตของตน

คิง และ ฟิลด์ส (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2538 : 5 ; อ้างอิงจาก King and Fields . 1980) ได้เสนอเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การพัฒนาด้านสติปัญญา ซึ่งเน้นความสามารถในการเป็นนักคิด เป็นผู้เรียนรู้และการรวบรวมข้อมูลให้ได้ความหมายที่เป็นประโยชน์
2. การพัฒนาเอกลักษณ์ เป็นการพัฒนาความรู้สึกที่มีต่อตนเองให้มีความเข้าใจความสามารถ และข้อจำกัดของตน การตั้งเป้าหมายในอาชีพและเป้าหมายของชีวิต การควบคุมอารมณ์และการพัฒนาความรู้สึกที่ดีกับตนเอง

3. การพัฒนาทักษะในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนการสร้าง ความใกล้ชิด และความรักรัก

4. การพัฒนาค่านิยม ซึ่งเน้นค่านิยมที่เป็นคุณธรรมในการดำเนินชีวิตของตนเอง
 สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538 : 9 – 10) กล่าวว่า เป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาสำหรับ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ควรมีอย่างน้อย 7 ประการ คือ

1. ด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยมุ่งพัฒนาเจตคติ และทักษะในการเรียน เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพ ความรู้และทักษะในการบริหาร ความรู้และทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ และคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ

2. ด้านสติปัญญา โดยมุ่งพัฒนาความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ ความรอบครอบ ไตร่ตรอง และเห็นการณ์ไกล

3. ด้านสังคม โดยเน้นการพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นโดยกระบวนการประชาธิปไตย กิริยามารยาทในสังคม มนุษย์สัมพันธ์ และรอบรู้ทั้งวัฒนธรรมไทยและต่างชาติที่ต้องติดต่อด้วย

4. ด้านอารมณ์ โดยเน้นการทำความเข้าใจอารมณ์ของตนเองการปรับและการควบคุมอารมณ์ ตลอดจนการพัฒนาอารมณ์ทางด้านสุนทรียภาพ เพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

5. ด้านเอกลักษณ์ โดยเน้นการทำความเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองในทุก ๆ ด้าน การพัฒนาความสนใจในอาชีพ การวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ การวางแผนการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง

6. ด้านร่างกาย โดยเน้นการพัฒนาความเจริญเติบโตในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การพัฒนาเจตคติและทักษะในการรักษาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ

7. ด้านคุณธรรม โดยเน้นคุณธรรมขั้นพื้นฐาน อันได้แก่ ความกตัญญู กตเวทิตะ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัดอดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม ลดละเลิกอบายมุข ตลอดจนการส่งเสริมให้ยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และจรรยาบรรณในอาชีพ

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2529 : 3 – 4) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนานักศึกษาไว้ว่า นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาทางด้านสติปัญญา
2. การพัฒนาด้านวิชาชีพ
3. การพัฒนาอารมณ์
4. การพัฒนาทักษะทางสังคม

5. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง
6. การพัฒนาคุณธรรม
7. การพัฒนาทัศนคติ
8. การพัฒนาการจัดการ

มิลเลอร์ และ ปรินซ์ (พรชูลี อาชวอำรุง. 2525 : 265 ; อ้างอิงจาก Miller and Prince. 1976) กล่าวว่า การพัฒนานักศึกษานั้นไม่ใช่หน้าที่ของอาจารย์ผู้สอน ผู้บริหารมหาวิทยาลัย หรือบุคลากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน โดยถือว่าเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยซึ่งจะต้องยึดหลักดังนี้

1. การพัฒนาบุคคลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสะสมกันมาตามการเจริญเติบโตด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม
2. การพัฒนามักจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่คาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง ที่แต่ละคนหรือกลุ่มบุคคลทำงานร่วมกันเพื่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่า เพื่อตอบสนองภายหลังจากสิ่งนั้นเกิดขึ้นแล้ว
3. ควรได้มีการสอนนักศึกษาถึงความสามารถและทักษะต่าง ๆ เพื่อจะช่วยให้นักศึกษาเกิดความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ
4. ควรให้นักศึกษามีโอกาสแก้ปัญหา เพื่อให้มีความก้าวหน้าในการพัฒนา
5. การพัฒนาจะเป็นไปได้มากขึ้น ถ้านักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกันในอันที่จะเสริมสร้างการพัฒนานั้น
6. ควรให้นักศึกษามีอิสระที่จะได้ทดลองแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก โดยไม่ต้องกลัวการโจมตี หรือการปฏิเสธความคิดเห็น
7. นักศึกษาต้องเป็นผู้เริ่มต้นด้วยตนเองที่จะก้าวไปข้างหน้าตามขีดความสามารถของตน และจะต้องประสบความสำเร็จในแต่ละขั้นตอนก่อนจะผ่านพ้นไป ตลอดกระบวนการพัฒนา
8. นักศึกษาควรมีโอกาสได้ค้นหาความต้องการของตนเองที่จะเกิดการพัฒนาและตัดสินใจว่าการเรียนรู้อย่างไรที่เขาต้องการ และทำอย่างไรจึงจะบรรลุความต้องการนั้น
9. นักศึกษาควรมีโอกาสได้สังเกต และมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้มีพฤติกรรมที่สังคมยกย่องและมีคุณธรรม ตลอดจนกระบวนการที่เป็นแบบอย่างที่ดี
10. ควรให้นักศึกษาได้เข้าถึงแหล่งของกำลังคน กำลังทรัพย์ และข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนา
11. การทราบผลที่เที่ยงตรงอันเกิดจากการกระทำของตนเอง เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนา

12. การส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติ การใช้ความคิดและวิธีการใหม่ ๆ จะช่วยให้เกิดการพัฒนา

13. การเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ซับซ้อนและการนำความรู้ไปใช้ในเวลาอันควรในชีวิตจริงเป็นสิ่งสมควรสนับสนุน

นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสุขสมบูรณ์ (Wellness) ของนักศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาชีวิตของนักศึกษา โดยจะต้องส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาความเป็นคนโดยสมบูรณ์ (the whole person) ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังที่ ประนอม รอดคำดี (กรกษ อัตตวิริยะนุภาพ. 2540 : 11 – 12 ; อ้างอิงจาก ประนอม รอดคำดี. 2537) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical) บุคคลสามารถคงสภาพความยืดหยุ่นและความแข็งแรงของหลอดเลือดและหัวใจอยู่เสมอ ไม่มีอาการเหนื่อยง่าย ไม่เจ็บหน้าอก มีพฤติกรรมที่เหมาะสมต้านป้องกันโรค รู้อาการเริ่มต้นของการเจ็บป่วย รวมทั้งรู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์

2. ด้านสังคม (Social) แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมหรือเสียสละเพื่อชุมชน อันแสดงถึงการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ของคนกับคนและคนกับธรรมชาติ เพื่อสร้างความสุขสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในสังคม

3. ด้านอารมณ์ (Emotional) แสดงถึงการตระหนักรู้ และยอมรับความรู้สึกของผู้อื่น การมีความรู้สึกต่อตนเองและต่อการใช้ชีวิตอยู่ในทางที่ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสามารถประเมินสภาพอารมณ์และข้อเสีย(ทางอารมณ์) ของตนเองได้ตามความเป็นจริง เพื่อสร้างความสุขสมบูรณ์ของตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านสติปัญญา (Intellectual) มีส่วนร่วมคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมทุกอย่าง รู้จักใช้แหล่งทรัพยากรที่มีเพื่อขยายพรมแดนความรู้ไปสู่การพัฒนาทักษะและศักยภาพของตน จนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นความสุขสมบูรณ์ด้านสติปัญญา

5. ด้านการงานอาชีพ (Occupational) แสดงถึงความพอใจในการทำงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งความรู้สึกด้านดีต่อการทำงานนั้น ๆ เป็นความสุขสมบูรณ์ในหน้าที่ ซึ่งครอบคลุมการเรียนรู้และการเตรียมอาชีพในอนาคตของนักศึกษา

6. ด้านจิตวิญญาณ (Spiritual) แสดงออกถึงการมีเป้าหมายของชีวิต รวมทั้งแสดงความรู้สึกด้านดีงามต่อชีวิตและธรรมชาติที่อุบัติขึ้นในโลกอันเป็นความสุขสมบูรณ์ด้านจิตใจและคุณธรรม

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา

การพัฒนานักศึกษาให้ไปสู่เป้าหมายตามที่สถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เพราะการพัฒนานักศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่าย ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และตัวนักศึกษา สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538 : 10 – 14) กล่าวว่า การพัฒนานักศึกษามีปัจจัยสำคัญ 8 ประการ ดังนี้

1. ด้านบริหาร ปัจจัยด้านบริหารมีหลายประการ เช่น ปรัชญา ปณิธาน ในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน นโยบายและมาตรการในการพัฒนานักศึกษาและกฎระเบียบของสถาบัน ตลอดจนกฎระเบียบทางราชการ
2. ด้านวิชาการ ปัจจัยด้านวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร วิธีการสอน และการวัดผล เพราะช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพ และพัฒนาทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกายและจิตใจ
3. ด้านกิจการนักศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษามาก ได้แก่ การจัดบริการเพื่อช่วยแก้ปัญหา ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเพื่อให้ความพร้อมในด้านการเรียน และการจัดกิจกรรมรวมถึงการบริการที่มีคุณภาพ
4. ด้านบุคลากร ได้แก่ จำนวนบุคลากร ความรู้ความสามารถของบุคลากร ขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากร ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนานักศึกษาโดยตรง
5. ด้านงบประมาณ การดำเนินงานทุกอย่างต้องใช้เงินทั้งสิ้น ถ้าขาดเงินก็อาจทำให้การดำเนินการพัฒนานักศึกษาได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร
6. ด้านนักศึกษา ได้แก่ สติปัญญา บุคลิกภาพ ทักษะคติ ของนักศึกษาแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนานักศึกษา
7. ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต เช่น อาคาร สถานที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ สภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งมีชีวิต เช่น คน พืช สัตว์ สภาพแวดล้อมที่คนสร้างขึ้น เช่น กลุ่มเพื่อน กิจกรรมนักศึกษา ประเพณี การต้อนรับน้องใหม่ และระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นต้น
8. ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษา อาจเป็นสิ่งที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนานักศึกษา

ซิคเคอร์ริง (อรุณี โคตรสมบัติ, 2542 : 16 – 17 ; อ้างอิงจาก Chickering, 1993) ได้เสนอตัวแปรที่เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษา 7 ประการดังนี้

1. เป้าหมายของสถาบัน ทุกสถาบันต่างมีวัตถุประสงค์แต่อาจจะปฏิบัติอย่างเคร่งครัดไม่เหมือนกัน อิทธิพลของเป้าหมายของสถาบันต่อนักศึกษาจะมีมากขึ้น เมื่อสถาบันมีวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนและได้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจะทำให้มีการจัดโปรแกรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เป้าหมายของสถาบันจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษาในด้านพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองและด้านการพัฒนาเป้าหมายของชีวิต

2. ขนาดของสถาบัน ซิคเคอร์ริงพบว่า สถาบันขนาดใหญ่มีอิทธิพลทางลบต่อการพัฒนานักศึกษาในด้านการพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง และด้านการพัฒนาบุรณภาพ อิทธิพลต่าง ๆ จะเป็นไปในทางบวกถ้าขนาดของสถาบันลดลง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเกิดขึ้นบ่อยอย่างเป็นมิตร และเกิดขึ้นในหลาย ๆ สถานการณ์จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษาในด้านความสามารถทางสติปัญญา สมรรถนะในการรับรู้ ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์แห่งตน ด้านการพัฒนาเป้าหมายของชีวิต และด้านการพัฒนาบุรณภาพ

4. หลักสูตร หลักสูตรที่ดีจะต้องมีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและกระบวนการมีความสัมพันธ์กับภูมิหลังของนักศึกษาแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ เกิดค่านิยมโดยการบูรณาการจากเนื้อหา และกิจกรรม หลักสูตรจะมีอิทธิพลต่อนักศึกษาในด้านการพัฒนาสติปัญญา สมรรถภาพในการรับรู้ ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์แห่งตน ด้านการพัฒนาเป้าหมายของชีวิต

5. การสอน การเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา มีการร่วมมือกันในหมู่นักศึกษา การให้การประเมินผลกลับโดยทันที จะทำให้นักศึกษาใช้เวลาในการเรียนมากขึ้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาในด้านสติปัญญา สมรรถภาพในการรับรู้ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการพัฒนาตนเอง การเป็นตัวของตัวเอง ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์แห่งตน และด้านการพัฒนาเป้าหมายของชีวิต

6. สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนและชุมชนของนักศึกษา ชุมชนที่นักศึกษาอยู่มีตั้งแต่ในห้องเรียน ในหอพัก ในสโมสร กลุ่มเพื่อนสนิทหรือคูรัก นักศึกษาจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากเพื่อนในชุมชนเหล่านี้มากกว่าที่เรียนรู้จากอาจารย์ สัมพันธภาพที่เกิดขึ้นนี้มีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษาในทุก ๆ ด้าน

7. โปรแกรมการพัฒนานักศึกษา และสวัสดิการต่าง ๆ ของสถาบัน ซึ่งการจัดโปรแกรมการพัฒนานักศึกษานี้ เป็นหน้าที่ของบุคลากรนักศึกษา ร่วมกับอาจารย์ที่จะจัดให้มีขึ้น ซึ่งสามารถจัดให้มีผลต่อการพัฒนานักศึกษาในด้านใดก็ได้ตามความต้องการ

จะเห็นได้ว่า การพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ จะเกิดขึ้นได้ย่อมขึ้นอยู่กับสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษาที่มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนานักศึกษา ซึ่งทางสถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสนใจและจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปรัชญาและนโยบายของสถาบัน เพื่อเป็นการพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา

จากความสำคัญของการพัฒนานักศึกษา ได้ทำให้มีนักการศึกษารวมทั้งนักจิตวิทยาหลายคนทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะนักศึกษาและการพัฒนานักศึกษากันอย่างกว้างขวาง จนเกิดเป็นทฤษฎีต่าง ๆ ในการพัฒนานักศึกษา ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานักศึกษาที่สำคัญ มีดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson's Psychosocial Stage Of Development)

อีริกสัน เป็นนักจิตวิทยาวิเคราะห์ เน้นเรื่อง พัฒนาการทางบุคลิกภาพเกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิตของบุคคล อีริกสันได้แบ่งพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลเป็น 8 ชั้น ดังนี้ (สุชา จันทน์เอม. 2536 : 36 – 37)

1. ความเชื่อถือไว้วางใจกับความระแวงไม่ไว้วางใจใคร (Trust VS. Mistrust) อายุแรกเกิดถึง 1 ปี วัยทารกเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาในวัยต่อไป เด็กถ้าได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู จะเกิดความอบอุ่นมีความไว้วางใจพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ต่อไปจะเป็นเด็กก้าวร้าว ไม่เกิดพัฒนาการ

2. ความมีอิสระกับความสงสัยไม่แน่ใจ (Trust VS. Doubt) อายุ 1 - 3 ปี พ่อแม่ต้องช่วยสนับสนุนให้เด็กรู้จักช่วยตนเอง มีความเป็นอิสระ ถ้าพ่อแม่คอยห้ามจะทำให้เด็กสงสัยเกิดความไม่แน่ใจในตัวเอง

3. ความคิดริเริ่มกับความรู้สึกผิด (Initiative VS. Guilt) อายุ 4 - 5 ปี เริ่มเรียนรู้ บทบาททางสังคม เช่น ความรับผิดชอบต่อของของตน พ่อแม่ให้การสนับสนุนในการทำกิจกรรมจะทำให้เด็กสบายใจ มีความคิดริเริ่ม แต่ถ้าคอยควบคุม กวดขัน จะทำให้เด็กรู้สึกผิดขาดความคิดริเริ่ม

4. ความขยันกับความรู้สึกมีปมด้อย (Industry VS. Inferiority) อายุ 6-11 ปี เด็กมีทักษะทางร่างกายและสังคมมากขึ้น เริ่มมีการแข่งขันกันทำงาน ถ้าได้รับสนับสนุนที่ดีตามศักยภาพ เด็กจะไม่เกิดปมด้อย

5. การมีเอกลักษณ์ของตนเองกับความไม่เข้าใจตนเอง (Identity VS. Role Diffusion) อายุ 12 - 20 ปี เด็กวัยรุ่นเริ่มรู้จักตัวเองว่า ตนเป็นใคร มีความสามารถ หรือความถนัดทางใด รู้ว่าตัวเองมีความเชื่ออย่างไร ต้องการอะไร ซึ่งจะทำให้ ประสบความสำเร็จในชีวิตวัยรุ่น เด็กอาจเลียนแบบจากบุคคลที่ตนยกย่องนับถือ แต่ถ้าเด็กมีความรู้สึกไม่เข้าใจตนเองจะเกิดความสับสนขัดแย้ง และประสบความล้มเหลวในการทำงาน

6. ความใกล้ชิดกับความรู้สึกอ้างว้าง (Intimacy VS. Isolation) อายุ 21 - 25 ปี เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น หากคู่ครอง ประกอบอาชีพ สร้างครอบครัว สร้างหลักฐาน ถ้าล้มเหลวในชีวิตจะแยกตัวออกจากสังคม

7. การให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตรกับการใฝ่ใจอยู่กับตนเอง (Generativity VS. Self Absorption) อายุ 26 ปีขึ้นไป เป็นวัยผู้ใหญ่ และวัยกลางคน เป็นวัยที่ต้องดูแลบุตรและครอบครัว รู้จักแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่ถ้าบุคคลใดไม่ต้องการรับผิดชอบต่อครอบครัว จะหันมาใฝ่หาความสุขเฉพาะคน

8. ความมั่นคงทางจิตใจกับความสิ้นหวัง (Integrity VS. Despair) อายุประมาณ 50 ปี เป็นต้นไป เป็นระยะเข้าสู่วัยชรา เป็นวัยยอมรับความจริงของชีวิต จะระลึกถึงความทรงจำในอดีต หากอดีตดีแต่ความสุขจะมีความมั่นคงทางจิตใจ แต่ถ้าบุคคลมีความทรงจำเกี่ยวกับความผิดหวังตลอดเวลาจะทำให้รู้สึกสิ้นหวังในชีวิต

การพัฒนาแต่ละขั้นมี "ช่วงวิกฤติ" (Critical Period) (สรูรงค์ ไคว้ตระกูล, 2533 : 219) เพื่อพัฒนาในแต่ละเรื่อง โดยเฉพาะในช่วงชีวิตที่บุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี คือ ได้รับการดูแลอบรมสั่งดี การพัฒนาบุคลิกภาพในช่วงนั้นก็จะเป็นไปด้วยดีหรือเป็นไปในทางบวก ในทางตรงกันข้ามถ้าในช่วงชีวิตที่บุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่ดี พัฒนาการทางบุคลิกภาพจะไม่สมบูรณ์หรือเป็นไปในทางลบ ผลของการพัฒนาในขั้นก่อนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาในขั้นหลัง อิริคสัน เชื่อว่าการพัฒนาในขั้นที่ 5 ของวัยรุ่นในการสร้างเอกลักษณ์ มีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงของวุฒิภาวะทางร่างกาย และความต้องการทางสังคมของคนวัยหนุ่มสาวและเน้นว่ารูปแบบของเอกลักษณ์ถูกสร้างขึ้นโดยสิ่งแวดล้อมอันได้แก่

1. การได้ทดลองกระทำบทบาทต่าง (Experimentation with Varied Roles)
2. การได้เลือกเข้าร่วมประสบการณ์ต่าง ๆ (The Experiencing of Choice)
3. ความสัมฤทธิ์ผลอย่างมีความหมาย (Meaningful Achievement)

4. ความมีเสรีที่จะหลีกเลี่ยงความกังวลใจต่าง ๆ (Freedom from Excessive Anxiety)
5. การมีเวลาสำหรับการตอบสนองและการคิดใคร่ครวญ (Time for Reflexion and Introspection)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

โรเบิร์ต ฮาร์วิกเฮอส์ (Robert Havighurst) ได้เสนอพัฒนาการของวัยรุ่นในลักษณะของความสามารถทำงานพัฒนาการตามขั้นตอนให้ประสบความสำเร็จ งานเหล่านี้คือ เป้าหมายหรือเกณฑ์ที่สังคมใช้ตัดสินคุณภาพของบุคคลในวัยต่าง ๆ งานพัฒนาการจะมีเป็นขั้นตอนและเรียงลำดับจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ ในที่นี้จะเลือกกล่าวถึงงานพัฒนาการสำหรับวัยรุ่น ซึ่ง ฮาร์วิกเฮอส์ได้เสนอไว้ ดังนี้ (กุญชรี คำชาย. 2542 : 23 – 25)

1. ความสามารถที่จะยอมรับลักษณะทางกายของตนเอง
2. ความสามารถในการยอมรับบทบาททางเพศที่เหมาะสม
3. ความต้องการเป็นอิสระจากครอบครัว
4. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับคนวัยเดียวกันได้ทั้งสองเพศ
5. ความสามารถที่จะแสวงหาค่านิยมที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม
6. ความสามารถในการพัฒนาด้านสติปัญญา
7. ความสามารถในการรู้จักเลือกและเตรียมตัวสำหรับประกอบอาชีพ
8. ความสามารถในการประสบความสำเร็จในการมีพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อสังคมและการเตรียมตัวสำหรับมีชีวิตครอบครัว

ทฤษฎีของโรเจอร์ (ธีรวัฒน์ สุวรรณแพง. 2543 : 33 ; อ้างอิงจาก Rogers. 1989)

โรเจอร์ เชื่อว่าการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกิดขึ้นเนื่องจากความขัดแย้งของกระบวนการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของบุคคลในระดับปัจจุบันถูกทำลายจากสภาพการณ์ภายนอกซึ่งมีโครงสร้างที่ซับซ้อนกว่า ถ้าบุคคลสามารถปรับความขัดแย้งได้กระบวนการเรียนรู้จะเปลี่ยนจากระดับปัจจุบันไปสู่ระดับใหม่ และการปรับปรับความขัดแย้งนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget's Theory of Intellectual Development)

เพียเจท์ เชื่อว่าการที่คนมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิดทำให้คนรู้จัก "ตัวเอง" (self) และประสบการณ์จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการพัฒนาทางสติปัญญาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเริ่มด้วยการพัฒนาทางด้านภาษา ด้านการคิดอย่างมี

เหตุผล และด้านจริยธรรม ซึ่งมนุษย์มีแนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัวมาแต่กำเนิด 2 ชนิด คือ การจัดและรวบรวม และการปรับตัว (Piaget. 1972 : 1 – 12)

การจัดและรวบรวม (Organization) หมายถึง การจัดและรวบรวมกระบวนการต่างๆ ภายในเข้าเป็นระบบอย่างต่อเนื่องกัน และเป็นระเบียบมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมกับสิ่งแวดล้อม

การปรับตัว (Adaptation) หมายถึงการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่ออยู่ในสภาพสมดุลย์ การปรับตัวประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่าง คือ

1. การซึมซับหรือดูดซึมประสบการณ์ (Assimilation)
2. การปรับโครงสร้างทางเชาวน์ปัญญา (Accommodation)

ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของคอลบ์ (The Experiential Learning Theory)

ตามทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของคอลบ์ (นริรัตน์ วิจิตรแก้ว. 2542 : 30 – 31 ; อ้างอิงจาก Klob. 1991 : 150) แบบการเรียนรู้ (Learning Style) หมายถึง ผลอันเกิดจากลักษณะนิสัยทางพันธุกรรม ประสบการณ์เดิม และความต้องการของสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ซึ่งผสมผสานกันทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่ของความสามารถในการเรียนรู้ 4 ประการ คือ

1. ประสบการณ์เชิงรูปธรรม (Concrete Experience)
2. การสังเกตอย่างไตร่ตรอง (Reflective Observation)
3. แนวคิดนามธรรม (Abstract Conceptualization)
4. การทดลองปฏิบัติจริง (Active Experimentation)

ขั้นที่ 1 ประสบการณ์เชิงรูปธรรม เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมและรับรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยปราศจากความลำเอียง เน้นที่ความรู้ ความสลับซับซ้อนของความจริงในปัจจุบัน บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้ จะตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยใช้ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

ขั้นที่ 2 การสังเกตอย่างไตร่ตรอง เป็นความสามารถในการสังเกตประสบการณ์ที่ได้รับอย่างรอบคอบ บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้ จะทำความเข้าใจกับความหมายของสิ่งต่าง ๆ โดยการสังเกตและการคิด สามารถมองสิ่งต่าง ๆ อย่างแยกแยะเป็นหลายแง่มุม

ขั้นที่ 3 แนวคิดนามธรรม เป็นการนำประสบการณ์ที่ได้รับและสังเกตได้มาสรุปแนวคิดหรือทฤษฎีของตนเอง สามารถวิเคราะห์เชิงปริมาณและวางแผนอย่างเป็นระบบ บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้ จะชอบสร้างแนวคิดและแบบแผนในการอธิบายสิ่งต่าง ๆ และชอบศึกษาแนวคิดทฤษฎีของบุคคลอื่น

ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง เป็นการนำแนวคิดหรือทฤษฎีของตนไปใช้ในการตัดสินใจหรือการแก้ปัญหา บุคคลที่มีการเรียนรู้ในชั้นชอบพบปะกับบุคคลอื่น ชอบการเสี่ยงและนำแนวคิดใหม่ ๆ ไปทดลองปฏิบัติ

จากแนวคิดดังกล่าว คอลบ์ได้อธิบายแบบการเรียนรู้ของบุคคล 4 คือ

1. แบบอเนกนัย (Divergent Type) มีความสามารถด้านประสบการณ์เชิงรูปธรรมและการสังเกตอย่างไตร่ตรองสูง บุคคลที่มีแบบการเรียนรู้เช่นนี้ย่อมสามารถสร้างจินตนาการต่าง ๆ ขึ้นเองจากสถานการณ์เชิงรูปธรรมที่ตนได้ประสบมา จนสามารถมองเห็นภาพโดย
2. แบบซึมซับ (Divergent Type) มีลักษณะเด่นด้านการสังเกตอย่างไตร่ตรองและด้านแนวคิดนามธรรม บุคคลที่มีแบบการเรียนรู้ที่มีความสามารถในการสรุปเป็นแนวคิดหรือทฤษฎีต่าง ๆ ให้ความสนใจต่อบุคคลน้อย และให้ความสนใจกับแนวคิดนามธรรมมากกว่าการนำไปปฏิบัติจริง
3. แบบเอกนัย (Convergent Type) ตรงกันข้ามกับแบบอเนกนัย คือ มีความสามารถสูงด้านแนวคิดนามธรรม และการทดลองปฏิบัติจริง เป็นผู้ที่สามารถนำแนวคิดไปปฏิบัติจริง
4. แบบปฏิบัติ (Executive Type) ตรงกันข้ามกับแบบซึมซับ กล่าวคือ จะมีความสามารถสูงด้านประสบการณ์เชิงรูปธรรม และการทดลองปฏิบัติจริง มักชอบลงมือปฏิบัติ ชอบทดลอง ต้องการมีประสบการณ์ใหม่ ๆ มักเป็นผู้ที่ชอบความเสี่ยงมากกว่าบุคคล 3 ประเภทข้างต้น

ทฤษฎีพัฒนาการนักศึกษาของชิคเคอร์ริง (Chickering's Theory of Student Development)

ชิคเคอร์ริง มองว่านักศึกษานั้นอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น และได้เสนอการพัฒนานักศึกษา 7 ด้าน (Seven Vectors of Development) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และเป็นทฤษฎีที่สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ มักจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษา

1. การพัฒนาความสามารถ (Development Competence) (Chickering.1993 : 45 – 46)

ในระหว่างที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษาจะพัฒนาความสามารถ 3 ด้าน คือ ความสามารถด้านสติปัญญา ความสามารถทางร่างกาย และความสามารถในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือด้านสังคม

- ความสามารถทางด้านสติปัญญา หมายถึง ทักษะในการใช้สมองและความคิด ได้แก่ ความสามารถในการเข้าใจเนื้อหา ความชำนาญในการใช้สติปัญญาและความสุนทรีย์ และที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างทักษะต่าง ๆ ในการเข้าใจ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแนวความคิดใหม่ให้เกิดการบูรณาการที่กว้างขวางขึ้น

- ความสามารถทางร่างกาย รวมไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางกีฬาและศิลปะ มีความสมบูรณ์แข็งแรง และมีวินัยในตนเอง การรู้จักแก้ปัญหาและมีความคิดสร้างสรรค์ย่อมก่อให้เกิดการปฏิบัติ

ซึ่งการปฏิบัตินั้นอาจมีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกับบุคคลอื่นบ้าง การทำกิจกรรมต่าง ๆ ในเวลาว่างอาจกลายเป็นสิ่งที่ทำต่อไปตลอดชีวิตและสามารถที่จะสร้างเอกลักษณ์ของตนเองได้

- ความสามารถทางด้านสังคม หมายถึง ทักษะในการฟัง การร่วมมือ และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถที่ซับซ้อนขึ้นในการที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและการโต้ตอบอย่างเหมาะสม การปรับแนวทางของตนให้เข้ากับเป้าหมายของกลุ่ม การเลือกยุทธศาสตร์ที่หลากหลายเพื่อช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีหรือให้กลุ่มดำเนินการไปได้ด้วยดี

นักศึกษาจะมีความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถมากขึ้น เมื่อพวกเขาได้เรียนรู้ที่จะไว้วางใจในความสามารถของตนเอง ยอมรับคำวิจารณ์ของผู้อื่น และบูรณาการทักษะต่าง ๆ ให้กลายเป็นความมั่นใจในตนเอง

การพัฒนาสติปัญญา พระราชวรมณี (2527 : 52) ได้อธิบายกระบวนการพัฒนาปัญญาภายในบุคคลว่า วิธีทำให้เกิดปัญญามี 3 วิธี คือ

1. จินตามยปัญญา ปัญญาเกิดจากความคิด การพิจารณาเหตุผลด้วยตนเอง
2. สุตมยปัญญา ปัญญาเกิดจากการสดับเล่าเรียนหรือถ่ายทอดต่อกันมา
3. ภวานามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการปฏิบัติ ผูกหัดอบรม

2. การจัดการด้านอารมณ์ (Managing Emotions) (Chickering.1993 : 46 – 47)

นักศึกษาหลายคนต้องประสบกับอารมณ์ในด้านไม่ดีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความโกรธ ความกลัว ความเจ็บปวด ความคิดถึง ความเบื่อหน่าย หรือความเครียด ซึ่งความวิตกกังวล ความโกรธ ความรู้สึกหดหู่ ความต้องการ ความรู้สึกผิด และความอายนั้นเมื่อมีมากเกินไปจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการการศึกษา ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการด้านอารมณ์ที่ดี งานสำคัญในการพัฒนา นักศึกษาด้านนี้ไม่ได้เป็นการกำจัดอารมณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ แต่ว่าจะต้องตระหนักและรับรู้ถึงอารมณ์เหล่านี้ว่าเป็นสัญญาณบอกสิ่งต่าง ๆ

การพัฒนาจะเริ่มขึ้นเมื่อนักศึกษาเรียนรู้ที่จะปลดปล่อยความขุ่นเคืองใจ ก่อนที่จะเกิด บัลดาลโทสะ การจัดการกับความกลัวเพื่อไม่ให้มีมากเกินไป การรักษาบาดแผลทางอารมณ์ไม่ให้ไปทำลายความสัมพันธ์อื่น ๆ นักศึกษาจะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์มีการยืดหยุ่น รู้จักอารมณ์และความรู้สึกแบบต่าง ๆ และรู้จักที่จะจัดการมากกว่าที่จะเก็บกด เมื่อความสามารถในการควบคุมตนเองและการแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองมีความสมดุลย์กัน การบูรณาการความรู้สึกต่าง ๆ ก็จะสามารถสนับสนุนและเอื้อต่อกัน ส่วนอารมณ์ด้านดี เช่น ความดีใจ ความรู้สึกโล่งใจ การเห็นอกเห็นใจ ความประหลาดใจ เป็นต้น อาจไม่จำเป็นต้องจัดการอะไรเพียงแต่ตระหนักและปล่อยให้อารมณ์ต่าง ๆ ในด้านบวกเหล่านั้นเกิดขึ้นเอง นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ที่จะรักษาความสมดุลย์

ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง กับการมีส่วนร่วมในกลุ่ม และรู้จักประสานความรู้สึกต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการกระทำที่มีความรับผิดชอบ

ลำดับของการพัฒนาอารมณ์ (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2533 : 252 – 253)

1. ชั้นได้รับมาซึ่งการเรียนรู้ (Acquisition) ด้านอารมณ์และความรู้สึก เริ่มจากวัยทารกถึง 8 ปี เด็กวัยนี้จะเรียนรู้อารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่หรือผู้ที่เลี้ยงดูที่อยู่ใกล้ชิด แม้เด็กจะเริ่มเข้าโรงเรียนและมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อน ความสัมพันธ์ของพ่อแม่ยังคงใกล้ชิด พ่อแม่จะเป็นผู้ให้ถ้อยคำ ข่าวดูสารที่สะท้อนทัศนคติ ค่านิยม และจริยธรรม เด็กจะใช้สิ่งที่เรียนรู้จากพ่อแม่ เป็นหลักของความประพฤติในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. ชั้นพฤติกรรมด้านอารมณ์ และความรู้สึกเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ชั้นนี้อยู่ในวัย 9-13 ปี เพื่อนร่วมวัยจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เด็กจะถือเพื่อนเป็นผู้คิดค้น หรือประเมินพฤติกรรมว่าผิดหรือถูก พฤติกรรมส่วนมาเรียนรู้จากทางบ้านจะเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ซึ่งในบางครั้งอาจมีความขัดแย้งบ้าง อย่างไรก็ตามเด็กมักจะแสดงพฤติกรรมที่เพื่อนร่วมวัยยอมรับ

3. ชั้นการเรียนรู้อารมณ์ ความรู้สึกอย่างมีวุฒิภาวะ เป็นชั้นวัยรุ่นอายุประมาณ 14 – 18 ปี มีพัฒนาการทางด้านเชาวน์ปัญญาขั้นสูงสุด วัยนี้จะเปรียบเทียบสิ่งที่ตนเรียนรู้ในอดีตกับสิ่งที่เรียนรู้จากปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมวัยทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม บางครั้งจะมีความขัดแย้งระหว่างค่านิยมและพฤติกรรม เพราะการได้เป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันเป็นสัญลักษณ์ของการยอมรับของเพื่อน ขณะเดียวกันเด็กวัยรุ่นจะต่อสู้เพื่อเอกลักษณ์ของตน

4. ชั้นผสมผสานค่านิยมของตนเองและของสังคม เป็นชั้นพัฒนาการของวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีอายุประมาณ 19-23 ปี เป็นวัยที่เห็นความจำเป็นของการผสมผสานค่านิยมของตนเองกับของสังคม เพราะจะมองเห็นความสำคัญของค่านิยมของสังคมและปทัสถานความประพฤติสิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านอารมณ์ และความรู้สึกของบุคคลวัยนี้

5. ชั้นที่ค่านิยมคงตัวและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นชั้นของวัยผู้ใหญ่ที่มีค่านิยมคงตัวที่ใช้เป็นหลักในการปรับตัว บุคคลในวัยนี้จะตัดสินใจด้วยตนเอง เพื่อนร่วมวัยจะไม่มีอิทธิพลมากเป็นเพียงแต่ช่วยเอื้อการตัดสินใจ สามารถเห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เข้าใจความสัมพันธ์ของตนเองและสังคม สามารถแสดงพฤติกรรมตามบทบาท และเอกลักษณ์ของตนในสังคมได้

สตรองแมน (นริรัตน์ วิจิตรแก้ว. 2542 : 37 ; อ้างอิงจาก Strongman.1978 : 205) กล่าวว่า เมื่อใดที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะของการเผชิญหน้าหรือไม่ก็ตาม การแสดงออกของอารมณ์ย่อมเกิดขึ้นโดยที่บุคคลจะสังเกตพิจารณาลักษณะการแสดงออกที่ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนเอง นำไปสู่พฤติกรรมตอบสนองเกิดเป็นปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างบุคคล ดังนั้นการแสดงออก

ทางอารมณ์ของบุคคล จึงเป็นสิ่งที่เราที่ทำให้เกิดปฏิกริยาตอบสนองระหว่างบุคคลตลอดเวลาทั้งการ แสดงออกทางอารมณ์เพื่อเข้าหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น กับการแสดงออกทางอารมณ์เพื่อหลีกเลี่ยง สถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงเป็นหน้าที่อันสำคัญของคณาจารย์และสถาบันที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับนักศึกษาและช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์เพิ่มสูงขึ้นโดยลำดับ

3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Moving Through Autonomy toward Interdependence) (Chickering.1993 : 47 – 48)

ความสำคัญที่จะก้าวไปสู่การพัฒนาความเป็นตัวเองของนักศึกษาคือการเรียนรู้ถึงหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเอง มีความรับผิดชอบที่จะบรรลุในจุดมุ่งหมายที่ตนเองได้เลือกไว้ ไม่ถูกชักนำโดยความคิดเห็นของคนอื่น นักศึกษาอยู่ในวัยที่ชอบแสดงออกถึงการเป็นตัวของตัวเอง และการพึ่งตนเอง การเป็นตัวของตัวเองหมายถึง การมีสภาพจิตที่มั่นคง สามารถดำเนินการประสานงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ดี การบรรลุความเป็นตัวของตัวเองนี้ ประกอบด้วย การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ความเป็นอิสระด้านจิตใจ ความเข้าใจในบุคคลอื่น และการยอมรับในลักษณะพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันตลอดจนสามารถกำหนดวิถีชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง อย่างเข้มแข็งด้วยความมั่นใจ การเป็นอิสระทางอารมณ์ หมายถึง เสรีภาพหรือความเป็นอิสระ จากความต้องการการสนับสนุนด้านความรัก หรือการอนุญาตจากผู้อื่น ความเป็นอิสระในด้าน ความต้องการความช่วยเหลือ ประกอบด้วย 2 ประการคือ ความสามารถในการทำกิจกรรมและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง และความสามารถในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการพัฒนาเรื่องนี้หมายถึง การพัฒนาตนเองในด้านการวิเคราะห์ และการคิดอย่างเป็นอิสระ และสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดไปสู่การกระทำที่มีเป้าหมายได้ และยอมรับในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งหมายถึง การเคารพในการเป็นตัวของตัวเองของผู้อื่น การรู้จักให้และรับ

4. การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relationship) (Chickering.1993 : 48)

บุคคลโดยทั่วไปย่อมมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จึงต้องตระหนักถึงสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ การยอมรับเห็นคุณค่าของสิ่งที่แตกต่างไปจากตน และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่น ต้องยอมรับทั้งความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความ คิดเห็น ความแตกต่างของบุคคลอาจเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งไม่สามารถเข้าใจกันหรือสัมพันธ์กันได้ เกิดการดูหมิ่นเหยียดหลามไม่เคารพสิทธิ ไม่ให้เกียรติเคารพนับถือกันในความแตกต่างกัน

แต่ถ้าได้เข้าใจในเรื่องเหล่านี้ ความขัดแย้งก็จะลดน้อยลงหรือขจัดออกไป ความสัมพันธ์กับผู้อื่นก็จะดีขึ้น

5. การพัฒนาความมีเอกลักษณ์ (Establishing Identity) (Chickering.1993 : 48 – 49)

การสร้างเอกลักษณ์ ขึ้นอยู่กับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ที่กล่าวมาก่อนแล้ว คือ ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ การเป็นตัวของตัวเอง และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี การพัฒนาการมีเอกลักษณ์จะเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การรู้สึกพอใจกับร่างกายและหน้าตาของตนเอง
2. การรู้สึกพอใจกับเพศและการปรับตัวในเรื่องเพศ
3. ความรู้สึกของตนเองที่มีต่อสังคม ประเพณี วัฒนธรรม
4. การแสดงแนวความคิดเกี่ยวกับตนเอง บทบาท และวิธีการดำเนินชีวิต
5. ความรู้สึกในการตอบสนองความมีคุณค่าของตนจากบุคคลอื่น
6. การยอมรับตนเองและการนับถือตนเอง
7. ความมั่นคงของบุคลิกภาพและการบูรณาการ

การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน รวมไปถึง การบอกต้นกำเนิดของครอบครัวและเชื้อชาติ การประพฤติปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรม การค้นหาบทบาทและแนวทางในการทำงาน การเล่น และการใช้ชีวิตที่บ้าน รวมถึงการยอมรับการประเมินตนจากผู้อื่น

6. การพัฒนาเป้าหมายในชีวิต (Developing Purpose) (Chickering.1993 : 50)

เป็นการเพิ่มความสามารถในการเป็นคนที่มีความตั้งใจแน่วแน่ ความสามารถในการประเมินความสนใจและทางเลือกต่าง ๆ การสร้างความชัดเจนในเป้าหมายต่าง การวางแผน การไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ โดยจะต้องมีการวางแผนในการกระทำ และกำหนดสิ่งที่ควรกระทำ 3 ด้าน คือ การวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจส่วนตัว ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและครอบครัว

7. การพัฒนาบูรณาภาพ (Development Integrity) (Chickering.1993 :51 – 52)

การพัฒนาบูรณาภาพเป็นผลต่อเนื่องจากการพัฒนาความมีเอกลักษณ์ การพัฒนาเป้าหมายในชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แนวทางในการปฏิบัติ คุณค่าของประสบการณ์ที่ได้รับและการยอมรับนับถือตนเอง การพัฒนาความสัมพันธ์ใน 3 ลักษณะ คือ 1) การสร้างคุณค่าของความเป็นมนุษย์ โดยการใช้พื้นฐานทางด้านความคิดเป็นหลักปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับบุคคลทั่วไป 2) การสร้างคุณค่าด้านบุคคล โดยเห็นคุณค่า ยอมรับนับถือตนเองและบุคคลอื่น 3) การพัฒนาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมระหว่างคุณค่าของบุคคลกับพฤติกรรมตอบสนองของสังคม นักศึกษาเมื่อเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ภายในสถานศึกษา ยังไม่สามารถที่จะพัฒนาให้ครบถ้วนได้ในทุก ๆ ด้าน แต่นักศึกษาสามารถที่จะเริ่มต้นและเสริมสร้างพัฒนาการไปที่ละด้านหรือหลายด้าน

ต่อเนื่องกันไป พัฒนาการของแต่ละด้านจะเกื้อกูลและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อันนำไปสู่ความเจริญทางการพัฒนาเป้าหมายในชีวิตของตนเอง รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองมีเอกลักษณ์ของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข เป็นการบูรณาการคุณลักษณะทุกด้านอย่างสมบูรณ์แบบของตัวบุคคล

การพัฒนานิสิตนักศึกษาทั้ง 7 ด้าน ตามทฤษฎีของซิกเคอร์ริงนั้น มีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาให้นักศึกษามีเอกลักษณ์ (Identity) ทั้งนี้เนื่องจากทฤษฎีนี้พัฒนามาจากมโนคติเกี่ยวกับพัฒนาการของ อิริคสัน (Erikson) ซึ่งได้เสนอแนวคิดที่ว่า พัฒนาการของมนุษย์มีด้วยกัน 8 ขั้นตอน ซึ่งในช่วงอายุระหว่าง 13 – 17 ปี จะอยู่ในขั้นพัฒนาการความรู้สึกในความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ผ่านพ้นความรู้สึกสับสนในตนเองไปได้ และรับรู้ตัวตนตามความจริง ส่วนในช่วงอายุระหว่าง 18 – 21 ปี จะอยู่ในขั้นพัฒนาการความรู้สึกสัมพันธ์ภาพและเป็นมิตรกับผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อนต่างเพศและหลีกเลี่ยงความรู้สึกโดดเดี่ยว จะเกิดความรักเกิดความรู้สึกต้องการมีเพื่อนสนิทที่จะรับฟังและเข้าใจตนเอง และพัฒนาเป็นความผูกพันต่อผู้อื่น การพัฒนาใน 2 ช่วงดังกล่าวจะเกิดขึ้นในระหว่างที่นักศึกษากำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ทฤษฎีพัฒนานักศึกษาของซิกเคอร์ริง มีแนวคิดมาจากการพัฒนานักศึกษาทางพุทธิปัญญาและจิตสังคม ซึ่งการพัฒนาทั้งสองด้านมีลักษณะที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกันโดยที่แนวคิดในการพัฒนาทางพุทธิปัญญาจะมุ่งพัฒนานักศึกษาจากผู้ที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจนถึงให้สามารถรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความคิด มีวิจารณ์ญาณในการรับรู้ และปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบกับประสบการณ์ ความรู้และความคิดเห็นของตนเอง ในขณะที่การพัฒนาทางจิตสังคม มุ่งพัฒนาให้นักศึกษาพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ เช่น พัฒนาด้านความสามารถ ร่างกาย อารมณ์ เป้าหมายในชีวิต เป็นต้น และที่สำคัญก็คือการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนขึ้นมาพัฒนาตนเองไปสู่ผู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง ในขณะที่เดียวกันก็ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาจะต้องออกไปประกอบอาชีพ ดำเนินชีวิต สร้างครอบครัวของตนเอง และอยู่ในสังคมที่กว้างขึ้นเมื่อจบการศึกษา (กรกช อัดตวิริยะนุภาพ. 2540 : 23 –24)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

เพศ

การศึกษาอิทธิพลของเพศต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษานั้นย่อมมีความแตกต่างกันออกไป เช่น งานวิจัยของ กรกช อัดตวิริยะนุภาพ (2540 : 127 – 128) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การทำกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครไม่เอื้อต่อนิสิตนักศึกษาหญิงเท่าที่ควร โดยเฉพาะสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในหอพักมหาวิทยาลัยเนื่องจาก การทำกิจกรรมนิสิตศึกษามักต้องทำในเวลาหลังเลิกเรียนทำให้ต้องกลับบ้านค่ำ นิสิตนักศึกษาหญิงจึงมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตศึกษาน้อยกว่า ส่วน กรกช ศิริ (2536 : 104) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการ อยู่ในระดับมาก และไม่พบความแตกต่างในเรื่อง ความต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง นอกจากนี้ ธาริณี สุขจิตต์ (2544 : 65 – 66) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรม ต่อ การได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตหญิงและชาย ที่เป็นกรรมการบริหารชมรม มีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน เนาวรัตน์ กังเม้ง (2543 : 67) ได้ทำการศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา ต่อการ จัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนะต่อการ จัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬา ด้านส่งเสริมวิชาการ และโดยรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชายและ นักศึกษาหญิงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน มีคุณวุฒิ วิทยุฒิและมีประสบการณ์ใกล้เคียงกัน หรือ อาจเป็นเพราะต่างก็ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากการประชาสัมพันธ์ ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งไม่ดีเท่าที่ควร หรืออาจเป็นเพราะว่าไม่เข้าใจรายละเอียดวิธีการดำเนินงาน ขอบข่ายหน้าที่และบทบาทของตนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา รวมทั้งไม่ได้รับคำแนะนำและการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีจากอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมที่จัดไม่หลากหลาย หรือไม่ได้เน้นเฉพาะหญิงหรือชายก็ตาม เหล่านี้ อาจส่งผลต่อทัศนะ ต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพา ของทุมมินทร์ (2542 : 91) ทำการศึกษา

เรื่องเจตคติต่อกิจกรรม นักศึกษาของนักศึกษา ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี พบว่าตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งอาจเป็นเพราะกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นมีความหลากหลายและเหมาะสมกับนักศึกษาชายและหญิง ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสนใจ

ชั้นปี

การศึกษาอิทธิพลของชั้นปีต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษานั้นย่อมมีความแตกต่างกันออกไป เช่น งานวิจัยของ อัมพา ซองทุมมินทร์ (2542 : 91) ทำการศึกษาเรื่อง เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี พบว่าตัวแปรชั้นปีมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่สูงขึ้นย่อมสนใจที่จะเรียนเพื่อออกไปประกอบอาชีพในอนาคตมากกว่าที่จะสนใจกิจกรรมนักศึกษาที่ทางสถาบันจัดให้ และนักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 ซึ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แปลกใหม่ และอยู่ในระยะที่อยากรู้อยากลอง อยากหาประสบการณ์ใหม่ จึงมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าชั้นปีที่สูงขึ้น เฉลิม สัตยเสวนา (2532 : 198) ทำการศึกษาเรื่องความต้องการกิจกรรมการกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัย จากการเปรียบเทียบความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาของนักศึกษาแต่ละชั้นปี เป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาแตกต่างจาก นักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่นักศึกษาเรียนอยู่ในชั้นปีที่สูงขึ้น มีภาระการเรียนมากขึ้นทำให้สนใจกิจกรรมเหล่านี้ลดลง สอดคล้องกับ สายพิณ สุดคณิง (2536 : 82) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีที่ต่างกันมีความต้องการเข้าร่วมใน กิจกรรมนิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน กรกช ศิริ (2536 : 104) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมนิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางและไม่พบความแตกต่างในเรื่องปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมนิต สำหรับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการ แตกต่างกันส่วนด้านศิลปวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน กรกช อัดตวิริยะนุภาพ (2540 : 129) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิตนักศึกษา กับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ขึ้นไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิตนักศึกษามากที่สุด ในขณะที่นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยที่สุด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาอิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักเรียนนั้นย่อมมีความแตกต่างกันออกไป เช่น งานวิจัยของ อัมพา ซองทุมมินทร์ (2542 : 90) ทำการศึกษาเรื่อง เจตคติต่อกิจกรรมนักเรียนของนักศึกษา ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี พบว่า เกรดเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อกิจกรรมนักเรียน ซึ่งอาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี มีความมั่นใจในตนเองที่จะสามารถเรียนได้ดีโดยทำกิจกรรมไปพร้อมกันด้วยสอดคล้องกับ ปีเตอร์สัน (Peterson. 1966 : 172) ทำการศึกษาพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนมากกว่านักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมน้อย และเช่นเดียวกับ สายพิน สุตคณิง (2536 : 82) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 สอดคล้องกับ กรกช อัดตวิริยอนุภาพ (2540 : 122) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.01 – 2.50 และ นิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป มีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษามากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเอง

จากงานวิจัยของแอบบอทท์ (กรกช อัดตวิริยอนุภาพ. 2540 : 42 ; อ้างอิงจาก Abbott. 1988) ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัยกับวุฒิภาวะของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 พบว่า มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าการมีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัยมากขึ้นโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาน่าจะส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนามากขึ้น หรือเพิ่มวุฒิภาวะให้แก่ศึกษาในระหว่างที่เรียนใน มหาวิทยาลัยได้ สอดคล้องกับ สมิท (Smith. 1993 : Abstract) ที่ได้ทำการศึกษาอิทธิพลที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนานักศึกษา พบว่านักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การศึกษา จะมีพัฒนาการ 7 ด้าน ตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง สูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การศึกษาโดยเฉพาะในด้านสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้มากเพราะเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับการทำงานร่วมกัน การรู้จักช่วยเหลือและตอบแทนซึ่งกันและกัน การสร้างความเคารพนับถือและศรัทธาต่อกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้มนุษย์เรา

อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เช่นเดียวกับ สมิธ (กรกช อัครวิริยะนุภาพ. 2540 : 46 ; อ้างอิงจาก Smith. 1991) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรกับการพัฒนาด้านจิตสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเคมสัน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาด้านความเป็นอิสระทางวิชาการจะสูงขึ้น เมื่อระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับการสร้างเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นอกจากนี้ยังพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในนักศึกษาบางคน คือ นักศึกษาชายที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง C – B การใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมทำให้มีการพัฒนาซ้ำในด้านที่มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีคุณภาพะ ส่วน กิบสัน (Gibson. 1995 : Abstract) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนานักศึกษาของซิคเคอร์ริง ที่มีผลทางด้านวิชาการของนักศึกษาอเมริกัน ผิวดำ โดยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเพื่อตรวจสอบพัฒนาการด้านจิตสังคม โดยใช้เครื่องมือการพัฒนานักศึกษาด้านการดำเนินชีวิต 6 ด้าน คือ การดำเนินชีวิต ความเป็นอิสระ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การพัฒนาอารมณ์ การพัฒนาทางวิชาการ และความสัมพันธระหว่างบุคคล ซึ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยสะสมมากที่สุด คือ การพัฒนาทางวิชาการ แบกซ์เตอร์ (Baxter Magolda .1992 : 203 – 213) ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาสติปัญญาของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในองค์กรนักศึกษา การจัดการด้านที่อยู่อาศัย การทำงาน และประสบการณ์การแลกเปลี่ยน มีส่วนช่วยให้นักศึกษาพัฒนาด้านสติปัญญา เพาเวอร์ (Powers. 1995 : Abstract) ได้ศึกษาการพัฒนาด้านวิชาการและบุคลิกภาพของนักศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายของการสร้างเอกลักษณ์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยชุมชน Holyoke พบว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคือ ความรู้ รองลงมาคือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการวิจัยยังพบว่า นักศึกษาหญิงมีพัฒนาการทางด้านความรู้และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสูงกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาที่มีอายุมากกว่าจะสนใจในเรื่องความรู้วัฒนธรรม และการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ส่วน โคมเลียส (Comelius. 1995 : 560 – 573) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นนักกีฬา และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับกลุ่มเพื่อนและอาจารย์ และการพัฒนาของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬานั้นหนทางการของนักศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนานักศึกษาและช่วยส่งเสริมการเป็นนักกีฬาที่ดีด้วย เชบเบเตอร์ (Chebator. 1995 : Abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับโปรแกรมหลักสูตรร่วมที่มีผลต่อการพัฒนานักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันด้านความเชื่อมั่นและการควบคุมอารมณ์ เนื่องจากตัวแปรด้านภูมิหลัง กลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความเชื่อมั่นและการควบคุมอารมณ์สูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมมีความสำเร็จในด้านความเชื่อมั่นสูงกว่าการ

ควบคุมอารมณ์ ส่วน อับราฮัมโมวิกซ์ (Abrahamowicz. 1988 : 233 – 238) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกองค์กรนักศึกษากับการรับรู้ ความพอใจ และการมีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในองค์กรนักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ สามารถส่งผลต่อการพัฒนาของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเข้าร่วมองค์กรนักศึกษาจะให้นักศึกษามีส่วนร่วมมากขึ้นในประสบการณ์มหาวิทยาลัยในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ยังพบว่าข้อแตกต่างที่มากที่สุดระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่เป็นสมาชิกองค์กรนักศึกษากับกลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกองค์กรนักศึกษาและด้านที่เป็นทางบวกมากที่สุดของกลุ่มที่เป็นสมาชิก คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านที่ไม่เกี่ยวกับสติปัญญา ซึ่งได้แก่ การพัฒนาและการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับประสบการณ์นอกชั้นเรียนมากกว่าที่เป็นประสบการณ์ในชั้นเรียน และงานวิจัยของเรสเคน (Reskens. 1960 : 110 – 114) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยส่งผลต่อการดำเนินชีวิตหลังจบการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมนักศึกษาขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมีประโยชน์อย่างมากในการดำเนินชีวิต

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 7,538 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 จากชั้นปีต่าง ๆ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่ระดับความมั่นใจ 95 % ($\alpha = .05$) โดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane.1973 : 725) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละชั้นปีเป็นเกณฑ์ โดยมีชั้นปีเป็นระดับ (Strata) และมีนักศึกษาเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling unit) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นปีที่ 1	2,102	106
ชั้นปีที่ 2	1,923	97
ชั้นปีที่ 3	1,573	79
ชั้นปีที่ 4	1,940	98
รวม	7,538	380

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของ ไลเคิร์ต (Likert) โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสารและผลงานวิจัย สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและการพัฒนาของนักศึกษา
2. ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และการพัฒนา นักศึกษาของ กรกช อัครวิริยะนุภาพ (2540 : 151 – 159) นริรัตน์ วิจิตรแก้ว (2542 : 135 – 148) และ อัมพา ซองทุมมินทร์ (2542 : 112 – 115)
3. นำข้อมูลจากข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอประธานและกรรมการที่ควบคุมปริญญา นิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุมด้านเนื้อหาและความถูกต้องด้านภาษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสม
6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุม ปริญญา นิพนธ์ เพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักศึกษาจำนวน 50 คน จากนั้นนำ ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ 25 % ของกลุ่ม สูงและ 25% ของกลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม โดยใช้การทดสอบ ที (t – test) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (Flemming and Nellis. 1994 : 374) มาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย
8. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1970 : 161) โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9227 และแบบสอบถาม เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9378
9. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุม ปริญญา นิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกในแบบสอบถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวน้อยที่สุด หรือไม่ปฏิบัติเลย

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจการพัฒนาตนเองของนักศึกษาใน 7 ด้าน คือ การพัฒนาความสามารถ การจัดการด้านอารมณ์ การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างไม่จำกัด การพัฒนาเป้าหมาย การพัฒนาบุรณภาพ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกในแบบสอบถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่ามีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ผู้ตอบมีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ผู้ตอบมีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากอธิการบดีสถาบันราชภัฏจันทรเกษมขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือแนะนำตัวพร้อมแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์มาตรวจสอบให้คะแนนตามค่านำหนักคะแนนที่กำหนด

2. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพและรายละเอียดส่วนตัวของนักศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ

2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยจำแนกตาม เพศ ใช้การทดสอบ ที่ (t – test) ส่วนตัวแปร ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe' Method)

4. ตามความมุ่งหมายข้อ 3 เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ 7 ด้าน ตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. ตามความมุ่งหมายข้อ 4 เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ 7 ด้าน ตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง โดยจำแนกตาม เพศ ใช้การทดสอบ ที่ (t – test) ส่วนตัวแปร ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe' Method)

6. ตามความมุ่งหมายข้อ 5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรม นักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่และร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (Ferguson. 1981 : 46)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson.1981 : 68)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

2.1 ทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบ ที่ (t – test) (Ferguson. 1981 : 178)

2.2 ทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe' Method) (Ferguson. 1981 : 190)

2.3 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product Moment Correlation Coefficient) (Ferguson. 1981 : 113)

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (Discrimination Power) โดยใช้การทดสอบ ที (t – test) (Ferguson. 1981 : 180)

3.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) (Cronbach. 1970 : 161)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ดังนี้

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

MS แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)

F แทน สถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F – distribution

t แทน สถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t – distribution

df แทน ระดับขั้นแห่งความอิสระ (Degrees of Freedom)

p แทน ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยจำแนกตาม เพศ ใช้การทดสอบ ที (t – test) ส่วนตัวแปร ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)

ตอนที่ 4 ศึกษาการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง โดยจำแนกตาม เพศ ใช้การทดสอบ ที (t – test) ส่วนตัวแปร ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe´ Method)

ตอนที่ 6 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	นักศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	155	40.80
1.2 หญิง	225	59.20
รวม	380	100.00
2. ชั้นปี		
2.1 ชั้นปีที่ 1	106	27.90
2.2 ชั้นปีที่ 2	97	25.50
2.3 ชั้นปีที่ 3	79	20.80
2.4 ชั้นปีที่ 4	98	25.80
รวม	380	100.00
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
3.1 สูง	135	35.50
3.2 กลาง	224	58.90
3.3 ต่ำ	21	5.50
รวม	380	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม เพศชาย 155 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และ เพศหญิง 225 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 27.90 รองลงมาคือชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 25.80 ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 25.50 และ ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 20.80 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ร้อยละ 58.90 รองลงมาคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ร้อยละ 35.50

ตอนที่ 2 ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ดังแสดงในตาราง 3 – 6

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

ข้อที่	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	นักศึกษา n = 380		ระดับการมีส่วนร่วม
		\bar{X}	S.D.	
1.	ท่านเข้าร่วมการประชุมของชมรม/ชุมนุมที่ท่านเป็นสมาชิก	3.27	1.02	ปานกลาง
2.	ท่านชักชวนผู้อื่นให้มาร่วมกิจกรรมของชมรม/ชุมนุมที่ท่านเป็นสมาชิก	3.19	1.06	ปานกลาง
3.	ท่านเสนอความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และคิดหาแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชมรม/ชุมนุม	3.03	1.08	ปานกลาง
4.	ท่านอาสาที่จะรับทำงานในโครงการต่าง ๆ ของชมรม/ชุมนุม	3.21	1.14	ปานกลาง
5.	ท่านใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนนักศึกษาในโอกาสต่าง ๆ	3.54	1.14	มาก
6.	ท่านเข้าชมการแสดงผลงานหรือให้ความสนใจชมรม/ชุมนุมของกลุ่มนักศึกษาภายในสถาบันและต่างสถาบัน	3.12	0.83	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	นักศึกษา n = 380		ระดับ การมี ส่วนร่วม
		\bar{X}	S.D.	
7	ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากชมรม/ชุมนุม เสร็จตามกำหนด	3.16	0.99	ปานกลาง
8	ทำนติดต่อและประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษา ของชมรม/ชุมนุมและบุคลากรในกองกิจการ นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.13	1.19	ปานกลาง
9	ท่านได้ศึกษากฎระเบียบของสถาบันเกี่ยวกับ การทำกิจกรรมนักศึกษา	3.49	0.99	ปานกลาง
10	ท่านมีโอกาสร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการทำ กิจกรรมของชมรม/ชุมนุมแก่ผู้สนใจโดยทั่วไป	3.30	1.14	ปานกลาง
11	ท่านให้การสนับสนุนกิจกรรมการเลือกตั้ง ประธานชมรม/ชุมนุมและคณะกรรมการ	3.44	1.15	ปานกลาง
12	ท่านทำหน้าที่ในชมรม/ชุมนุมด้วยความเต็มใจ และรู้สึกภาคภูมิใจ	3.52	0.89	มาก
13	ท่านมักพูดคุยเกี่ยวกับการทำกิจกรรมกับเพื่อน ในชมรม/ชุมนุมของท่าน	3.05	0.88	ปานกลาง
14	ท่านได้เข้าร่วมในกิจกรรมด้านกีฬาของสถาบัน	3.28	0.90	ปานกลาง
15	ท่านได้รับบริการด้านความรู้จากกิจกรรมด้าน วิชาการ	3.17	0.72	ปานกลาง
16	ท่านมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมด้าน บำเพ็ญประโยชน์	3.42	0.79	ปานกลาง
17	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเพราะสนใจวิธีการจัด กิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม	3.74	1.01	มาก
	รวม	3.29	0.71	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

นักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 5 ท่านใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนนักศึกษาในโอกาสต่าง ๆ ข้อ 12 ท่านทำหน้าที่ในชมรม/ชุมนุมด้วยความเต็มใจและรู้สึกภาคภูมิใจ และข้อ 17 ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเพราะสนใจวิธีการจัดกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมที่นักศึกษามีพฤติกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามเพศ

สถานภาพ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา		
	n	\bar{X}	S.D.
เพศ			
ชาย	155	3.40	0.70
หญิง	225	3.22	0.72
รวม	380	3.29	0.71

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงสถาบันราชภัฏจันทรเกษมต่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

สถานภาพ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา		
	n	\bar{X}	S.D.
ชั้นปีที่ศึกษา			
ชั้นปีที่ 1	106	3.10	0.61
ชั้นปีที่ 2	97	3.72	0.70
ชั้นปีที่ 3	79	3.15	0.74
ชั้นปีที่ 4	98	3.20	0.64
รวม	380	3.29	0.71

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ต่างก็มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สถานภาพ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา		
	n	\bar{X}	S.D.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	135	3.17	0.67
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง	224	3.41	0.70
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	21	2.87	0.85
รวม	380	3.29	0.71

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันต่างก็มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงในตาราง 7 - 11

ตาราง 7 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยจำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	นักศึกษา n = 380				t	p
	ชาย n = 155		หญิง n = 225			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	3.40	0.70	3.22	0.72	2.33	0.71

จากตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงของสถาบันราชภัฏจันทรเกษมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามชั้นปี

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	23.978	7.993	17.428	.001
	ภายในกลุ่ม	376	172.436	0.459		
	รวม	379	196.414			

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เซฟเฟ (Scheffe' Method) ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 การทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่ศึกษา	\bar{X}	ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
ชั้นปี 1	3.10		*		
ชั้นปี 2	3.72				
ชั้นปี 3	3.15		*		
ชั้นปี 4	3.20		*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 10 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	8.813	4.406	8.855	.001
	ภายในกลุ่ม	377	187.601	0.498		
	รวม	379	196.414			

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe' Method) ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		3.17	3.41	2.87
สูง	3.17			
ปานกลาง	3.41	*		
ต่ำ	2.87		*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 4 ศึกษาการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง ดังแสดงในตาราง 12 – 22

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง โดยรวมและเป็นรายด้าน

ข้อที่	การพัฒนาตนเอง	นักศึกษา= 380		ระดับการพัฒนา
		\bar{X}	S.D.	
1.	การพัฒนาความสามารถ	3.88	0.46	มาก
2.	การจัดการด้านอารมณ์	3.71	0.52	มาก
3.	การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง	3.81	0.95	มาก
4.	การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ	3.99	0.41	มาก
5.	การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง	3.70	0.54	มาก
6.	การพัฒนาเป้าหมาย	3.76	0.47	มาก
7.	การพัฒนาบุรณภาพ	3.90	0.42	มาก
	รวม	3.82	0.37	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษา
สถาบันราชภัฏจันทรเกษมด้านการพัฒนาความสามารถ เป็นรายข้อ

ข้อที่	การพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาความสามารถ	นักศึกษา n= 380		ระดับ การพัฒนา
		\bar{X}	S.D.	
1	ท่านสามารถศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	3.74	0.65	มาก
2	ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูล	3.73	0.69	มาก
3	ท่านสามารถอธิบายสิ่งที่เรียนมาในชั้นเรียนให้เพื่อนฟังซ้ำอีกครั้ง	3.35	0.75	ปานกลาง
4	ท่านสามารถฝึกทักษะปฏิบัติในสิ่งที่ได้ศึกษามา	3.60	0.68	มาก
5	ท่านสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	4.11	0.74	มาก
6	ท่านสามารถสื่อสาร พูดคุย กับบุคคลที่เพิ่งรู้จักกันได้ อย่างมั่นใจ	4.08	0.87	มาก
7	ท่านผ่อนคลายความตึงเครียดด้วยการฟังเพลง เล่นดนตรี หรือ วาดรูป	4.54	0.73	มากที่สุด
8	ท่านดูแลและใส่ใจกับสุขภาพร่างกายอย่างมาก	3.92	0.72	มาก
	รวม	3.88	0.46	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านความสามารถอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 3 ท่านสามารถอธิบายสิ่งที่เรียนมาในชั้นเรียนให้เพื่อนฟังซ้ำอีกครั้ง ที่นักศึกษาเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และข้อ 7 ท่านผ่อนคลายความตึงเครียดด้วยการฟังเพลง เล่นดนตรี หรือวาดรูป ที่นักศึกษาเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ด้านการจัดการด้านอารมณ์ เป็นรายข้อ

ข้อที่	การพัฒนาตนเอง ด้านการจัดการด้านอารมณ์	นักศึกษา= 380		ระดับ การพัฒนา
		\bar{X}	S.D.	
1	ท่านรู้สึกมั่นใจเมื่อต้องทำอะไรคนเดียว	3.54	0.79	มาก
2	ท่านไม่รู้สึกเสียใจเมื่อรู้ว่าในบางเรื่องท่านด้อยกว่าเพื่อน	3.59	0.78	มาก
3	ท่านไม่นำเรื่องที่ทำให้รู้สึกเสียใจและน้อยใจมาคิด	3.42	0.73	ปานกลาง
4	เมื่อทำงานผิดพลาดท่านจะไม่เก็บมาคิดเสียใจแต่จะหาทางแก้ไข	3.76	1.15	มาก
5	ท่านคิดว่าท่านเป็นผู้ที่มีความอดทนอดกลั้นเมื่อถูกทำร้าย	3.54	1.75	มาก
6	ท่านสามารถหาหาวิธีการหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่จะ ทำให้ตนเองมีความสุขกับการใช้ชีวิต	3.81	0.67	มาก
7	ท่านสามารถระบายอารมณ์ได้โดยไม่ทำให้ผู้อื่น เดือดร้อน	3.94	0.62	มาก
8	ท่านสามารถรับฟังคำวิจารณ์จากบุคคลอื่นได้โดย ไม่รู้สึกโกรธ หรือไม่พอใจ	4.02	0.85	มาก
9	ท่านสามารถทำงานร่วมกับบุคคลที่ท่านรู้สึกไม่ชอบได้	3.85	0.92	มาก
	รวม	3.71	0.52	มาก

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์อยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 3 ท่านไม่นำเรื่องที่ทำให้รู้สึกเสียใจและน้อยใจมาคิดที่นักศึกษาเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง เป็นรายข้อ

ข้อที่	การพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง	นักศึกษา= 380		ระดับ การพัฒนา
		\bar{X}	S.D.	
1	ท่านสามารถแก้ไขปัญหาของตัวเองโดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้าง	3.85	0.92	มาก
2	ท่านสามารถปฏิเสธคำแนะนำของผู้ปกครองได้เมื่อมีเหตุผลเพียงพอ	3.63	0.66	มาก
3	ท่านสามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษาผู้อื่น	4.48	5.85	มาก
4	ท่านรู้สึกมีความมั่นใจในตนเองในการกระทำทุกอย่าง	3.58	0.72	มาก
5	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง	3.35	0.76	ปานกลาง
6	ท่านกล้าแสดงความคิดเห็นและแสดงออกถึงความสามารถของตนเอง	4.02	0.86	มาก
7	ท่านสามารถเดินทางคนเดียวได้	3.69	0.75	มาก
	รวม	3.81	0.95	มาก

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านความเป็นตัวของตัวเอง อยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 5 ท่านเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง ที่นักศึกษาเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ เป็นรายชื่อ

ข้อที่	การพัฒนาตนเอง ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อย่างมีวุฒิภาวะ	นักศึกษา n= 380		ระดับ การพัฒนา
		\bar{X}	S.D.	
1	ท่านยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.32	0.76	มาก
2	เมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้นท่านใช้วิธีประนีประนอม	4.13	0.79	มาก
3	ท่านมีความคิดว่าคนแต่ละคนมีความแตกต่างกันไม่มี ใครดีหรือด้อยกว่าใคร	4.24	0.80	มาก
4	ท่านชอบไปงานสังสรรค์เพื่อจะได้รู้จักคนมากขึ้น	3.53	0.83	มาก
5	ท่านสามารถพูดคุยและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับ บุคคลที่อยู่ต่างวัยกับท่าน	3.98	0.66	มาก
6	เมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จในการทำงาน ท่านรู้สึก ชื่นชมและยอมรับในความสามารถของเขา	4.03	0.61	มาก
7	ท่านยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็น ความแตกต่างทางเชื้อชาติ การศึกษาฐานะและผู้ที่ เบี่ยงเบนทางเพศ	4.10	1.18	มาก
8	ท่านให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นเดือดร้อนตามตาม โอกาสที่สมควร	3.86	0.68	มาก
9	ท่านสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนต่างเพศได้	3.78	0.79	มาก
	รวม	3.99	0.41	มาก

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 17 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นรายข้อ

ข้อที่	การพัฒนาตนเอง ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง	นักศึกษา= 380		ระดับ การพัฒนา
		\bar{X}	S.D.	
1	ท่านไม่ลอกเลียนแบบลักษณะการแต่งกายของเพื่อน	3.52	0.79	มาก
2	ท่านรู้สึกพอใจกับรูปร่างหน้าตาของท่าน	3.31	1.08	ปานกลาง
3	ท่านมีบุคลิกภาพ ท่าทาง การแต่งกายที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของตนเองอย่างเหมาะสม	3.58	0.80	มาก
4	เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นท่านคิดว่าไม่จำเป็นต้องเป็นคนอย่างที่ผู้อื่นต้องการให้เป็น	4.17	2.34	มาก
5	ท่านมีพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ	3.58	0.70	มาก
6	ท่านรู้สึกมั่นใจว่าท่านเลือกอาชีพในสาขาวิชาที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง	3.49	0.84	ปานกลาง
7	ท่านสามารถเป็นมิตรกับผู้อื่นได้ โดยยังเป็นตัวของตัวเอง	3.95	0.65	มาก
8	ท่านมีความสามารถทำสิ่งต่างๆได้หากท่านมีความตั้งใจ	3.93	0.65	มาก
9	ท่านกล้าทำสิ่งใด ๆ ที่คนอื่นไม่เห็นด้วย ซึ่งท่านเห็นว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้อง	3.78	0.73	มาก
	รวม	3.70	0.54	มาก

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเองอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 ท่านรู้สึกพอใจกับรูปร่างหน้าตาของท่าน และข้อ 6 ท่านรู้สึกมั่นใจว่าท่านเลือกอาชีพในสาขาวิชาที่ดีที่สุดสำหรับตนเองที่นักศึกษาเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 18 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษา
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ด้านการการพัฒนาเป้าหมาย เป็นรายข้อ

ข้อที่	การพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาเป้าหมาย	นักศึกษา= 380		ระดับ การพัฒนา
		\bar{X}	S.D.	
1	ท่านวางแผนในการเรียนอย่างชัดเจน	3.41	0.74	ปานกลาง
2	ท่านมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ในอนาคต	3.42	0.74	ปานกลาง
3	ท่านสนใจและลงมือทำในสิ่งที่ท่านคิดว่าจะมีประโยชน์ ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต	3.82	0.71	มาก
4	ท่านมีการวางแผนชีวิตของท่านทั้งในระยะสั้นและ ระยะยาว	3.51	0.72	มาก
5	ท่านเห็นความสำคัญของการมีครอบครัวที่อบอุ่นมีหน้าที่ การงานที่ดีอันเป็นเป้าหมายในชีวิตท่าน	4.31	0.81	มาก
6	ท่านคิดว่าท่านจะตัดสินใจเลือกทางเดินชีวิตโดยใช้เหตุ ผลของตนเอง	4.02	0.81	มาก
7	ก่อนตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับอาชีพที่ท่านอยากเป็น ท่านจะนึกถึงเป้าหมายหลักในชีวิตของท่าน	4.00	0.78	มาก
8	ท่านมักหาประสบการณ์ด้านการปฏิบัติเพิ่มเติมในสาขา วิชาเอกที่ท่านเรียนอยู่ขณะนี้	3.65	0.75	มาก
	รวม	3.76	0.47	มาก

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านเป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก
เกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 ท่านวางแผนในการเรียนอย่างชัดเจน และข้อ 2 ท่านมีจุดมุ่งหมายที่
แน่นอนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต ที่นักศึกษาเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 19 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษา
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ด้านการพัฒนาบุรณภาพ เป็นรายชื่อ

ข้อที่	การพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาบุรณภาพ	นักศึกษา=380		ระดับ การพัฒนา
		\bar{X}	S.D.	
1	ท่านสามารถนำความรู้และความสามารถที่เรียนมาไปประกอบอาชีพในอนาคตได้	3.87	0.72	มาก
2	ท่านสามารถพูดคุยสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	3.94	0.69	มาก
3	ท่านมีเหตุผลในการแสดงอารมณ์และการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ	3.90	0.68	มาก
4	ท่านสามารถรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม	3.98	0.67	มาก
5	ท่านเห็นความสำคัญของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน	4.10	0.66	มาก
6	ท่านสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	4.04	0.64	มาก
7	ท่านมีความรู้สึกว่าคุณมีการพัฒนาตนเองในด้านความรู้และคุณธรรม	3.94	0.65	มาก
8	ท่านเห็นความสำคัญและประพฤติตนตามวัฒนธรรมและประเพณี	3.66	0.78	มาก
9	ท่านปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของสถาบัน	3.67	0.75	มาก
	รวม	3.90	0.42	มาก

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาบุรณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาบุรณภาพอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 20 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษา
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามเพศ

การพัฒนาตนเอง	เพศชาย n = 155		เพศหญิง n = 225	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การพัฒนาความสามารถ	3.89	0.49	3.87	0.43
2. การจัดการด้านอารมณ์	3.79	0.55	3.66	0.50
3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง	4.02	1.34	3.66	0.48
4. การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ	4.00	0.38	3.98	0.43
5. การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง	3.71	0.48	3.69	0.58
6. การพัฒนาเป้าหมาย	3.82	0.42	3.72	0.50
7. การพัฒนาบุรณภาพ	3.93	0.41	3.87	0.43
รวม	3.88	0.37	3.78	0.36

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษมต่างมีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 21 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษา
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามชั้นปี

การพัฒนาตนเอง	ชั้นปีที่ 1 n = 106		ชั้นปีที่ 2 n = 97		ชั้นปีที่ 3 n = 79		ชั้นปีที่ 4 n = 98	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การพัฒนาความสามารถ	3.74	0.46	4.14	0.37	3.75	0.49	3.88	0.40
2. การจัดการด้านอารมณ์	3.58	0.51	4.04	0.46	3.60	0.51	3.63	0.48
3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง	3.51	0.53	3.90	0.32	3.59	0.52	4.21	1.61
4. การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ	3.90	0.50	4.04	0.26	4.04	0.50	3.99	0.33
5. การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง	3.73	0.59	3.50	0.32	3.83	0.55	3.75	0.61
6. การพัฒนาเป้าหมาย	3.63	0.56	3.71	0.31	3.86	0.54	3.87	0.41
7. การพัฒนาบุรณภาพ	3.82	0.46	3.91	0.35	3.96	0.51	3.91	0.34
รวม	3.70	0.43	3.89	0.24	3.80	0.40	3.89	0.36

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมทุกชั้นปีมีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีมีการพัฒนาตนเองทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเองที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เห็นว่ามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 22 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาตนเองของนักศึกษา
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การพัฒนาตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง n = 135		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปานกลาง n = 224		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำ n = 21	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การพัฒนาความสามารถ	3.17	0.67	3.14	0.70	3.73	0.57
2. การจัดการด้านอารมณ์	3.60	0.48	3.79	0.51	3.68	0.80
3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง	3.61	0.51	3.95	1.14	3.53	0.41
4. การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ	4.01	0.50	4.00	0.35	3.75	0.35
5. การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของ ตนเอง	3.69	0.54	3.72	0.55	3.43	0.34
6. การพัฒนาเป้าหมาย	3.77	0.57	3.79	0.41	3.42	0.32
7. การพัฒนาบุรณภาพ	3.91	0.47	3.91	0.37	3.59	0.47
รวม	3.78	0.38	3.87	0.36	3.59	0.31

จากตาราง 22 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ต่างมีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันทั้งสามกลุ่มมีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านการพัฒนาความสามารถที่นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางเห็นว่าการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เห็นว่าการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเองและด้านการพัฒนาเป้าหมาย นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเห็นว่าการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มอื่น ๆ เห็นว่าการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตามเพศ ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงใน ตาราง 23 – 38

ตาราง 23 เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามเพศ

การพัฒนาตนเอง	เพศชาย n = 155		เพศหญิง n = 225		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การพัฒนาความสามารถ	3.89	0.49	3.87	0.43	0.34	0.10
2. การจัดการด้านอารมณ์	3.79	0.55	3.66	0.50	2.48	0.42
3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง	4.02	1.34	3.66	0.48	3.24	0.01
4. การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ	4.00	0.38	3.98	0.43	0.40	0.15
5. การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของ ตนเอง	3.71	0.48	3.69	0.58	0.33	0.77
6. การพัฒนาเป้าหมาย	3.82	0.42	3.72	0.56	2.13	0.01
7. การพัฒนาบุรณภาพ	3.93	0.41	3.87	0.43	1.19	0.28
รวม	3.88	0.37	3.78	0.36	2.62	0.91

จากตาราง 23 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมเพศชายและเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และด้านการพัฒนาเป้าหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 24 เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ในแต่ละ
ด้านและโดยรวม จำแนกตามชั้นปี

การพัฒนาตนเอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. การพัฒนาความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	3	10.109	3.370	17.894	0.001
	ภายในกลุ่ม	376	70.809	0.188		
	รวม	379	80.919			
2. การจัดการด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	13.882	4.627	18.831	0.001
	ภายในกลุ่ม	376	92.396	0.246		
	รวม	379	106.278			
3. การพัฒนาความเป็น ตัวของตัวเอง	ระหว่างกลุ่ม	3	30.009	10.003	11.987	0.001
	ภายในกลุ่ม	376	313.774	0.835		
	รวม	379	343.783			
4. การพัฒนาการติดต่อ สัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่าง มีวุฒิภาวะ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.210	0.403	2.377	0.070
	ภายในกลุ่ม	376	63.770	0.170		
	รวม	379	64.979			
5. การเสริมสร้างเอกลักษณ์ ของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	3	5.751	1.917	6.689	0.001
	ภายในกลุ่ม	376	107.748	0.287		
	รวม	379	113.498			
6. การพัฒนาเป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	3	3.933	1.311	5.988	0.001
	ภายในกลุ่ม	376	82.320	0.219		
	รวม	379	86.252			
7. การพัฒนาบุรณภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.989	0.330	1.837	0.140
	ภายในกลุ่ม	376	67.477	0.179		
	รวม	379	68.467			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.484	0.828	6.170	0.001
	ภายในกลุ่ม	376	50.460	0.134		
	รวม	379	52.944			

จากตาราง 24 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีการ
พัฒนาตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง และด้านการพัฒนาเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method) ดังแสดงในตาราง 25 – 30

ตาราง 25 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเองของนักศึกษาศาสนาบัณฑิตวิทยาลัยจันทรเกษม ในด้านการพัฒนาความสามารถ จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
	\bar{X}	3.74	4.14	3.75	3.88
ชั้นปี 1	3.74				
ชั้นปี 2	4.14	*			
ชั้นปี 3	3.75		*		
ชั้นปี 4	3.88			*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่า นักศึกษาศาสนาบัณฑิตวิทยาลัยจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความสามารถ ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษม ในด้านการจัดการด้านอารมณ์ จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
	\bar{X}	3.58	4.04	3.60	3.63
ชั้นปี 1	3.58				
ชั้นปี 2	4.04	*			
ชั้นปี 3	3.60		*		
ชั้นปี 4	3.63		*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 27 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษม ในด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
	\bar{X}	3.51	3.90	3.59	4.21
ชั้นปี 1	3.51		*		*
ชั้นปี 2	3.90				
ชั้นปี 3	3.59				*
ชั้นปี 4	4.21				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ต่างกับชั้นปีที่ 3 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 28 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษม ในด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
	\bar{X}	3.73	3.50	3.83	3.75
ชั้นปี 1	3.73				
ชั้นปี 2	3.50	*			
ชั้นปี 3	3.83		*		
ชั้นปี 4	3.75		*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีการพัฒนาตนเองด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเองต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 29 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษม ในด้านการพัฒนาเป้าหมาย จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
	\bar{X}	3.63	3.71	3.86	3.87
ชั้นปี 1	3.63				
ชั้นปี 2	3.71				
ชั้นปี 3	3.86	*			
ชั้นปี 4	3.87		*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาเป้าหมาย ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 30 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษมโดยรวม จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปีที่ศึกษา		ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
	\bar{X}	3.70	3.89	3.80	3.89
ชั้นปี 1	3.70				
ชั้นปี 2	3.89	*			
ชั้นปี 3	3.80				
ชั้นปี 4	3.89	*			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการพัฒนาตนเองโดยรวมต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 31 เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การพัฒนาตนเอง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. การพัฒนาความสามารถ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.076	0.538	2.540	0.080
	ภายในกลุ่ม	377	79.843	0.212		
	รวม	379	80.919			
2. การจัดการด้านอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	3.020	1.510	5.513	0.004
	ภายในกลุ่ม	377	103.258	0.274		
	รวม	379	106.278			
3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	11.213	5.606	6.355	0.002
	ภายในกลุ่ม	377	332.570	0.882		
	รวม	379	343.783			
4. การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.283	0.642	3.798	0.023
	ภายในกลุ่ม	377	63.696	0.169		
	รวม	379	64.979			
5. การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.652	0.826	2.785	0.063
	ภายในกลุ่ม	377	111.846	0.297		
	รวม	379	113.498			
6. การพัฒนาเป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	2.651	1.325	5.977	0.003
	ภายในกลุ่ม	377	83.602	0.222		
	รวม	379	86.252			
7. การพัฒนาบุรณภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.038	1.019	5.783	0.003
	ภายในกลุ่ม	377	66.429	0.176		
	รวม	379	68.467			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.878	0.939	6.932	0.001
	ภายในกลุ่ม	377	51.066	0.135		
	รวม	379	52.944			

จากตาราง 31 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe' Method) ดังแสดงในตาราง 32 – 37

ตาราง 32 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ในด้านการจัดการด้านอารมณ์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		3.60	3.79	3.68
สูง	3.60		*	
ปานกลาง	3.79			
ต่ำ	3.68			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 33 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ในด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		3.61	3.95	3.53
สูง	3.61		*	
ปานกลาง	3.95			
ต่ำ	3.53			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 34 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษม ในด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ จำแนก
ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		4.01	4.00	3.75
สูง	4.01			*
ปานกลาง	4.00			*
ต่ำ	3.75			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ต่างกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 35 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษม ในด้านการพัฒนาเป้าหมาย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		3.77	3.79	3.42
สูง	3.77			*
ปานกลาง	3.79			*
ต่ำ	3.42			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาเป้าหมาย ต่างกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 36 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษม ในด้านการพัฒนาบุรณภาพ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		3.91	3.91	3.59
สูง	3.91			*
ปานกลาง	3.91			*
ต่ำ	3.59			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาบุรณภาพต่างกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 37 การทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษมโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		3.78	3.87	3.59
สูง	3.78			
ปานกลาง	3.87			*
ต่ำ	3.59			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 37 แสดงว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านต่างกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 6 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการ พัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ดังแสดงในตาราง 38

ตาราง 38 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม วิเคราะห์โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

	การพัฒนาตนเอง							พฤติกรรม การมี ส่วนร่วมใน กิจกรรม นักศึกษา
	ด้านความ สามารถ	ด้านการจัด การด้าน อารมณ์	ด้านความ เป็นตัวของ ตัวเอง	ด้านการติด ต่อสัมพันธ์ ระหว่าง บุคคลอย่าง มีวุฒิภาวะ	ด้านการ เสริมสร้าง เอกลักษณ์ ของตนเอง	ด้านการ พัฒนา เป้าหมาย	ด้านการ พัฒนา บุรณภาพ	
ด้านความ สามารถ								0.521**
ด้านการจัด การด้าน อารมณ์	0.638**							0.497**
ด้านความ เป็นตัวของ ตัวเอง	0.203**	0.218**						0.067
ด้านการติด ต่อสัมพันธ์ ระหว่าง บุคคลอย่าง มีวุฒิภาวะ	0.477**	0.525**	0.249**					0.153**
ด้านการ เสริมสร้าง เอกลักษณ์ ของตนเอง	0.239**	0.291**	0.158**	0.553**				0.038
ด้านการ พัฒนา เป้าหมาย	0.394**	0.398**	0.338**	0.595**	0.642**			0.189**
ด้านการ พัฒนา บุรณภาพ	0.501**	0.455**	0.231**	0.596**	0.513**	0.618**		0.349**
	รวมทุกด้าน							0.340**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 38 แสดงว่า การพัฒนาตนเองของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.340$, $p < .01$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ ล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จากสูงไปต่ำดังนี้ ด้านความสามารถ ($r = 0.521$, $p < .01$) ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ($r = 0.497$, $p < .01$) ด้านการพัฒนาบุรณภาพ ($r = 0.349$, $p < .01$) ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ($r = 0.189$, $p < .01$) ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ($r = 0.153$, $p < .01$) นอกจากนี้การพัฒนาตนเองของนักศึกษาแต่ละด้านยังมีความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกด้าน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ตามทฤษฎีการพัฒนาตนเองของซิคเคอร์ริง 7 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง
4. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2545 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 106 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 97 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 79 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 98 คน รวมทั้งสิ้น 380 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 17 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9227 และแบบสอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษา จำนวน 59 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9378

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำแนกตาม เพศ วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ (t -test) ส่วนการจำแนกตาม ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)
4. ศึกษาการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง ในแต่ละด้านและโดยรวม โดยการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง จำแนกตาม เพศ วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ (t -test) ส่วนการจำแนกตาม ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe' Method)
6. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม วิเคราะห์โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และการพัฒนาตนเองของนักศึกษา จำแนกตาม เพศ ชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม เพศชาย

155 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และ เพศหญิง 225 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20 จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 ชั้นปีที่ 4 จำนวน

98 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 58.90 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50

2. ศึกษาพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม พบว่า

2.1 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมมีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นเรื่องเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนนักศึกษาในโอกาสต่าง ๆ การทำหน้าที่ในชมรม/ชุมนุมด้วยความเต็มใจและรู้สึกภาคภูมิใจ และเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมเพราะสนใจวิธีการจัดกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม ที่นักศึกษามีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.2 นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาหญิงสถาบันราชภัฏจันทรเกษมต่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน ต่างก็มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

3.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.2 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

3.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4. ศึกษาการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง

4.1 นักศึกษามีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน

4.2 นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงสถาบันราชภัฏจันทรเกษมต่างก็มีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองทุกด้านอยู่ในระดับมาก

4.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมทุกชั้นปีมีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีมีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเองที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เห็นว่ามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

4.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันต่างมีการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันทั้งสามกลุ่มมีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านการพัฒนาความสามารถที่นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางเห็นว่ามีพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เห็นว่ามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเองและด้านการพัฒนาเป้าหมาย นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเห็นว่ามีพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มอื่น ๆ เห็นว่ามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

5. เปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.1 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมเพศชายและเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และด้านการพัฒนาเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีการพัฒนาตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง และด้านการพัฒนาเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า

นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความสามารถ ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4

นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ต่างกับ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4

นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3

นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีการพัฒนาตนเองด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของ ตนเองต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4

นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาเป้าหมายต่างกับ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4

นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการพัฒนาตนเองโดยรวมต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ นักศึกษาชั้นปีที่ 4

5.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการพัฒนา ตนเองโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้าน การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการ พัฒนาบุรณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีการพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษามี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาเป้าหมายต่างกับ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาบุรณภาพต่างกับ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีการพัฒนาตนเองโดยรวมต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

6. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

6.1 การพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ ล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้การพัฒนาตนเองของนักศึกษาแต่ละด้านยังมีความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกด้าน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัจจุบันนักศึกษาให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมไม่มากเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพสังคมมีลักษณะที่ต้องแข่งขันกัน ทำให้นักศึกษาสนใจเรื่องของตัวเองมากขึ้นไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ดังที่ โสภณ อรุณรัตน์ (2542 : 69) กล่าวว่า สังคมปัจจุบันเป็นยุคที่ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด นักศึกษาเข้ามาเพื่อเรียนให้จบโดยเร็วและออกไปทำงาน จึงไม่สนใจทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และประกอบกับเมืองใหญ่มีศูนย์การค้ามากมายที่นักศึกษานิยมไปมากกว่าที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และแม้ว่ากิจกรรมนักศึกษาจะได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากิจกรรมการเรียนการสอนทางวิชาการเพราะการทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ทักษะ ประสบการณ์ซึ่งไม่สามารถเรียนได้ในชั้นเรียนกิจกรรมนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักศึกษาที่มุ่งเน้นในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจเป็นกิจกรรมที่ถือว่าการให้โอกาสแก่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับปรุงบุคลิกภาพ และการรู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในสังคม นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปจึงส่งเสริมการจัด กิจกรรมนักศึกษาโดยเชื่อว่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนานักศึกษา

เนื่องจากนักศึกษาจะได้มีโอกาสในการฝึกฝน และเสริมสร้างคุณลักษณะในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ได้พัฒนาความรับผิดชอบ พัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาลักษณะนิสัย เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ต่อไป (ผากจิต คุณรัตน์. 2545 : 88 ; อ้างอิงจาก วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2528) แต่อีกด้านหนึ่งก็ยังมีคนเห็นว่ากิจกรรมนอกชั้นเรียนต่าง ๆ ไม่ได้เป็นเรื่องที่สำคัญมากนัก และการที่นักศึกษาใช้พลังงาน พลังใจ ท่วมเทกการทำกิจกรรม นักศึกษานั้นอาจส่งผลเสียต่อการเรียนได้ กิจกรรมนักศึกษาจึงไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง อาจารย์บางส่วนหรือตัวนักศึกษาเอง และจากผลการวิจัยของ มันทนา แสงทองไชย (2539 : 88) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า เหตุผลของการไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาเนื่องจากนักศึกษาไม่ชอบทำกิจกรรม และนักศึกษาส່วนใหญ่มีระดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับต่ำ และมีระดับการเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำ แม้ว่า นักศึกษา ส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม นักศึกษาในระดับสูงก็ตาม

2. จากผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

2.1 นักศึกษาเพศชายและหญิงของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม มีส่วนร่วมในกิจกรรม นักศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษา เพศชายและเพศหญิงอาจมองว่า นักศึกษาทุกคนมีโอกาสได้รับข่าวสารและสามารถเข้าร่วม กิจกรรม นักศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่จำกัดเพศ และในปัจจุบันนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงเรียน ร่วมกันจึงได้รับการฝึกอบรมและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน จึงทำให้ นักศึกษาเพศชายและหญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน และการทำกิจกรรม นักศึกษาต้องอาศัยความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างนักศึกษาจึง ไม่ควรมีการจำกัดเพศ ผลการวิจัยของ ทิพย์หทัย พันธุ์พงศ์ (2542 : 74) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรม นักศึกษาของ นักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า เพศ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัมฤทธิ์ ใจดี (2544 : 52) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีเจตคติต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาไม่ แตกต่างกัน และการที่นักศึกษาชายและหญิงมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะว่า นักศึกษา ชายและนักศึกษาหญิงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน มีคุณวุฒิวิวุฒิและมีประสบการณ์ต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน หรืออาจไม่เข้าใจรายละเอียดวิธีการดำเนินงาน ขอบข่ายหน้าที่และบทบาทของตนใน

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา รวมทั้งไม่ได้รับคำแนะนำและการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีจากอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมที่จัดไม่หลากหลาย และไม่ได้เน้นเฉพาะหญิงหรือชายก็ตาม เหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และจากงานวิจัยของ ธาริณี สุขจิตต์ (2544 : 65 – 66) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรม ต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตหญิงและชายที่เป็นกรรมการบริหารชมรม มีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน และ เนาวรัตน์ กังเมง (2543 : 67) ได้ทำการศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬา ด้านส่งเสริมวิชาการและโดยรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยพบว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาชั้นปีอื่นๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาชั้นปี 2 เพิ่งผ่านประสบการณ์ด้านการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา และได้รับประสบการณ์จากสถาบันและจากกิจกรรมที่รุ่นพี่ถ่ายทอดให้ และต้องรับหน้าที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากรุ่นพี่ซึ่งทำให้นักศึกษาชั้นปี 2 มีการตื่นตัวในการทำกิจกรรม และอาจเกิดจากความรัก ความภาคภูมิใจในสถาบัน การมีอุดมการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ส่วนนักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่สูงขึ้นย่อมสนใจที่จะเรียนเพื่อที่จะออกไปประกอบอาชีพในอนาคตมากกว่าที่จะสนใจทำกิจกรรมที่ทางสถาบันจัดขึ้น เช่น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 อาจต้องเตรียมตัวออกไปฝึกงาน หรือฝึกสอน ทำให้สนใจทำกิจกรรมน้อยลง ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นชั้นปีที่ต้องมีการระดมทุนที่หนักมากขึ้น และถึงเวลาการถ่ายโอนบทบาทและการเรียนรู้ด้านกิจกรรมให้กับรุ่นน้อง ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างจากชั้นปี 2 อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ยังไม่คุ้นเคยกับสภาพการจัดกิจกรรมในสถาบันเพราะนักศึกษาเพิ่งเข้ามาเรียนในสถาบันไม่นานนักอาจมีความตื่นเต้น และความกลัวกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ของสถาบัน และอาจเกิดความเครียดด้านการเรียนและการปรับตัว จึงต้องการเพื่อนและพร้อมที่จะผูกสัมพันธ์กับเพื่อนเพื่อสร้างสังคม จึงยังไม่พร้อมที่จะเข้า

ร่วมในกิจกรรมนักศึกษาที่ทางสถาบันจัดให้ ถึงแม้ว่าทางสถาบันจะกำหนดให้นักศึกษาชั้นปี 1 เข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา แต่นักศึกษาเป็นเพียงแค่สมาชิกในชมรมและไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจลิม สัตยเสวนา (2532 : 198) ทำการศึกษาเรื่องความต้องการกิจกรรมการกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัย จากการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาของนักศึกษาแต่ละชั้นปีเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬาแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สอดคล้องกับ สายพิน สุคตนิง (2536 : 82) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีที่ต่างกันมีความต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมนิติตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมนักศึกษาต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความมุ่งมั่นในการเรียนมากจึงไม่สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เพราะเชื่อว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอาจทำให้เสียการเรียนได้ และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจจะไม่มีความมั่นใจในตนเองที่จะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาและเรียนไปพร้อม ๆ กันได้ จึงไม่ยากที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางอาจไม่คาดหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากนัก และมีความมั่นใจในตนเองที่จะสามารถเรียนและทำกิจกรรมนักศึกษาไปพร้อมกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง วุฒิเดช (2542 : 28) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.5 – 2.99 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผากจิต คุณรัตน์ (2545 : 85) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาตามความคิดเห็นของกรรมการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่เป็นกรรมการนักศึกษาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.51 ขึ้นไปจนถึงมากกว่า 3.00 ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่า 2.00 มีเพียงร้อยละ 2.10 และเช่นเดียวกับ สายพิน สุคตนิง (2536 : 82) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตมากกว่า

นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 สอดคล้องกับ กรกช อัดต วิริยะนุกาภ (2540 : 122) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรม นิสิตนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มี คะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.01 – 2.50 และ นิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป มีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตศึกษามากที่สุด

3. จากผลการวิเคราะห์การพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง ในแต่ละ ด้านและโดยรวม พบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน การที่นักศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษมโดยรวม มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถาบัน ราชภัฏจันทรเกษมมีการจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันในด้านกายภาพ ด้านสังคม ด้านวิชาการ และด้านการบริหาร ได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อยู่ใน ระดับมาก ดังที่ สุพร ตั้งสมวรพงษ์ (2545 : 3) กล่าวว่า การที่จะทำให้นิสิตนักศึกษาพัฒนาได้ ดินนั้นจะต้องจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกาย ภาพ สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ สภาพแวดล้อมด้านบริหารและสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่ม เพื่อน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้เสรีภาพแก่นิสิตนักศึกษาในการที่จะเลือกทิศทางการเรียนรู้ของ ตนเอง และเกิดพัฒนาการในด้านอื่น ๆ ตามมาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538 : 14) ที่กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนา นักศึกษามาก เพราะสภาพแวดล้อมที่มีความสมบูรณ์ คือ มีอาคาร สถานที่ มีเครื่องมือดี และมี ระบบงานดี ย่อมทำให้เกิดการพัฒนา นักศึกษาได้ผลดี และสถาบันราชภัฏจันทรเกษมได้เล็งเห็น ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา โดยทางสถาบันได้ให้การสนับสนุนการจัดตั้งกิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนักศึกษาจึงมีหลากหลายสามารถตอบสนองความสนใจและความต้องการส่วนตัวของ นักศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี เพราะการทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาเกิด ทั้งการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์อย่างมากมาย ซึ่งทักษะและประสบการณ์หลายอย่าง ซึ่งไม่ สามารถเรียนได้ในชั้นเรียนกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาของ นักศึกษาทั้งด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2538 : 117) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อับบราฮัมไมวิกซ์ (Abrahamowicz. 1988 : 233 – 238) ได้ทำการ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกองค์กรนักศึกษากับการรับรู้ ความพอใจ และการมีส่วนร่วม ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในองค์กร นักศึกษาและกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ สามารถส่งผลต่อการพัฒนาของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ การเข้าร่วมองค์กรนักศึกษาจะทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมมากขึ้นในประสบการณ์

มหาวิทยาลัยในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ยังพบว่าข้อแตกต่างที่มากที่สุดระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่เป็นสมาชิกองค์กรนักศึกษากับกลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกองค์กรนักศึกษาและด้านที่เป็นทางบวกมากที่สุดของกลุ่มที่เป็นสมาชิก คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านที่ไม่เกี่ยวกับสติปัญญา ซึ่งได้แก่ การพัฒนาและการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับประสบการณ์นอกชั้นเรียนมากกว่าที่เป็นประสบการณ์ในชั้นเรียน และจากงานวิจัยของ กรกช อัดตวิริยนาภาพ (2541 : 130) พบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับพัฒนามากใน 5 ด้าน คือ การจัดการกับอารมณ์ การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน การพัฒนาเป้าหมาย และการพัฒนาความมีคุณธรรม และมีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลางใน 2 ด้าน คือ การพัฒนาความสามารถ และการพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน

4. จากผลการเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนักศึกษาตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง โดยจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

4.1 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมเพศชายและเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาชายและหญิงเรียนอยู่ในสถาบันเดียวกันได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน และได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันร่วมกัน จึงอาจส่งผลให้นักศึกษาชายและหญิงมีการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริรัตน์ วิจิตรแก้ว (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา นักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์และการประเมินตนเองของนักเรียน นักศึกษานาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในแบบประเมินตนเองตนเอง ไม่แตกต่างกัน ดังที่ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2533 : 106) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ เป็นสิ่งที่สังคมสร้างความคาดหวังไว้ ความแตกต่างจริง ๆ มีน้อยมาก ครูที่ต้องสอนนักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง ควรจะคิดว่า นักเรียนทั้งสองเพศมีความสามารถเท่ากันและไม่ควรตั้งความคาดหวังว่า เพศใดเพศหนึ่งจะต้องมีความดีเด่นกว่ากัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีการพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และด้านการพัฒนาเป้าหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คุณลักษณะบางประการของนักศึกษาชายที่เด่นกว่านักศึกษาหญิง เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าหาญ และการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ (จารุวรรณ สกุลจ. 2543 : 79 ; อ้างอิงจาก Block.1976) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ส่งผลให้นักศึกษาชายมีการพัฒนาตนเองด้านความเป็นตัวของตัวเอง และด้านการพัฒนาเป้าหมายมากกว่าเพศหญิง หรืออาจเนื่องมาจาก การอบรมเลี้ยงดูระหว่างเพศชายและเพศ

หญิงในสังคมไทยมีความแตกต่างกัน นั่นคือ เพศชายได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีความกล้า ให้ความสำคัญเป็นผู้นำ มีอิสระมากกว่าเพศหญิง ขณะที่เพศหญิงได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีลักษณะเป็นผู้หญิง มีความอ่อนน้อม มีแนวโน้มน้ำที่จะเชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งสอน รวมทั้งเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็งชอบการท้าทาย ชอบการแข่งขัน ชอบทดลองสิ่งแปลกใหม่ ชอบแสดงความคิดเห็นและกระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง(นพลักษณ์ หนักแน่น. 2543 : 83 ; อ้างอิงจาก สุชาดา มัสโอติ. 2528)

4.2 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง ด้านการพัฒนาเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความสามารถ ด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนา นักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม การทำกิจกรรมก่อให้เกิดทักษะ การเรียนรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ และจากการที่นักศึกษาชั้นปี 2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษามากกว่าชั้นปีอื่น ดังนั้นนักศึกษาจึงเกิดการพัฒนาตนเองทั้งในด้านความสามารถและการจัดการด้านอารมณ์ เพราะการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นจะทำให้ศึกษารู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเองและเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น เพื่อจะได้ทำงานร่วมกันโดยไม่เกิดการขัดแย้ง และยังพบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เป็นชั้นปีที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรุ่นน้องปี 1 และรับผิดชอบหน้าที่ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม จึงต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถที่จะตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง มีจุดยืนของตนเอง ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นชั้นปีที่เพิ่งเข้ามาเรียนในระดับอุดมศึกษา ยังต้องมีการปรับตัวด้านการเรียนและสภาพแวดล้อมของสถาบัน ปรับตัวในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน การพัฒนาในด้านความเป็นตัวของตัวเองจึงยังไม่ชัดเจนมากนัก ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาชั้นปี 4 เป็นปีที่ต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะออกไปประกอบอาชีพ และประกอบกับนักศึกษาชั้นปี 4 สะสมประสบการณ์การเรียนรู้จากสถาบัน และได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ จากการทำ

กิจกรรมร่วมกับผู้อื่นมากกว่าชั้นปีอื่น นักศึกษาชั้นปี 4 จึงค่อนข้างที่จะมีจุดยืนของตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งทำให้นักศึกษาชั้นปี 4 มีการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองต่างจากนักศึกษาชั้นปี 1 และชั้นปี 3 ส่วนนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มีการพัฒนาตนเองด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 เป็นชั้นปีที่ผ่านประสบการณ์การเรียนในสถาบันอุดมศึกษามาและอยู่ในช่วงที่ให้ความสนใจกับการทำกิจกรรมและติดอยู่กับกลุ่มเพื่อนมาก และจะมีความมั่นใจในการกระทำเมื่ออยู่กับกลุ่มเพื่อน ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการแต่งตัว การพูดจา หรือการแสดงออกทางพฤติกรรมส่วนใหญ่จะเลียนแบบจากคารา หรือเพื่อนในวัยเดียวกันซึ่งจะยังไม่มีเอกลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นในด้านของการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเองจึงยังไม่ชัดเจนมากนัก และนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาเป้าหมาย ต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นชั้นปีที่เพิ่งเริ่มต้นกับการเรียนในระดับอุดมศึกษา จึงต้องมีการปรับตัวในด้านการเรียน สังคมกลุ่มเพื่อน สถานที่เรียน และนักศึกษบางคนอยู่ต่างจังหวัดอาจต้องจากครอบครัวมาเพื่อศึกษาต่อ จึงต้องมีการปรับตัวด้านการเดินทาง สภาพความเป็นอยู่ในหอพัก ซึ่งอาจสร้างความเครียดให้กับนักศึกษาได้ ซึ่งนักศึกษาต้องใช้เวลาในการปรับตัวทำให้การพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจน และยังพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งเป็นชั้นปีที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษามากกว่าชั้นปีอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่านักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านจากการมีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา ดังที่ เกษม วัฒนชัย (2537 : คำนำ) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากิจกรรมด้านการเรียนการสอนทางวิชาการ โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเติมเต็มให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่ที่มีความสมบูรณ์พร้อมในทุกด้าน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาที่กำลังจบการศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เพิ่งเข้าสู่สังคมอุดมศึกษา เพราะนักศึกษาชั้นปี 4 จะมีการสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากสถาบันการศึกษาซึ่งประสบการณ์เหล่านั้นจะช่วยทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเอง ดังที่ ธีรรัตน์ บุญนุช (กรกช อัดตวิริยอนุภาพ. 2541 :131 ; อ้างอิงจาก ธีรรัตน์ บุญนุช. 2528) กล่าวไว้ว่า ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาจะค่อย ๆ หล่อหลอมนิสัยนักศึกษาให้เกิดการพัฒนาตนเองให้ถึงขั้นสูงสุด และจากผลการวิจัยของ กรกช อัดตวิริยอนุภาพ (2541 : 131) พบว่า นักศึกษาชั้นปี 4 ขึ้นไปมีการพัฒนาตนเองมากที่สุด

4.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐาน

ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีคุณภาพ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ไม่ได้มุ่งเรียนแต่เพียงอย่างเดียวแต่มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนร่วมสถาบัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีเหตุผล รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง จึงทำให้ นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเองด้านการจัดการด้านอารมณ์ ซึ่งต่างจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนใหญ่นักศึกษากลุ่มนี้จะมุ่งเรียนเพียงอย่างเดียวไม่สนใจทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมสถาบัน ซึ่งการไม่ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้อื่นอาจทำให้นักศึกษาไม่เกิดการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น หรือไม่รู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ส่วนนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีคุณภาพ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและยังพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีการพัฒนาตนเองโดยรวมทุกด้านต่างกับนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และปานกลางมีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ สูง ดังที่สำเนา ขจรศิลป์ (2538 : 13) กล่าวไว้ว่า นักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกันมาก ทั้งทางด้านภูมิหลังลักษณะที่มองเห็นภายนอก เช่นรูปร่างหน้าตา ลักษณะที่อยู่ภายในตัวนักศึกษา ได้แก่ระดับสติปัญญา และเจตคติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลต่อการพัฒนานักศึกษาโดยตรง เช่น นักศึกษาที่มีระดับสติปัญญาสูงจะสามารถเรียนรู้และเกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีสติปัญญาต่ำกว่า และจากงานวิจัยของ กรกช อัดตวิริยญาพ (2541 : 131) พบว่า นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระดับในระดับ 3.51 ขึ้นไป มีคะแนนการพัฒนาตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงอื่น ๆ และงานวิจัยของ จารุวรรณ สกุลคู (2543 : 81) ที่ศึกษาเรื่องอิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50 และน้อยกว่า มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกับนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.25 และนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.26 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญ

5. จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม พบว่า การพัฒนาตนเองของนักศึกษา

โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถด้านการจัดการด้านอารมณ์ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ ด้านการพัฒนาเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุรณภาพ ล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาส่งผลให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเอง เพราะกิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) กระบวนการนี้ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระวิชา เกิดความประทับใจ และสามารถลงมือปฏิบัติให้เกิดผลได้ กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษา จะต้องให้การสนับสนุนให้นักศึกษาได้จัดกิจกรรมนักศึกษาขึ้นมา (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2538 : 121) และ วิลเลียมสัน (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2538 : 122 ; อ้างอิงจาก Williamson. 1961) ได้กล่าวว่า งานกิจกรรมนักศึกษาเป็นศูนย์กลางในกระบวนการอุดมศึกษา ในการพัฒนานักศึกษาแต่ละคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ จากงานวิจัยของ สมิธ (Smith. 1993 : Abstract) ที่ได้ทำการศึกษาอิทธิพลที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนานักศึกษา พบว่านักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การศึกษาจะมีพัฒนาการ 7 ด้าน ตามทฤษฎีของซิคเคอร์ริง สูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การศึกษาโดยเฉพาะในด้านสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้มากเพราะเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับการทำงานร่วมกัน การรู้จักช่วยเหลือและตอบแทนซึ่งกันและกัน การสร้างความเคารพนับถือและศรัทธาต่อกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้มนุษย์เราอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขสอดคล้องกับแบกซ์เตอร์ (Baxter Magolda .1992 : 203 – 213) ได้ทำการศึกษาเรื่องอิทธิพลของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาสติปัญญาของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในองค์กรนักศึกษา การจัดการด้านที่อยู่อาศัย การทำงาน และประสบการณ์การแลกเปลี่ยน มีส่วนช่วยให้นักศึกษาพัฒนาด้านสติปัญญา และเรสเคน (Reskens. 1960 :110 – 114) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยส่งผลต่อการดำเนินชีวิตหลังจบการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมนักศึกษาขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมีประโยชน์อย่างมากในการดำเนินชีวิต

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษมมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาในระดับปานกลาง ดังนั้น ทางสถาบันจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม หรือจัดตั้งชมรมหรือชุมนุมที่นักศึกษามีความสนใจ รวมทั้งการเสริมสร้างทัศนคติ เจตคติในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาควรมีบทบาทในการพัฒนานักศึกษามากขึ้น เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีบทบาทต่อการพัฒนาของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมนักศึกษามากที่สุด จึงควรเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่นักศึกษาในการทำกิจกรรม เพื่อที่นักศึกษาจะได้ทำกิจกรรมได้อย่างราบรื่นและเกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ อาจารย์ที่ปรึกษานอกจากจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษาที่ตนเป็นที่ปรึกษาแล้วยังต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาและต้องคอยดูแลนักศึกษาที่ทำกิจกรรมด้วย

2. ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความสนใจและความต้องการของนักศึกษา เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนานักศึกษาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะสามารถพัฒนานักศึกษาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะสามารถพัฒนานักศึกษา นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันทั้งทางด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านกายภาพ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จะมีผลต่อการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาลักษณะหรือวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนแห่งอื่น ๆ ว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง และแต่ละลักษณะส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษาต่างกันอย่างไร

2. ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมของนักศึกษาให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสถาบันจัดขึ้น

3. ควรมีการศึกษาถึงลักษณะทางชีวสังคม ลักษณะทางจิตวิสัยของนักศึกษา เพื่อศึกษาในเชิงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัจจัตรา จันทรอุดม. (2545). เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ , ยุพิน จงเจริญทรัพย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันราชภัฏจันทรเกษม เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2545.
- บุญศรี คำชาย. (2542). จิตวิทยาแนะแนวเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เกษม วัฒนชัย. (2537). สรุปโครงการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาปีงบประมาณ 2537 .
กรุงเทพฯ ฯ : กองบริการการศึกษา
- กรกช ศิริ. (2536). การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร . วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว).
กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรกช อัดตวิริยะนุภาพ. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ไกรสร ส่งเสริม. (2545). เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ , ยุพิน จงเจริญทรัพย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันราชภัฏจันทรเกษม เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2545.
- จีรวัฒน์ วีรังกร. (2542). "คุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมนิสิต". ใน พื้นฐานทักษะการดำเนินกิจกรรมนิสิต. กรุงเทพฯ ฯ : กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จารุวรรณ สกุลดู. (2543). อิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. รายงานการวิจัย. การอุดมศึกษา : ศึกษาศาสตร์.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เฉลิม สัตยเสวนา. (2532). ความต้องการกิจกรรมการกีฬาของนักศึกษามหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ชาญชัย อินทรประวัติ. (2541). "บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา". ใน การพัฒนากิจกรรมนักศึกษาสู่ความเป็นศาสตร์. กรุงเทพฯ ฯ : สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- ดวงพร ศรีจันทวงศ์. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาและสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยกับภาวะผู้นำของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 2540 สาขาการพยาบาลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ทพวงมหาวิทยาลัย. (2543). การจัดกิจกรรมนิสิต/นักศึกษา เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับ
บัณฑิตอุดมคติไทย. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา.
- _____. (2544). "พัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ" ใน จดหมายข่าวรายสัปดาห์.
หน้า 1 – 4. ประจำเดือน มีนาคม. กรุงเทพฯ : ฝ่ายประชาสัมพันธ์กองกลาง สำนักงาน
ปลัดทพวงมหาวิทยาลัย.
- ทัศนิกา บัวชุม. (2545). เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ยุพิน จงเจริญทรัพย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2545.
- ทิพย์หทัย พันธุ์พงศ์. (2542). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธาริณี สุขจิตต์. (2544). ความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมต่อการได้รับประโยชน์
จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรวัฒน์ สุวรรณแพง. (2543). การศึกษาการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของ
นิสิตหอพักตามคำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พื้นฐานการ
ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นริรัตน์ วิจิตรแก้ว. (2542). การพัฒนานักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์และการประเมิน
ตนเองของนักเรียน นักศึกษา นาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- นิลมณี ศรีบุญ. (2545). เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ยุพิน จงเจริญทรัพย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบัน
ราชภัฏจันทรเกษม เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2545.
- นพลักษณ์ หนักแน่น. (2543). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำ
นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทพวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพ.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เนาวรัตน์ กังเม้ง. (2543). ทักษะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา
มหาวิทยาลัยรังสิต. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- บรรเทิง สุพจน์. (2542). คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตในทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตและนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปานสาร หัสตินทร. (2537). ค่ายอาสาพัฒนากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ฝากจิต คุณรัตน์. (2545). แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร
- พระราชวรมนี (ประยูรค์ ปยุตโต). (2527). พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรขุติ อาชาวำรุง. (2525). นิสิตนักศึกษา หลักการ ปัญหาและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พวงทอง วุฒิเดช. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา. รายงานการวิจัย : หน่วยกิจการนักศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มัตชนา แสงทองไชย. (2539). การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมนักศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ภาคนิพนธ์ พศ.ม (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุธยา. (2529). "งานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา" ใน เอกสารการประชุมวิชาการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2530 ก). งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2530 ข). อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2533). "การอุดมศึกษา". ใน การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2538). "กิจกรรมศึกษายุคโลกาภิวัตน์". ใน เอกสารทางวิชาการ คณะกรรมการกิจการนักศึกษาสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. (2544). *ระเบียบการรับสมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ประจำปีการศึกษา 2544*. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์.
- สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และฝ่ายกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2542). *ผลกระทบของการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่และประชุมเชียร์*. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สายพิณ สุดคณิง. (2536). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภณ อรุณรัตน์. (2542). *สภาพปัญหาและความต้องการในการดำเนินการด้านกิจกรรมนักศึกษา*. รายงานการวิจัย (ศึกษาศาสตร์). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2536). *รายงานสรุปผลการสัมมนาผู้บริหาร เรื่องมิติใหม่ของการพัฒนานิสิตนักศึกษา ระหว่างวันที่ 18 – 20 เมษายน 2536 ณ โรงแรมเอเซียพทยา*. กรุงเทพฯ ฯ : สำนัก ฯ.
- _____. (2540). *การสำรวจความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาในการเข้าร่วมโครงการกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ปีงบประมาณ 2538*. กองบริการการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : สำนัก ฯ.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2542). *สรุปโครงการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ปีงบประมาณ 2542*. กองบริการการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : สำนัก ฯ.
- สมชาย บุญญบาล. (2541). *ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลส่วนกลางที่จัดการเรียนการสอนด้านบริหารธุรกิจ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- สัมฤทธิ์ ใจดี. (2544). *การศึกษาเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันท์เอม. (2536). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2533). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวพร ตั้งสมวรวงษ์. (2542). "การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์". ใน *รวมบทความวิชาการการอุดมศึกษา*. หน้า 77 – 78 . กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุวรรณ หันไชยงวา. (2531). *การพัฒนานักศึกษาของสหวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2538). *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัมพา ชองทุมมินทร์. (2542). *เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาของสถาบันราชภัฏอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- อรุณี โศตรสมบัติ. (2542). *การศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Abrahamowicz, Daniel. (1988, May). "College Involvement, Perceptions and Satisfaction: A Study of Membership in Student Organizations". *Journal of College Student Development*. 29(3) : 233 – 238.
- Baxter, Magolda Marcia B. (1992, May). "Cocurricular Influences on College Students' Intellectual Development". *Journal of College Student Development*. 33(3) : 203 – 213.
- Chebator, Paul Joseph. (1995, July). "Involvement and student Outcomes : The Student Development Effects of Co-Curricular Programs ," *Dissertation Abstracts International*. 56 (12) : 4670.
- Chickering, Arthur W. and Reisser, Linda. (1993). *Education and Identity*. Second Edition. San Francisco : Jossey – Bass Publishers.
- Comelius, Allen. (1995, November/December). "The Relationship Between Athletic Identity , Peer and Faculty Socialization , and College Student Development". *Journal of College Student Development*. 36(6) : 560 – 573.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York : Harper & Row.
- Gibson, Gale Eureka. (1995, April). "Chickering's Model of Student Development and the Academic Performance of African-American College Student on a Predominantly White Campus," *Dissertation Abstracts International*. 56 (10) : 3848.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : Mc Graw – Hill Book.

- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5 ed. New York : Mc Graw – Hill Book.
- Flemming, Michael C. and Joseph G .Nellis. (1994). *Principles of Applied Statistics*. London : Routledge.
- Miller, T. K. , R. B.Winston Jr, and Associates. (1991). *Administration and Leadership in Student Affairs*. Muncie, In : Accelerated Development Inc.
- Peterson, J. S. (1966, April). "Some Observation on Superior Student" *Journal of Education Sociology*. 35(3) : 172
- Piaget, J. (1972). "Intellectual Evolution from Adolescence to Adulthood." *Human Development*.
- Power, Richard Thomas, Jr. (1995, September). "The Developmental Goal of First-time Entering Community College Freshman : An Analysis of Demographic Influences Goal Importance (Student Development)," *Dissertation Abstracts International*. 56 (3) : 804 .
- Reskens, R. W. (1960, March). "Relationship between Leadership Participation in College and After College ," *The Personal and Guidance Journal*. 35(3) : 110 – 114
- Smith, Eggeman Becky. (1993, March). "A Study of the Relative Influence of Cooperative Education on College Student's Development of Interpersonal Relationship," *Dissertation Abstracts International*. 54 (9) : 3345 .
- Winston, Roger B. Jr and Massaro, Anne V. (1987, March). "Extra Curricular Involvement Inventory : An Instrument for Assessing Intensity of student Development ," *Journal of College Student Personnel*. 36(2) : 169 – 175
- Yamane, Taro. (1973). *Statistic : An Introductory Analysis*. New York : Harper & Row Publishers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือนำและแบบสอบถาม

ที่ ทม 1012/ ๕๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๗ พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม” โดยมี อาจารย์จรรุวรรณ สกุลกุ และ อาจารย์สุวพร ตั้งสมรพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ในระหว่างเดือนธันวาคม 2545 - มกราคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปฏิญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ ๘๖๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม” โดยมี อาจารย์จรรุวรรณ สกุลกุ และ อาจารย์สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ จำนวน 380 คน ตอบแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ในระหว่างเดือนธันวาคม 2545 - มกราคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปฏิญานิพนธ์ ซึ่งจะประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเอง
ของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา และการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม เพื่อมุ่งนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายการพัฒนากิจกรรมนักศึกษา การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษาในการนี้จึงขอความร่วมมือจากนักศึกษาช่วยตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา
- ตอนที่ 3 สอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษา

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความและเติมคำในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ระดับชั้นปี

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3

() ชั้นปีที่ 4

3. เกรดเฉลี่ยสะสม.....

ตอนที่ 2 สอบถามพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านปฏิบัติจริง โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
คะแนน	3	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติเลย

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	ระดับพฤติกรรม				
		ปฏิบัติมากที่สุด 5	ปฏิบัติมาก 4	ปฏิบัติปานกลาง 3	ปฏิบัติน้อย 2	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ปฏิบัติ 1
1	ท่านเข้าร่วมการประชุมของชมรม/ชุมนุมที่ท่านเป็นสมาชิก					
2	ท่านชักชวนผู้อื่นให้มาร่วมกิจกรรมของชมรม / ชุมนุมที่ท่านเป็นสมาชิก					
3	ท่านเสนอความคิดในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และคิดหาแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชมรม / ชุมนุม					
4	ท่านอาสาที่จะรับทำงานในโครงการต่าง ๆ ของชมรม / ชุมนุม					
5	ท่านใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนนักศึกษาในโอกาสต่าง ๆ					
6	ท่านเข้าชมการแสดงผลงานหรือให้ความสนใจชมรม / ชุมนุมของกลุ่มนักศึกษาภายในสถาบันและต่างสถาบัน					
7	ท่านทำงานที่ได้รับมอบหมายจากชมรม / ชุมนุมเสร็จตามกำหนด					
8	ท่านติดต่อและประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาของชมรม/ชุมนุมและบุคลากรในกองกิจการนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
9	ท่านได้ศึกษากฎระเบียบของสถาบันเกี่ยวกับการทำกิจกรรมนักศึกษา					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา	ระดับพฤติกรรม				
		ปฏิบัติมากที่สุด 5	ปฏิบัติมาก 4	ปฏิบัติปานกลาง 3	ปฏิบัติน้อย 2	ปฏิบัติน้อยที่สุด หรือไม่ปฏิบัติ 1
10	ท่านมีโอกาสร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการทำกิจกรรมของชมรม / ชุมนุมแก่ผู้สนใจโดยทั่วไป					
11	ท่านให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้งประธานชมรม / ชุมนุมและคณะกรรมการ					
12	ท่านทำหน้าที่ในชมรม / ชุมนุมด้วยความเต็มใจและรู้สึกภาคภูมิใจ					
13	ท่านมักพูดคุยเกี่ยวกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนในชมรม / ชุมนุม					
14	ท่านได้เข้าร่วมในกิจกรรมด้านกีฬาของสถาบัน					
15	ท่านได้รับบริการด้านความรู้จากกิจกรรมด้านวิชาการ					
16	ท่านมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์					
17	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเพราะสนใจวิธีการจัดกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม					

ตอนที่ 3 สอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วประเมินตนเองว่าท่านมีระดับการพัฒนาในแต่ละข้อความ
อยู่ระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง ท่านมีการพัฒนาในประเด็นนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
 คะแนน 4 หมายถึง ท่านมีการพัฒนาในประเด็นนั้นอยู่ในระดับมาก
 คะแนน 3 หมายถึง ท่านมีการพัฒนาในประเด็นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
 คะแนน 2 หมายถึง ท่านมีการพัฒนาในประเด็นนั้นอยู่ในระดับน้อย
 คะแนน 1 หมายถึง ท่านมีการพัฒนาในประเด็นนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การพัฒนาตนเองของนักศึกษา	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	การพัฒนาความสามารถ ท่านสามารถศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ด้วย ตนเอง					
2	ท่านสามารถใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูล					
3	ท่านสามารถอธิบายสิ่งที่เรียนมาในชั้นเรียนให้ เพื่อนฟังซ้ำอีกครั้ง					
4	ท่านสามารถฝึกทักษะปฏิบัติในสิ่งที่ได้ศึกษามา					
5	ท่านสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม สังคมกลุ่มเพื่อนหรือสถานการณ์ต่างๆ ได้					
6	ท่านสามารถสื่อสาร พูดคุย กับบุคคลที่เพิ่งรู้จัก ได้อย่างมั่นใจ					
7	ท่านผ่อนคลายความตึงเครียดด้วยการฟังเพลง เล่นดนตรี หรือ วาดรูป					
8	ท่านดูแลและใส่ใจกับสุขภาพ ร่างกายอย่างมาก					
	การจัดการด้านอารมณ์					
1	ท่านรู้สึกมั่นใจเมื่อต้องทำอะไรคนเดียว					
2	ท่านไม่เสียใจเมื่อรู้ว่าในบางเรื่องท่านด้อยกว่า เพื่อน					
3	ท่านไม่นำเรื่องที่ทำให้รู้สึกเสียใจและน้อยใจมาคิด					
4	เมื่อทำงานผิดพลาดท่านจะไม่เก็บมาคิดเสียใจ แต่จะหาทางแก้ไข					

ข้อที่	การพัฒนาตนเองของนักศึกษา	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
5	ท่านคิดว่าท่านเป็นผู้ที่มีความอดทนอดกลั้นเมื่อถูกทำร้าย					
6	ท่านสามารถหาวิธีการหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่จะทำให้ตนเองมีความสุขกับการใช้ชีวิต					
7	ท่านสามารถระบายอารมณ์ได้ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
8	ท่านสามารถรับฟังคำวิจารณ์จากบุคคลอื่นได้โดยไม่รู้สึกโกรธหรือไม่พอใจ					
9	ท่านสามารถทำงานร่วมกับบุคคลที่ท่านรู้สึกไม่ชอบได้					
	การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง					
1	ท่านสามารถแก้ไขปัญหาของตัวเองโดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้าง					
2	ท่านสามารถปฏิเสธคำแนะนำของผู้ปกครองได้เมื่อมีเหตุผลเพียงพอ					
3	ท่านสามารถตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษาผู้อื่น					
4	ท่านรู้สึกมีความมั่นใจในตนเองในการกระทำทุกอย่าง					
5	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการและความสนใจของตนเอง					
6	ท่านกล้าแสดงความคิดเห็นและแสดงออกถึงความสามารถของตนเอง					
7	ท่านสามารถเดินทางคนเดียวได้					
	การพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อย่างมีวุฒิภาวะ					
1	ท่านยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
2	เมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้นท่านใช้วิธีประนีประนอม					
3	ท่านมีความคิดว่าคนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ไม่มีใครดีหรือด้อยกว่าใคร					
4	ท่านชอบไปงานสังสรรค์เพื่อจะได้รู้จักคนมากขึ้น					

ข้อที่	การพัฒนาตนเองของนักศึกษา	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
5	ท่านสามารถพูดคุย และ แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม กับบุคคลที่อยู่ต่างวัยกับท่าน					
6	เมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จในการทำงาน ท่านรู้สึกชื่นชมและยอมรับในความสามารถของเขา					
7	ท่านยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะ เป็น ความแตกต่างทางเชื้อชาติ การศึกษาฐานะและผู้ที่เบี่ยงเบนทางเพศ					
8	ท่านให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นเดือดร้อนตามโอกาสที่สมควร					
9	ท่านสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนต่างเพศได้					
	การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง					
1	ท่านไม่เลียนแบบลักษณะการแต่งกายของเพื่อน					
2	ท่านรู้สึกพอใจกับรูปร่างหน้าตาของท่าน					
3	ท่านมีบุคลิกภาพ ท่าทาง การแต่งกายที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของตนเองอย่างเหมาะสม					
4	เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ท่านคิดว่าไม่จำเป็นต้องเป็นคนอย่างที่ผู้อื่นต้องการให้เป็น					
5	ท่านมีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ					
6	ท่านรู้สึกมั่นใจว่าท่านเลือกอาชีพในสาขาวิชาที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง					
7	ท่านสามารถเป็นมิตรกับผู้อื่นได้ โดยยังเป็นตัวของตัวเอง					
8	ท่านมีความสามารถทำสิ่งต่างๆได้ หากท่านมีความตั้งใจ					
9	ท่านกล้าทำสิ่งใด ๆ ที่คนอื่นไม่เห็นด้วย ซึ่งท่านเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง					
	การพัฒนาเป้าหมาย					
1	ท่านวางแผนในการเรียนอย่างชัดเจน					
2	ท่านมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต					
3	ท่านสนใจและลงมือทำในสิ่งที่ท่านคิดว่าจะมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต					

ข้อที่	การพัฒนาตนเองของนักศึกษา	ระดับการพัฒนา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4	ท่านมีการวางแผนชีวิตของท่านทั้งในระยะสั้นและระยะยาว					
5	ท่านเห็นความสำคัญของการมีครอบครัวที่อบอุ่น มีหน้าที่การงานที่ดีอันเป็นเป้าหมายในชีวิตท่าน					
6	ท่านคิดว่าท่านจะตัดสินใจเลือกทางเดินชีวิตโดยใช้เหตุผลของตนเอง					
7	ก่อนตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับอาชีพที่ท่านอยากเป็น ท่านจะนึกถึงเป้าหมายหลักในชีวิตของท่าน					
8	ท่านมักหาประสบการณ์ด้านการปฏิบัติเพิ่มเติมในสาขาวิชาเอกที่ท่านเรียนอยู่ขณะนี้					
	การพัฒนาบุรณภาพ					
1	ท่านสามารถนำความรู้และความสามารถที่เรียนมาไปประกอบอาชีพในอนาคตได้					
2	ท่านสามารถพูดคุยสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม					
3	ท่านมีเหตุผลในการแสดงอารมณ์และการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ					
4	ท่านสามารถรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม					
5	ท่านเห็นความสำคัญของการพึ่งพาคือซึ่งกันและกัน					
6	ท่านสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม					
7	ท่านมีความรู้สึกที่ท่านมีการพัฒนาตนเองในด้านความรู้และคุณธรรม					
8	ท่านเห็นความสำคัญและประพฤติตนตามวัฒนธรรมและประเพณี					
9	ท่านปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของสถาบัน					

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 8585

วันที่

พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

เนื่องด้วย นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม” โดยมี อาจารย์จรรุวรรณ สกุลฤ และ อาจารย์สุพร ตั้งสมรพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ราชันย์ บุญธินา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยให้ นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ ๔5๔๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒1 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์สมสุข ธีระพิจิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม” โดยมี อาจารย์จรรุวรรณ สกุลฤดี และ อาจารย์สุวพร ตั้งสมวรวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยให้ นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๕5๕๖

วันที่ ๕/ พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต

เนื่องด้วย นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาศาสนาบันราชภัฏจันทรเกษม” โดยมี อาจารย์จรรุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน และ นางสาวยุพิน องกานนท์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาศาสนาบันราชภัฏจันทรเกษม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยให้ นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทบ 10121 4547

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๑ พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม” โดยมี อาจารย์จรรุวรรณ สกุลกู และ อาจารย์สุพร ตั้งสมวรพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิลฉวี ศรีบุญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยให้ นางสาวยุพิน จงเจริญทรัพย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

โทรสาร. 02-258-4119

ภาคผนวก ค

ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ข้อมูลนักศึกษา	จำแนกเป็น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	155	40.80
	หญิง	225	59.20
	รวม	380	100.00
2. ชั้นปี	1	106	27.90
	2	97	25.50
	3	79	20.80
	4	98	25.80
	รวม	380	100.00
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	สูง	135	35.50
	กลาง	224	58.90
	ต่ำ	21	5.50
	รวม	380	100.00

ภาคผนวก ง
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	7.578
2	5.972
3	6.379
4	4.782
5	6.277
6	5.091
7	5.416
8	5.208
9	6.306
10	7.481
11	8.049
12	5.734
13	6.821
14	4.735
15	4.044
16	2.111
17	4.977

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา เท่ากับ 0.9227

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา
ด้านการพัฒนาความสามารถ

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	4.583
2	3.472
3	2.528
4	3.098
5	6.056
6	4.782
7	2.761
8	2.072

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ด้านการพัฒนาความสามารถ
เท่ากับ 0.7847

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา
ด้านการจัดการด้านอารมณ์

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	4.271
2	2.708
3	2.638
4	2.402
5	3.464
6	4.464
7	4.692
8	3.518
9	7.725

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ด้านการพัฒนาความสามารถ
เท่ากับ 0.6962

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา
ด้านการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	3.827
2	3.154
3	2.779
4	7.529
5	5.230
6	5.000
7	5.000

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ด้านการพัฒนาความ
เป็นตัวของตัวเอง เท่ากับ 0.6509

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษา
ด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	5.303
2	2.521
3	7.462
4	4.454
5	7.453
6	5.831
7	4.204
8	2.364
9	5.941

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ด้านการพัฒนาการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างมีวุฒิภาวะ เท่ากับ 0.8372

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษา
ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	2.583
2	4.800
3	7.589
4	3.742
5	5.789
6	6.794
7	3.754
8	3.397
9	3.357

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ด้านการเสริมสร้างเอกลักษณ์
ของตนเอง เท่ากับ 0.8357

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษา
ด้านการพัฒนาเป้าหมาย

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	3.479
2	4.328
3	4.300
4	5.515
5	4.496
6	4.197
7	3.565
8	4.874

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาตนเองของนักศึกษา ด้านการพัฒนาเป้าหมาย
เท่ากับ 0.7735

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา
ด้านการพัฒนาบุรณภาพ

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(t)
1	5.599
2	4.591
3	4.477
4	3.357
5	3.286
6	4.190
7	4.128
8	3.365
9	3.389

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนักศึกษา ด้านการพัฒนาบุรณภาพ
เท่ากับ 0.7609

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาว ยุพิน จงเจริญทรัพย์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2520
สถานที่เกิด	อำเภอ โพนาราม จังหวัด ราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	14/4 ม.1 ต.คลองข่อย อ.โพนาราม จ.ราชบุรี 70120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี
พ.ศ. 2542	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2546	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ